

В. Я. КОРЖЕНКО

Українська мова

для іноземців

Початковий етап

частина друга

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

В. Я. КОРЖЕНКО

УКРАЇНСЬКА МОВА

для іноземців

початковий етап

частина друга

Навчальний посібник

Вінниця
ВНТУ
2013

УДК 811.161.2(075):330
ББК 81.2(4УКР)я73:65.01
К66

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (протокол № 8 від 05.04. 2012 р.).

Рецензенти:

Л. Є. Азарова, доктор філологічних наук, професор
Г. Л. Василенко, кандидат філологічних наук, професор
А. В. Костюк, кандидат філологічних наук, доцент
Н. М. Павликівська, доктор філологічних наук, професор

Корженко, В. Я.

К66 Українська мова для іноземців. Початковий етап. Ч. 2 : навчальний посібник / В. Я. Корженко. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 134 с.

Матеріали посібника орієнтовані на засвоєння основ функціональної граматики, удосконалення мовної та мовленнєвої компетентності студентів-іноземців у навчально-науковій та соціально-побутовій сферах, що сприятиме збагаченню словникового запасу та формуванню комунікативних навичок. З цією метою у структурі занять послідовно подаються матеріали для повторення, засвоєння та контролю.

Вправи й завдання, граматичний матеріал у вигляді таблиць, зразки діалогічного мовлення, тексти для читання та багатомовні словнички сприяють ефективному засвоєнню навчального матеріалу, спонукають до активного спілкування українською мовою.

НТБ ВНТУ
м.Вінниця

УДК 811.161.2(075):330
ББК 81.2(4УКР)я73:65.01

ЗМІСТ

Основний курс

- Урок 3. Знахідний відмінок. Іменники, прикметники, займенники у знахідному відмінку. Дієслово. Майбутній час.
Я буду писати текст. Я писатиму текст. Я купую цю синю ручку. Коли ти приїхав в Україну? Учора був понеділок, а завтра буде середа. 4
- Урок 4. Родовий відмінок. Особові займенники у родовому відмінку. Прикметники, присвійні займенники, порядкові числівники у родовому відмінку. Відмінювання кількісних числівників.
– У кого є зошит? – У мене є зошит. – Кого сьогодні немає?
– Хто сидить зліва від тебе? – Якого числа ти приїхав?
Він їде в Одесу. Він їде до Одеси. Це декан нашого факультету. Це книга студента. Тут 6 студентів і 7 студенток. – Скількох студентів сьогодні немає? 40
- Урок 5. Дієслово. Доконаний та недоконаний вид. Імператив. Кличний відмінок. Давальний відмінок. Іменники, прикметники, присвійні займенники. Особові займенники.
– Якого кольору ця ручка? – Ти вже прочитав цю статтю?
Мені 19 років. Моєму другові 20 років. Мені сьогодні весело.
– Дайте мені, будь ласка, чашку кави! Щоб стати інженером, треба багато працювати. 91
- Література 133

Урок 3 (три) Третій урок

- **Коли** ти приїхав в Україну? – Я приїхав в Україну в жовтні.
- **Скільки** тобі років? – Мені двадцять (20) років.
- **Котра година?** – Восьма година п'ятнадцять хвилин.
- **О котрій годині** починається урок?
- Урок починається о восьмій годині п'ятнадцять хвилин.
- **Коли твій день народження?** – Десятого жовтня.

Він купує цю синю сорочку.

Учора був понеділок, а завтра буде середа.

Завтра я буду писати текст.

Завтра я писатиму текст.

1.1. Слушайте, повторюйте. Читайте

[б] ≠ [п]

ба–па

бе–пе

би–пи

бі–пі

[в] ≠ [ф]

ва–фа

ве–фе

ви–фи

ві–фі

па́ра

па́рта

прапор

порт

аеропо́рт

спорт

спорте́м

спортивний

зуб

зубний

звук

звучати

б – п

в – ф

г – х

банк – парк

ваза

– **факт**

газ

– **хаос**

батько – пан

звати

– **шафа**

гарний

– **хата**

альбом – порт

вода

– **фонтан**

гора

– **холод**

собор – спорт

водій

– **фото**

готель

– **ходити**

булка – пульт

звук

– **футбол**

гумор

– **художник**

буква – корпус

вухо

– **футболіст**

йогурт

– **худий**

берé – тепер

вечір

– **кафе**

гектар

– **схема**

бетон – період

поверх

– **буфет**

Тегеран

– **Херсон**

робити – писати

квиток

– **шарфи**

береги

– **тихий**

ромби – зупинка

вихід

– **шафи**

подруги

– **шахи**

білий – папір

він

– **фізика**

магістр

– **хімія**

кабінет – пілот

вісім

– **філософ**

гість

– **хімік**

Д – Т

Ж – Ш

З – С

дата	–	танк	жарт	–	шарф	завод	–	сад
вода	–	статор	жарко	–	шапка	замок	–	оса
дорога	–	торт	жовтий	–	шовк	вазон	–	сон
довгий	–	ротор	жовтень	–	шоколад	азот	–	м'ясо
дуже	–	тут	журнал	–	шуруп	зуб	–	суп
дідусь	–	Туніс	жук	–	шуба	зубний	–	сума
декан	–	театр	інженер	–	шепіт	земляк	–	село
день	–	тема	дуже	–	наше	земля	–	басейн
дим	–	тиша	життя	–	машина	зима	–	син
година	–	знати	жити	–	зошит	музика	–	сир
дім	–	потім	жінка	–	гроші	друзі	–	сім
діод	–	тітка	ножі	–	вірші	зірка	–	вісім

Вправа 1. Читайте.

Банк, банкір. Бокс, боксер. Будинок, будівельник. Буква, букви. Букет, букети. Вода, ваза. Зуб, зубний. Пакистан, пакистанець. Пара, парта. Порт, аеропорт. Прапор, праворуч. Робота, робітник. Спорт, спортсмен. Фото, фонтан. Фрукт, фруктовий.

1.2. М'які приголосні звуки

Вправа 2. Читайте.

би – бі	ви – ві	ги – гі	ди – ді	зи – зі	ки – кі	ми – мі
ни – ні	пи – пі	ри – рі	си – сі	ти – ті	фи – фі	хи – хі
[б ^ʲ]	бі	кабінет		[п ^ʲ]	пі	опір
[в ^ʲ]	ві	вікно		[ф ^ʲ]	фі	офіс
[д ^ʲ]	ді	діод		[т ^ʲ]	ті	стіна
[м ^ʲ]	мі	піраміда		[н ^ʲ]	ні	пані
[з ^ʲ]	зі	друзі		[с ^ʲ]	сі	вісім
[к ^ʲ]	кі	кіно		[ц ^ʲ]	ці	ціна
[р ^ʲ]	рі	ріка		[л ^ʲ]	лі	літак

ромби	–	робітник	букви	–	вітер	дим	–	дім
книга	–	Ніна	писати	–	папір	Ірина	–	рік
сир	–	сік	кути	–	стіна	золото	–	льотчик

Вправа 3. Читайте. Пишіть.

1. С...огодні гарний ден... . 2. Мід... – це метал. 3. Мій дідус... живе в селі. 4. Його дяд...ко приїде завтра. 5. Студенти відпочивають... на перерві. 6. Він любить... слухати музику. 7. Друзі співають... веселу пісню.

Вправа 4. Читайте текст. Пишіть запитання.

На заводі

Це великий завод. На цьому заводі працюють робітники та **інженери**. Тут працюють машини. Ось генератор. Це машина, яка **виробляє електричний** струм. Тут напруга 220 **вольт** (v). А це мотор. Це велика електрична машина. Мотор працює, тому що є електричний струм. Ось електрична схема. Це ротор, а це статор. Тут діод і тріод. Це транзистор і конденсатор. Ротор і статор – це мотор.

Ось Андрій та Сергій. Вони хороші робітники. Вони **елéктрики**. Вони працюють на заводі. Це їхній завод. Це великий завод. Тут їхня **робóта**.

Ось інженер. Його звати Микола Якович. Він інженер-**енергétик**. Він **теж** працює тут.

Андрій, Сергій та Микола Якович, **інші** робітники та інженери працюють на заводі.

1. Де працюють робітники та інженери?
2. Яка машина виробляє електричний струм?
3. ...

– Так, це...

– Це генератор? – Так. – Так, це генератор.

– Ні, це **не**..., а...

– Ні, це **не** генератор, **а** мотор.

– Це ротор? – Так. – Так, це ротор.

– Ні, це **не** ротор, **а** статор.

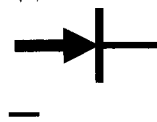
Вправа 5. Складіть діалоги.

Зразок: Син. Батько.

– Це син?

– Ні, це не син, а батько.

діод

1. Море. Озеро. 2. Мотор. Генератор. 3. Анод. Катод. 4. Студент. Аспірант. 5. Декан. Ректор. 6. Максим. Тарас. 7. Інна. Ніна. 8. Карта. Картина. 9. Завод. Фабрика.

Вправа 6. Читайте. Пишіть.

Це кут і це кут. Це кут, а це трикутник.

Це трикутник і це трикутник.

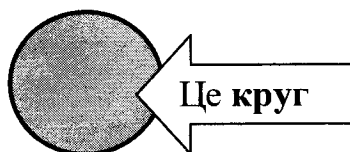
Це трикутник і **круг**.

Це круг. Тут центр. Це **радіус**, а це **діаметр**.

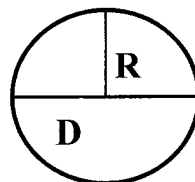
Який це круг?

Що таке радіус?

Що таке діаметр?

$a \neq i$

R = радіус

D = діаметр

Де прямий кут?

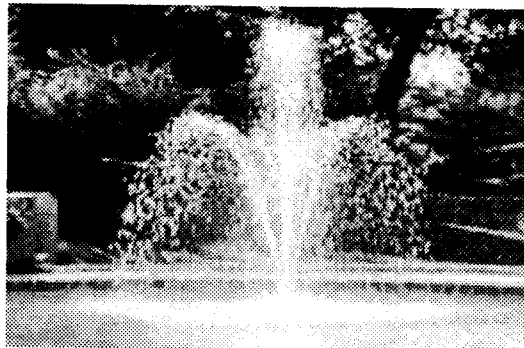
Де **розгорнутий** кут?

Де **перпендикулярні** лінії?

Вправа 7. Читайте текст. Запитуйте.

У місті Вінниці є великий гарний парк. Це центральний парк культури та відпочинку. Він розташований у центрі міста. Тут є гарний фонтан і квіти. У фонтані чиста вода. У парку повільно гуляють люди – чоловіки, жінки, діти. Трохи далі я бачу кафе Тут сік і смачна гаряча кáva. Я і мої друзі тут відпочиваємо. Ми розмовляємо і п'ємо смачну каву. Ми любимо тут відпочивати, тому що тут **затишно**. Я люблю тут відпочивати – гуляти з друзями, пити фруктовий сік, розмовляти.

- Що це?   – Це парк
- Що тут є?   – Тут є ...
- Хто тут гуляє?   ...

Вправа 8. Пишіть речення.

сидіти

1. Студент ... у кімнаті. 2. Ми ... в аудиторії. 3. Ти ... тут? 4. Хто тут ...? 5. Де вони ...? 6. Де ви ...? 7. Праворуч ... мій друг.

стояти

1. Ось зупинка. Тут ... люди. 2. Мої друзі ... тут. 3. Це кімната. Тут ... стіл. 4. Ліворуч ... стілець. 5. Ось вікно. Тут ... вазон. 6. Я ... на зупинці. 7. Де ти ...?

дивитися

1. Зараз вечір. Я ... телевізор. 2. Ми ... альбом. 3. Це театр. Студенти ... виставу. 4. Ось кінотеатр. Ми ... цікавий фільм. 5. Це стадіон. Люди ... футбол. 6. Ти ... футбол? 7. Ви любите ... футбол?

гуляти

1. Я ... у парку. 2. Ти любиш ... у парку? 3. Вона ... у центрі міста. 4. Ми завжди ... тут. 5. Студенти ... у неділю. 6. Ви часто ...?

відпочивати

1. Студенти ... у суботу та неділю. 2. Максим сьогодні ... 3. Я ... на морі. 4. Я люблю ... на морі. 5. Ти теж ... на морі? 6. Ірина ... у парку. 7. Де ви ... сьогодні? 7. Сьогодні ми ... у кімнаті. 8. Антон та Марина ... на пляжі.

Вправа 9. Читайте діалог.

– Як тебе звати?	– Мене звати Луїс.
– Ти іноземний студент?	– Так, я іноземний студент.
– Звідки ти приїхав?	– Я приїхав з Еквадору.
– Коли ти приїхав в Україну?	– Я приїхав в Україну в жовтні.
– Скільки тобі років?	– Мені двадцять (20) років.
– Коли твій день народження?	– Мій день народження п'ятого січня.
– Де ти вчишся?	– Я вчуся на підготовчому відділенні.
– Яка твоя група?	– Моя група № 2.
– Хто тут вчиться?	– Тут вчаться іноземні студенти.
– Який зараз урок?	– Зараз перший урок.
– Скажи, будь ласка, котра година?	
– Зараз восьма година п'ятнадцять хвилин (8.15).	
– О котрій годині починається перший урок?	
– Перший урок починається о восьмій годині п'ятнадцять хвилин (8.15).	

2

Читайте. Порівняйте

коли?

– Коли ти приїхав?	– Я приїхав учора.
– Коли вона приїхала?	– Вона приїхала в суботу.
– Коли ви приїхали?	– Ми приїхали в неділю.
– Коли вони приїхали?	– Вони приїхали у вівторок.
– Коли приїхав Акрам?	– Акрам приїхав у листопаді.
– Коли приїхала Мерілін?	– Мерілін приїхала у вересні.
– Коли приїхали батьки?	– Батьки приїхали сьогодні вранці.
– Коли ти приїхав в Україну?	– Я приїхав в Україну в жовтні.
– Коли вона приїхала у Вінницю?	– Вона приїхала у Вінницю вчора.
– Коли ти приїхав в Україну?	– Я приїхав в Україну в жовтні.

Я приїхав у жовтні.
Брат приїхав у листопаді.
Ми приїхали в травні.
Вона приїхала в лютому .

Я приїхав у вівторок.
Він приїхав у суботу.
Вона приїхала в неділю.
Вони приїхали в п'ятницю.

✓ *Запам'ятайте!*

січен ~~ь~~ + *i* → у січні
квітень ~~ь~~ + *i* → у квітні
листопад + *i* → у листопаді

коли?
у(в) + місяць ~~ь~~ + *-i*

лютий → у лютому

Вправа 10. Читайте текст. Запитуйте.

Я приїхав в Україну в жовтн... . Мої друзі приїхали в листопад... . Ми разом вчимося у Вінницькому національному технічному університет... на підготовчому відділенні. Ми вчимо українську мову. У грудн... ми почали вивчати фізику і математику. У січн... ми почали вивчати інформатику і хімію. Щодня ми йдемо в університет, де багато працюємо. У понеділок ми вчимо українську мову і математику. У вівторок у нас математик... та інформатик... . Фізику, хімію та російську мову ми вчимо у серед... та п'ятниц... У четвер ми вчимо креслення. Але щодня у нас є українська мов... . У субот... та неділ... ми відпочиваємо і ... вчимо українську мову.

Українські студенти відпочивають **влітку**. **Канікули** починаються в липн... і закінчуються в серпн... . Навчальний рік починається у вересн... . У грудн... закінчується перший **семестр**, а другий семестр починається в січн... . Студенти навчаються майже десять місяців.

Вправа 11. Складіть діалоги.

1. Зразок: Жовтень.

- Коли ти приїхав в Україну?
- Я приїхав у жовтні.

1. Січень. 2. Лютий. 3. Березень. 4. Квітень. 5. Травень. 6. Червень.
7. Липень. 8. Серпень. 9. Вересень. 10. Листопад. 11. Грудень.

2. Зразок: Гуляти. Неділя.

- Коли ти гуляєш?
- Я гуляю в неділю.

1. Приїхати. Понеділок. 2. Перекладати текст. Середа. 3. Відпочивати. Субота. 4. Писати контрольну роботу. Вівторок. 5. Зустрічати сестру. Субота. 6. Приїхати у Вінницю. Четвер. 7. Слухати концерт. П'ятниця.

Вправа 12. Пишіть відповіді на запитання.

1. Коли ти приїхав у Вінницю?	неділя, 12.10.	Я приїхав у ...
2. Коли приїхала Мерілін?	вівторок, 26.09.	...
3. Коли приїхав Анас?	середа, 07.10.	...
4. Коли день народження Еріка?	понеділок, 28.04.	...
5. Коли ти зустрічав брата?	п'ятниця, 19.05.	...
6. Коли ти їздив на екскурсію?	середа, 26.05.	Я їздив на ...
7. Коли ви ходили на пляж?	субота, 10.06.	...
8. Коли буде іспит з математики?	четвер, 21.06.	...
9. Коли він їздив у Київ?	неділя, 20.03.	...

10. Коли Андрес приїхав в Україну?	п'ятниця, 08.11.	...
11. Коли ви ходили в театр?	субота, 18.01.	Ми ходили ...
12. Коли він проводжав брата?	середа, 24.05.	...
13. Коли Дора ходила на пошту?	вівторок, 16.04.	...
14. Коли Аднан отримав лист?	четвер, 06.03.	...
15. Коли Луїс купив словник?	неділя, 10.12.	Луїс купив ...

коли?

– **Коли твій день народження? – Мій день народження п'ятого січня.**

- 05.01. – Мій день народження п'ятого січня.
 20.02. – Мій день народження двадцятого лютого.
 20.03. – Мій день народження двадцятого березня.
 21.10. – Мій день народження двадцять першого жовтня.

– **Коли ти народився? – Я народився дванадцятого січня.**
 – Коли народився твій батько? – Батько народився двадцятого квітня.

07.04.1979 р. – Я народився сьомого квітня тисяча дев'ятсот сімдесят дев'ятого року.

20.03.1982 р. – Ольга народилася двадцятого березня тисяча дев'ятсот вісімдесят другого року.

15.08.1980 р. – Він народився п'ятнадцятого серпня тисяча дев'ятсот вісімдесятого року.

17.09.2001 р. – Юлія народилася сімнадцятого вересня дві тисячі першого року.

Вправа 13. Складіть діалоги.

Зразок: Середа, 12.01. Я.

- Коли твій день народження, в середу?
 – Так, мій день народження в середу,
 дванадцятого січня.

1. Субота, 05.03. Він. 2. Неділя, 10.07. Вона. 3. Вівторок, 20.04. Ерік.
 4. П'ятниця, 19.09. Оксана. 5. Середа, 15.05. Іннань. 6. Четвер, 04.04.
 Мерлін. 7. Понеділок, 17.06. Шафік.

Вправа 14. Запитайте, коли день народження у ваших друзів?
 Коли народилися їхні брати, сестри, батьки? Складіть діалоги.

Вправа 15. Читайте текст. Пишіть запитання.

Знайомтеся: це мій друг Ерік. Він камерунець. Зараз Ерік живе у місті Вінниці, тому що він студент. Він вчиться на підготовчому відділенні Вінницького національного технічного університету. Ерік вчить українську мову, фізику, хімію, математику, країнознавство, інформатику та креслення. Він багато працює і мало відпочиває, тому він добре вчиться. Ерік вже знає, що таке іменник, дієслово, числівник. Він вже знає багато українських слів, гарно читає українські тексти і чудово пише диктанти. На перерві він **спілкується** з друзями українською мовою, тому в нього гарна **вимова**.

Ерік – весела людина, він багато жартує і **розповідає** цікаві і веселі історії про своє життя. А ще Ерік любить футбол, тому його можна часто **зустріти** на стадіоні. У нашій групі в нього багато друзів.

Завтра в Еріка день народження – йому двадцять років. Ми сьогодні купуємо подарунок для Еріка – український сувенір, цікаву книгу та **CD**, на якому записані українські пісні. Ерік любить слухати українські народні пісні та веселу українську музику. Завтра ми привітаємо Еріка з днем народження, а післязавтра разом підемо гуляти в центральний парк.

UK	EN	FR	AR	CH
відомий	well known	connu	مشهور	著名的
дружина	wife	epouse	زوجة	妻子
жінка	women	femme	مرأه	女人
жовтень	October	october	شهر تشرين اول	十月
молодший	younger	cadet	اصغر بالعمر	更年轻的
народження	birth	naissance	يوم الولادة	出生(名)
народитися	be born	naître	يولد	出生(动)
овочі	vegetables	légumes	خضراوات	蔬菜
по батькові	patronymic	nom patronymique	اسم الاب	父姓
прізвище	family name	nom de fammille	العائلة	姓
прапор	flag	drapeau	علم	旗帜
скоро	around the corner	bientôt	قريباً	很快 不久
старший	elder	ainé	اكبر بالعمر	更老的
сувенір	souvenir	souvenir	هدیه تذكاريه	礼物
червень	june	juin	شهر حزيران	六月
чудовий	wonderful	merveilleux	رائع	杰出的, 很好的

✓ **Запам'ятайте!**

КОЛИ?

зима ≠ літо

літо
весна
ранок

влітку
навесні
вранці

зима
осінь
ніч

взимку
восени
вночі

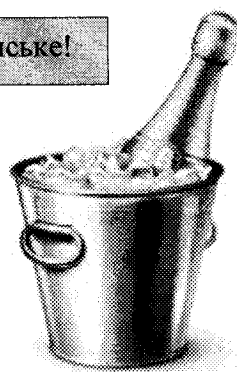

Вправа 16. Читайте діалоги.

1. – Ви студент?
– Так, я студент.
– Як Ваше **прізвище**?
– Бойко.
– А як Вас звати?
– Андрій.
– А **по батькові**?
– Іванович. Мене звати Бойко Андрій Іванович.
– Коли Ви народились?
– Я народився десятого грудня тисяча дев'ятсот сімдесят восьмого року.
– Скільки Вам років?
– Мені двадцять шість років.
– Дякую.
2. – Привіт Сергію, що ти купуєш?
– Я купую шампанське.
– У тебе сьогодні день народження?
– Ні, сьогодні день народження у моєї подруги.
– А коли твій день народження?
– Мій день народження вісімнадцятого квітня.
– Дякую.
3. – Скажи, будь ласка, коли народилась твоя сестра?
– Моя сестра народилась першого вересня тисяча дев'ятсот вісімдесят четвертого року.
– Дякую.
– Скажи, будь ласка, коли народився твій брат?
– Який брат?
– Твій **старший** брат.
– Мій старший брат народився дев'ятнадцятого червня тисяча дев'ятсот сімдесят четвертого року.
– Спасибі.
4. – Скажи, будь ласка, коли народився Тарас Шевченко?
– Український поет народився дев'ятого березня тисяча вісімсот чотирнадцятого року.
– Спасибі.

чудово = дуже добре

Шампанське!

старший ≠ молодший

А я вітаю Вас з Новим роком!

Вітаю Вас з днем народження!

2.1. Читайте. Порівняйте

Зараз **восьма** година.

Урок починається **о восьмій** годині.

Зараз **друга** година дня.

Заняття закінчуються **о другій** годині.

Зараз **сімнадцята** година.

Концерт починається **о сімнадцятій** годині.

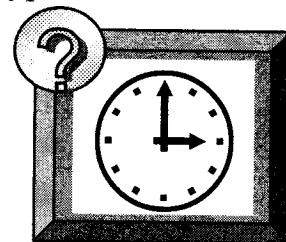
– Скажіть, будь ласка, **котра** зараз година? – Зараз третя година.

– Скажіть, будь ласка, **коли** починається урок?

– Урок починається о восьмій годині.

– Скажіть, будь ласка, **о котрій годині** починається урок?

– Урок починається о восьмій годині.

– Скажи, будь ласка, **котра** година?

– **Восьма** година п'ятнадцять хвилин (8.15)

– **О котрій годині** починається перший урок?

– **Перший урок** починається о восьмій годині п'ятнадцять хвилин.

Вправа 17. Складіть діалоги.

Зразок: 8.00, урок.

– Скажіть, будь ласка, коли починається урок?

– Урок починається о восьмій годині.

1. 18.00, футбол. 2. 5.00, концерт. 3. 10.00, екскурсія. 4. 19.00, вистава.
5. 9.00, заняття. 6. 14.00, фільм. 7. 12.00, іспит.

Вправа 18. Читайте. Запитуйте.

Мій день

Я **встаю** о 7 годині. О (сьома) годині сорок п'ять хвилин я йду в університет. Урок починається о (восьма) годині п'ятнадцять хвилин. О (дев'ята) годині урок закінчується і починається перерва. На перерві ми відпочиваємо. Потім починається другий урок. О (десята) годині знову перерва. І так до чотирнадцятої години. **Лише** о (друга) годині дня закінчуються заняття і ми йдемо додому.

О (п'ятнадцята) годині тридцять хвилин я обідаю. Потім я відпочиваю: слухаю музику, читаю газети, дивлюся телевизор. О (шістнадцята) годині я йду гуляти. Моя прогулянка закінчується о (сімнадцята) годині тридцять хвилин. О (вісімнадцята) годині я починаю робити домашнє завдання. Потім вечєра і відпочинок. Мій робочий день закінчується о (двадцять третя) годині.

Вправа 19. Запитайте ваших друзів, коли (о котрій годині) і що вони роблять: снідають, обідають, працюють, гуляють, пишуть домашнє завдання і т. ін.

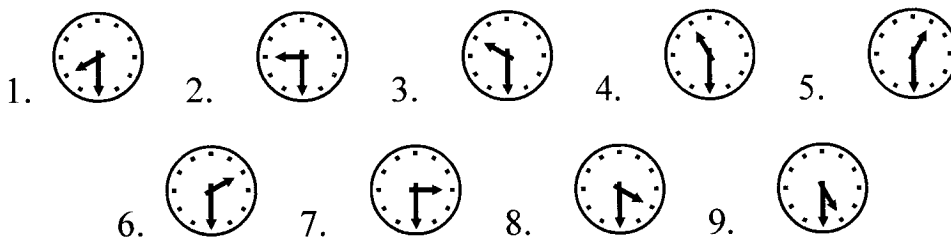
Вправа 20. Читайте. Відповідайте. Пишіть.

– Котра година?	9.20
– О котрій годині приїде твоя сестра?	18.00
– О котрій годині починається другий урок?	9.15
– Коли закінчується п'ятий урок?	13.00
– Коли ви снідаєте?	7.30
– О котрій годині ви вечеряєте?	20.00
– Коли починається футбол?	17.30
– О котрій годині закінчиться вистава?	22.00
– Коли починається екскурсія?	11.00
– О котрій годині прибуває поїзд?	16.10

Вправа 21. Котра година? Пишіть відповіді.

– Котра година?

– О котрій годині починається ... ?

Вправа 22. Складіть діалоги.

Зразок 8.15. Перший урок.

- Скажи, будь ласка, о котрій годині починається урок?
- Який урок?
- Перший.
- Перший урок починається о восьмій п'ятнадцять.
- Дякую!

1. 10.15. Третій урок. 2. 19.00. П'ятий урок. 3. 9.00. Цікава екскурсія.
4. 18.00. Нова вистава. 5. 17.30. Новий фільм. 6. 14.00. Велика перерва.
7. 18.30. Цікавий концерт.

коли? = о котрій годині?

2.2. – Скільки тобі років? – Мені двадцять (20) років.

✓ *Запам'ятайте!*

кому? + скільки?

мені	<p>А мені байдуже, скільки вам років...</p> <p>20 (двадцять) років</p>
тобі	
йому	
їй	
нам	
вам	
їм	
Максиму Оксані	

Вправа 23. Читайте. Пишіть.

1. (Я) 20 років. **Мені двадцять років.** 2. Скільки (ти) років? ... 3. (Він) 19 років. ... 4. (Вона) 17 років. ... 5. Скільки (Ви) років? 6. (Я) **вже 25 років!** 7. (Ти) **лише 15 років?** 8. (Він) **вже багато років!**

Вправа 24. Напишіть, скільки років цим людям.

Зразок: Він народився в 1990 році.
Йому 22 роки.

1. Професор народився в 1961 році. 2. Мій друг народився в 1978 році. 3. Світлана народилася в 1995 році. 4. Крістіан народився в 1982 році. 5. Студент Франсуа народився в 1993 році. 6. Моя однокурсниця Оксана народилася в 1991 році. 7. Наш викладач народився в 1954 році. 8. Його дружина народилася в 1956 році. 9. Його брат Володимир народився в 1970 році.

✓ *Запам'ятайте!*

– Скільки тобі років?

1

+

рік

– Мені дев'ятнадцять років.

2, 3, 4

+

роки

– Мені двадцять років.

– Мені двадцять один рік.

5, 6, 7...

+

років

– Мені двадцять два роки.

– Мені двадцять п'ять років.

Вправа 25. Розкажіть про свою сім'ю. Скажіть, скільки років вашим батькам, братам і сестрам, друзям.

Вправа 26. Прочитайте текст. Запишіть нові слова. Складіть питальний план тексту. Відповідайте на запитання.

Урок

Сьогодні вівторок. Я іду в університет. Зараз восьма година. Перший урок починається о восьмій годині п'ятнадцять хвилин, тому я **поспішаю**.

Ось мій університет. Я вчуся тут на підготовчому відділенні. Я **піднімаюся** на третій поверх і бачу нашу аудиторію. Це аудиторія № 304. Тут навчається моя **дружна** і **весела** група. Я **відчиняю** двері і вітаюся. Мене зустрічають мої друзі, які приїхали з різних країн. Сьогодні **ніхто** не запізнився, тому що ми не любимо запізнюватися. **Скоро** урок. Студенти готуються до уроку: беруть книги, зошити, ручки. Я теж беру свою книгу.

Зараз 8 година 15 хвилин. Перший урок починається. Ось наш викладач. Він вітається, а ми відповідаємо. Він говорить про граматику, а ми слухаємо і записуємо. Викладач запитує, а ми відповідаємо. Ми працюємо разом. Ми вивчаємо тему "Знахідний відмінок".

Це мій стіл. На моєму столі лежать мої книги, зошити, ручки і словник. Ось моя нова книга. Це підручник "Українська мова". Тут тексти і вправи. Ось двадцять четверта сторінка. Тут я читаю цікавий текст. А це вправа. Ми читаємо тексти і пишемо вправи. Ми розмовляємо українською мовою. Ми працюємо. Ми вчимо українську мову. Перший урок закінчується о дев'ятій годині і починається перерва.

- Який сьогодні день? ...
- У якій аудиторії ви навчаєтесь? ...

починатися ≠ закінчуватися

Вправа 27. Розкажіть про свій урок за планом.

План

1. Коли починається перший урок?
2. О котрій годині закінчується перший урок?
3. Що ви робите на уроках української мови?
4. Про що розповідає викладач?
5. Про що ви запитуєте?
6. Якою мовою ви розмовляєте з друзями?
7. О котрій годині починається велика перерва?
8. Що ви робите на перерві?
9. О котрій годині починається останній урок?
10. Коли закінчуються останній урок?

Коли починається ... урок?

Читайте. Порівняйте

Називний відмінок
(№ 1)

Місцевий відмінок
(№ 6)

Знахідний відмінок
(№ 4)

Ось стіл.	На столі лежить книга.	Я купив цей стіл учора.
Тут музей.	Вона працює в музеї.	Ми бачили цей музей.
Це книга.	У цій книзі вірші.	Він читав цю книгу.
Це земля.	Ми живемо на цій землі.	Ми любимо цю землю.
Ось моє місто.	У моєму місті є театр.	Я добре знаю це місто.
Це столи.	На столах лежать книги.	Ми бачимо ці столи.
Ось газети.	У газетах статті.	Ми читаємо газети.
Це поля.	На полях росте хліб.	Ми любимо свої поля.

книга = книжка

Ось викладач.	Я зустрів викладача в бібліотеці.
Тут лікар.	Ми бачили лікаря в лікарні.
Це наш університет.	Ви бачили наш університет?
Це студентка.	Я знаю цю студентку.
Це книжка.	Він купив цю книжку в магазині.
Це стаття.	Ми читали цю статтю в газеті.
Ось наше місто.	Я люблю це місто.

Вправа 28. Читайте. Запитуйте.

1. Це газета. Я читаю газету. 2. Це костюм. Вона купує костюм. 3. Це шапка. Він купує шапку. 4. Це листи. Ми читаємо листи. 5. Це зошити. Він купує зошити. 6. Це радіо. Ми слухаємо радіо. 7. Це кава. Я п'ю каву. 8. Це сік. Вона п'є сік. 9. Це морозиво. Вона їсть морозиво. 10. Це українська мова. Я вивчаю українську мову.

Вправа 29. Читайте. Пишіть. Слова в дужках поставте у формі знахідного відмінка.

1. Амаду пише (вправа) і читає (стаття). 2. Я читаю (газета) і дивлюся (телевізор). 3. Суніл вчить (українська мова). 4. Олег купує (костюм) і (шапка). 5. Луїс подарував мені цікаву (книга). 6. Ірина зустріла (Марина) в парку. 7. Дай мені, будь ласка, (газета). 8. Елдер читає (оповідання). 9. Ми бачили нову (бібліотека). 10. Я давно знаю цю (студентка). 11. Я бачив твого старшого (брат) і твою молодшу (сестра). 12. Алла слухає (пісня). 13. Я люблю цю (дівчина). 14. Він знає французьку (мова). 15. Ми купили нові (журнали).

НТБ ВНТУ
м. Вінниця

Знахідний відмінок
(№ 4)

(Accusative case)

Іменники

Називний відмінок (№ 1)	Знахідний відмінок (№ 4)	Закінчення
хто? що?	Чоловічий рід	кого? що?
викладач професор лікар парк	Я бачив викладача професора лікаря парк	-а -я
Жіночий рід		
студентка жінка земля	Я бачив студентку жінку землю	-у -ю
Середній рід		
місто море вікно	Я бачив місто море вікно	
Множина (неістоти)		
магазини поля міста	Я бачив магазини поля міста	

Вправа 30. Прочитайте та запишіть речення. Замість крапок поставте потрібні закінчення.

1. Вранці я зустрів нашого викладач... . 2. Потім я зустрів студент...
Максима, який вчиться на першому курсі. 3. Він вивчає інформатик...
і економік... . 4. Ми пішли з ним у кіоск, де купили свіжі газет... . 5. Біля
деканату ми зустріли професор... Осадчука. 6. На занятті ми читаємо цікаві
текст... і пишемо складні вправ... . 7. Я вивчаю українську мов..., а Максим
вивчає французьку мов... . 8. Після уроків ми слухаємо музик... і веселі
пісн..., читаємо книг... або дивимося фільм... . 9. Учора я був у театрі, де

бачив цікаву вистав... . 10. Сьогодні я купив нову сумк..., яку давно хотів купити. 11. Завтра я напишу лист... своїм батькам і друзям. 12. Ми були в музеї, де бачили нові картин... відомого художника. 13. Мій друг давно знає цього художник.... 14. Він купив своїй сестрі одну картин... . 15. Цю чудову картин... він подарує своїй сестрі на день народження.

✓ **Запам'ятайте!**

Знахідний відмінок
(№ 4)

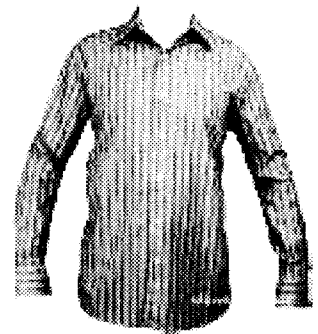
хто? що?	→	бачити	кого?	що?
студент		студента (викладача, учителя)		-а
студентка		студентку (дівчину, сестру)		-я
місто		місто (вікно, сонце, море)		-у
будинок		будинок (університет, трамвай)		-ю
книга		книгу (кімнату, аптеку)		
вулиця		вулицю (таблицю, столицю)		

Вправа 31. Відповідайте на запитання.

1. Кого ти зустрів у парку?
2. Що ти купив в універмазі?
3. Кого ти бачив у театрі?
4. Що ти бачив у театрі?
5. Що ти взяв у бібліотеці?
6. Кого ти зустрів у місті?
7. Що вивчає Фернандеш?
8. Кого ви бачили на стадіоні?
9. Що слухає Крістіан?
10. Що читає Сяолань?

- Ольга
- сорочка
- артистка
- вистава
- книги
- Андрій
- математика
- спортсмен
- музика
- оповідання

Чия це ...?

Вправа 32. Прочитайте речення. З'ясуйте значення виділених слів та запишіть їх у свій словник.

1. Сьогодні у нас математика. 2. На занятті з математики я **розв'язав** задачі та рівняння. 3. Потім я **накреслив** коло і **обчислив** площу круга, а Луїс **побудував** графік. 4. Викладач дав нам завдання: **довести** теорему та **виміряти довжину відрізка** прямої лінії. 5. Акрам **добув** корінь квадратний з числа *n*, а Франсуа з Еріком **виміряли** гострий кут. 6. Потім ми розглянули різні способи **розв'язання** складних рівнянь. 7. Російський учений Михайло Ломоносов **відкрив** важливі фізичні закони. 8. Ми провели цікавий дослід, який **підтверджує** правильність цих законів. 9. Наш викладач **похвалив** нас за успішну роботу.

Вправа 33. Запишіть речення.

Зразок: П'єр, (читати), книжка.
П'єр читає книжку.

1. Анас, (вивчати), українська мова.
2. Анна Марія, (писати), лист.
3. Ми, (дивитися), цікава вистава.
4. Він, (бачити), новий фільм.
5. Вони, (слухати), концерт.
6. Ахмед, (їсти), морозиво.
7. Амаду, (зустрічати), друг.
8. Я, (закінчити), навчання.
9. Вона, (читати), оповідання.
10. Арманд, (розв'язати), задача.
11. Ерік, (перекладати), стаття.
12. Андрес, (забути), підручник.
13. Салех, (купити), квиток.
14. Акрам, (любити), математика.
15. Юлія, (знати), англійська мова.

Вправа 34. Прочитайте текст. Запишіть нові слова. Розкажіть про свої покупки в магазинах. У які магазини ви ходите часто? Що ви там купуєте? Чому?

Сьогодні ми йдемо в магазин, щоб купити продукти. Ось великий магазин. Це супермаркет. Тут продають різні **фрукти**. Ось **смачні яблука**. Ми купуємо ці смачні яблука. А там солодкі **апельсини** та **мандарини**. Ми беремо і ці фрукти. Ось **лимон**. Він **кислий**. А це фруктові соки. Ми купуємо різні фрукти та фруктові соки і йдемо на другий поверх. На другому поверсі продають овочі. Ось **картопля** і **морква**. Я беру картоплю і моркву. Ліворуч я бачу **капусту**, **цибулю**, **часник**. Мій друг купує ці овочі. Поряд я бачу **помідори** та **огірки**. Я беру ці овочі, тому що я хочу приготувати **салат**. Тепер ми йдемо до каси. Тут продавець. Ми **платимо** гроші, **отримуємо** чек і йдемо **додому**.

UK	EN	FR	AR	CH
взуття	footwear	chaussure	حذاء	鞋
вірш	poem	vers	شعر	诗歌
вимірювання	measuring	measure	قياس	测量 (名)
вимірювати	méasure	mesurer	يقاس	测量, 测定 (动)
дівчина	girl	jeune fille	فتاة بنت	女孩
додому	go home	à la maison	البيت إلى	回家
костюм	suit	costume	طقم	西服
купувати	buy	acheter	يشترى	买
куртка	jacket	veste	سترة	夹克衫
одяг	clothes	vêtements	ملابس	衣服
письменник	writer	écrivain	كاتب	作家
поет	poet	poète	شاعر	诗人
продавати	sell	vendre	يبيع	卖
свій	my	son	ملكي	自己的
сорочка	shirt	chemise	قميص	衬衫

4

Читайте. Порівняйте

Це український поет.
 Це мій старший брат.
 Цей лікар працює тут.
 Це новий гуртожиток.
 Той студент приїхав учора.
 Це нова студентка.
 Це його молодша сестра.
 Ось синя сорочка.
 Там лежить цікава книга.
 Ця вулиця гарна.
 Це велике місто.

Я знаю **цього** українського поета.
 Я люблю **свого** старшого брата.
 Ми бачили **цього** лікаря в лікарні.
 Я бачив новий гуртожиток.
 Ми знаємо **того** студента.
 Я знаю **цю** нову студентку.
 Він зустрічає свою молодшу сестру.
 Він купує **цю** синю сорочку.
 Я хочу прочитати **ту** цікаву книгу.
 Я люблю **цю** гарну вулицю.
 Ми бачили **це** велике місто.

Прикметники Вказівні займенники

Однина

Називний відмінок (№ 1)	Знахідний відмінок (№ 4)	Закінчення
Чоловічий рід		
який?		якого?
новий студент великий будинок цей лікар той парк	нового студента великий будинок цього лікаря той парк	-ого -ий
Жіночий рід		
яка?		яку?
велика кімната нова студентка синя сорочка ця вулиця та книжка	велику кімнату нову студентку синю сорочку цю вулицю ту книжку	-у -ю
Середній рід		
яке?		яке?
мале село сине море це вікно те морозиво	мале село сине море це вікно те морозиво	-е -є

Вправа 35. Складіть діалоги.

---

1. Зразок: Купити, українська газета.

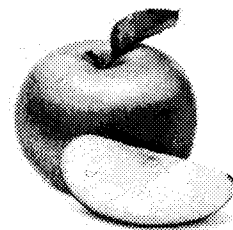
- Скажіть, будь ласка, що ви купили вчора?
  - Газету.
  - Яку?
  - Українську.
-

1. Читати, цікава книжка. 2. Дивитися, нові картини. 3. Слухати, весела музика. 4. Бачити, нова студентка. 5. Читати, нове оповідання. 6. Подарувати, ця гарна ручка. 7. Дивитися, цікава вистава. 8. Перекладати, нова стаття. 9. Розв'язувати, важка задача. 10. Вивчати, українська мова.

---

2. Зразок: Пити, свіжа холодна вода.

- Що ти п'єш?
  - Я п'ю воду.
  - Яку воду?
  - Цю свіжу холодну воду.
-

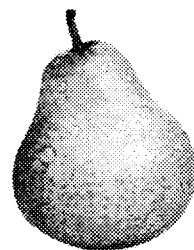

1. Пити, смачна гаряча кава. 2. Їсти, смачний український борщ. 3. Пити, смачне тепле молоко. 4. Пити, свіжий фруктовий сік. 5. Їсти, свіжа смачна ковбаса. 6. Їсти, домашня холодна сметана. 7. Пити, чудовий цейлонський чай. 8. Їсти, смачне солодке яблуко.

---

3. Зразок: Зустрічати, старший брат.

- Кого ти зустрічаєш?
  - Брата.
  - Якого брата?
  - Старшого брата.
-

1. Проводжати, молодша сестра. 2. Зустрічати, давній друг. 3. Чекати, наша вчителька. 4. Слухати, народна українська пісня. 5. Розв'язувати, важка задача. 6. Писати, цікава вправа. 7. Зустрічати, рідний брат. 8. Читати, науковий журнал.

Вправа 36. Запишіть речення. Замість крапок поставте потрібні закінчення.

1. Сьогодні вранці я зустрів свого друг... . 2. Ми з ним разом приїхали в Україн... . 3. Я вивчаю українськ... мов..., фізик..., математик... . 4. На першому курсі я буду вивчати інформатик..., історі..., економік... . 5. Я показав другові нашу науков... бібліотек... . 6. Потім ми оглянули мою нов... квартир... . 7. Мій друг розповів мені про свою старш... сестру..., яка теж вивчає українськ... мов... . 8. Він цікаво розповідав про свою далек... країн... . 9. Ми довго розмовляли про нашу майбутн... професі..., про чудов... погод..., про Україн... .

Читайте. Порівнюйте. Пишіть

Присвійні займенники

Називний відмінок
(№ 1)

чий?

Завтра приїде **мій** брат.
Ось **мій** словник.
Хто **твій** друг?
Де **твій** журнал?
Де **його (її)** син?
Ось **його (її)** будинок.
В аудиторії **наш** викладач.
Це **наш** університет.
Це **ваш** батько?
Тут працює **їхній** дядько.
Це **їхній** автомобіль.

чия?

Моя сестра відпочиває в Одесі.
Це **твоя** сестра?
Це **його (її)** дочка.
Тут живе **наша** бабуся.
Це **їхня** дочка?

чие?

Це **моє** місто.
Це **твоє** вікно?
Тут **його(її)** завдання.
Ось **наше** озеро.
Це **ваше** оповідання?
Це **їхнє** море?

Знахідний відмінок
(№ 4)

чийого? чий?

Я зустрічаю **мого** брата.
Візьми **мій** словник.
Я бачив **твого** друга.
Я прочитав **твій** журнал.
Я знаю **його (її)** сина.
Ми бачили **його (її)** будинок.
Ви не бачили **нашого** викладача?
Ми любимо **наш** університет.
Я радий бачити **вашого** батька.
Ми знаємо **їхнього** дядька.
Я бачив **їхній** автомобіль.

чию?

Я люблю **мою** сестру.
Я знаю **твою** сестру.
Ми бачили **його (її)** дочку.
Ми любимо **нашу** бабуся.
Ви знаєте **їхню** дочку?

чие?

Я люблю **моє** місто.
Я бачу **твоє** вікно.
Викладач перевірів **його (її)** завдання.
Вам подобається **наше** озеро?
Ми читали **ваше** оповідання.
Ми бачили **їхнє** море.

Свій: Андрес зустрічає **свого** друга.
Він читає **свій** журнал.

Своя: Сімон П'єр любить **свою** дружину.
Він читає **свою** газету.

Своє: Елдер добре знає **своє** місто.
Він пише **своє** завдання.

Знахідний відмінок
(№ 4)

Присвійні займенники. Прикметники. Іменники

Однина

Неістоти	Істоти	Закінчення
Чоловічий рід		
чий?	чийого?	
мій гарний будинок твій новий зошит їхній журнал	нашого нового студента мого старшого брата цього відомого лікаря	-ого
Жіночий рід		
чию?	чию?	
мою велику кімнату її синю сумку цю широку вулицю	нашу нову студентку їхню старшу сестру цю гарну дівчину	-у -ю
Середній рід		
чиє?	чиє?	
моє гарне місто наше синє море	моє мале дитя наше веселе маля	-е -є

Вправа 37. Прочитайте текст. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

Студент **Сашко** йде в (університет). Ось він зустрів (студентка **Юля**). Він давно знає (ця студентка), тому що вони вчаться на одному факультеті. Сьогодні вони разом ідуть на (заняття). Іноді вони разом ходять в (університетська бібліотека) чи (студентська їдальня), в (центральний парк) чи на (міський стадіон). Сашко **розпитує** Юлю про (поїздка) додому, про її (молодша сестра) та (старший брат). Юля розповідає про свою (дружня сім'я), про своє красиве місто Немирів. Вони ідуть і говорять про своє (навчання), про (новий декан) їхнього факультету, про (гарна тепла осіння погода). Потім вони зустріли ще двох своїх однокурсників: (Олег) та (Оксана). Друзі дуже зраділи. І тепер вони разом ідуть в університет і весело розмовляють.

Вправа 38. Читайте. Пишіть.

1. Я бачив (ти) вчора.
2. Я зустрів (він) вранці.
3. Салех любить (вона).
4. Я пам'ятаю (він).
5. Вона зустріла (я) ввечері.
6. Батько слухає (ми).
7. Ікбаль знає (вони) давно.
8. Як (ви) звати?
9. Халед давно чекає (ти).
10. Ви не бачили (вони)?

Особові займенники

Знахідний відмінок

хто? → бачити кого? говорити → про кого?

я	мене	про мене
ти	тебе	про тебе
він	його	про нього
вона	її	про неї
ми	нас	про нас
ви	вас	про вас
вони	їх	про них

Вправа 39. Запишіть речення. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

1. Жан купив (новий словник).
2. Він читає (свій новий словник).
3. Елдер купив (нова книга).
4. Він читає (своя нова книга).
5. Я купив (цікавий журнал).
6. Брат читає (мій цікавий журнал).
7. Ми знаємо (ваша бабуся).
8. Ви не бачили (наш професор)?
9. Сьогодні ми бачили (твоя нова картина).
10. Друг говорить про (своє красиве місто).
11. Фернандеш добре знає (своя країна).
12. Ми оглянули (ваш університет).

Вправа 40. Прочитайте текст. Замість крапок поставте потрібні закінчення. З'ясуйте значення виділених слів.

Знайомтесь: це мій друг Руслан. Учора ми з Русланом ходили в наш... міськ... книгарню. Він купив собі нов... книг... віршів. Цю книг... написала відома українська **поетеса**. Я добре знаю цю молод... поетес... . Я не купив цю книгу, тому що я вже маю цю гарн... книжку. Тепер мій друг Руслан голосно читає сво... нов... книг..., а ми слухаємо його. Він добре знає українськ... літератур..., тому завжди купує нові книги. Ми часто заходимо до нього в гості і говоримо про сучасн... та класичн... літератур..., слухаємо приємн... музик... . Іноді ми **сперечаємося** про відомого **письменника** чи **поета**, читаємо наш... університетську газет..., у якій часто **друкуються** цікаві статті. Ми раді, коли до Руслана **заходить** наш професор, який теж любить **поезію**. Ми завжди раді послухати наш... професор..., тому що він цікаво розповідає про літературні традиції і мистецтво, про справжн... музик... і відомих художник..., про популярн... співак... чи сво... науков... роботу.

Вправа 41. Передайте інформацію одним реченням.

Зразок: Це цікава книга. Я читав її.
Я читав цю цікаву книгу.

1. Це відомий учений. Я бачив його в Києві. 2. Це нова студентка. Я добре знаю її. 3. Це новий цікавий фільм. Я вже бачив його. 4. Це наш новий професор. Ми бачили його в університеті. 5. Це красива вулиця. Ми любимо її. 6. Це свіжа газета. Він уже прочитав її. 7. Це його молодша сестра. Я бачив її в театрі. 8. Це наукова стаття. Я прочитав її вчора. 9. Це наш молодий декан. Я зустрів його вранці. 10. Це відомий спортсмен. Ми бачили його на стадіоні.

Читайте. Порівнюйте

Це мої хороші друзі.

Це мої нові зошити.

Це наші відомі спортсменки.

Це ваші цікаві книги.

Це наше Чорне море.

Я зустрічаю моїх хороших друзів.

Я беру мої нові зошити.

Ми знаємо наших відомих спортсменок.

Я читаю ваші цікаві книги.

Я бачу наше Чорне море.

6.1.

Іменники

Прикметники

Присвійні та вказівні займенники

Множина

Називний відмінок хто? що? які? чий?	Знахідний відмінок кого? що? яких? чийх?	Закінчення
наші молоді аспіранти твої нові словники	наших молодих аспірантів твої нові словники	-их -ів
наші гарні жінки мої веселі подруги наші свіжі газети	наших гарних жінок моїх веселих подруг наші свіжі газети	-іх -их

✓ **Запам'ятайте!**

жінки – жінок

бабусі – бабусь

сестри – сестер

студентки – студенток

дівчата – дівчат

аспірантки – аспіранток

Вправа 42. Пишіть.

Зразок: Вона любить (батьки).
Вона любить батьків.

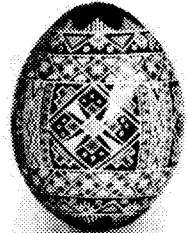
1. Я люблю (свої сестри). 2. Я бачив (ви) у театрі. 3. Ми зустріли (вони) вранці. 4. Ми проводжаємо (наші друзі). 5. Я люблю читати (ваші оповідання). 6. Учора ми слухали (популярні співаки). 7. Вона давно не бачила (свої дочки). 8. Ми часто думаємо про (наші діти). 9. Я вже прочитав (ваші журнали). 10. Ми поважаємо (наші батьки).

Вправа 43. Читайте, пишіть.

Розкажіть нам про ...
Студент пише про ...
Вона розповідає про ...
Учора я бачив ...
Ми зустріли ...
Сьогодні ми проводжаємо ...
Ми часто згадуємо ...
Я вже прочитав ...
Учора я купив...
Андрій розповідає про ...
Людмила любить ...

своя батьківщина
свої батьки
своя сім'я
твої друзі
наші вкладачі
наші земляки
наші вчителі
ця цікава книга
твоя квартира
Полтава
маленькі діти

Чудові сувеніри!

Вправа 44. Відповідайте на запитання.

1. Коли ви їздили на екскурсію?
2. Яку бібліотеку ви бачили?
3. Що ви бачили на екскурсії?
4. Про що розповідав екскурсовод?
5. Про що ви запитували?
6. Кого ви зустріли в середу?
7. Про що розповідав викладач?
8. Кого ви зустріли в університеті?
9. Про що ви розповідали?
10. Про кого ви говорили?
11. Що ви купили в магазині?
12. Кого ви запросили в гості?

середа
центральна наукова
нові продукти
кондитерська фабрика
нова продукція
наші земляки
українські заводи
студенти Халед і Даніель
наша цікава екскурсія
відома артистка
українські сувеніри
свої шкільні друзі

– Що тобі подарували на день народження?

– Мені подарували ноутбук.

– Що ти подаруєш другу на день народження?

– Я подарую йому сувенір.

Читайте. Порівнюйте

6.2.

Дієслово

+

Знахідний відмінок

✓ *Запам'ятайте!*

розмовляти (говорити) → про кого? про що?

студента (учителя)	будинок (трамвай)	+	-а	-я
студентку (дівчину)	книгу (столицю)		-у	-ю
Андрія (Марію)	місто (море)			

іти (їхати) → куди?

в університет
на стадіон

у бібліотеку
в аудиторію

знати (вчити, вивчати) → (про) кого? (про) що?

брата	сестру	закон	фізику
Андреса	Юлію	місто	хімію

слухати → (про) кого? (про) що?

батька	матір	концерт	музику
викладача	Марію	радіо	пісню
учителя	учительку	вірш	лекцію

розуміти → кого? що?

викладача	дівчину	текст	вправу
друга (його)	сестру (її)	завдання	мову

Я розумію викладача.

Я розумію тебе (його, вас).

Я розумію, що він говорить.

Я розумію, що він хоче.

думати → про кого? про що?

брата	сестру	екзамен	країну
дідуся	бабусю	життя	сім'ю

Я думаю, що ти мене розумієш.

Я думаю, що він приїде завтра.

Я думаю, що він гарний учень.

Я думаю, що він буде лікарем.

любити → кого? що?

батька	матір	футбол	країну
чоловіка	дружину	село	поезію

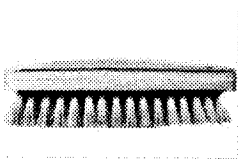
Вправа 45. Читайте. Пишіть слова. Запитуйте і відповідайте.

Моя кімната

Мене звати ... Я студент, тому я живу в студентському гуртожитку. Моя кімната на шостому поверсі. Я живу в кімнаті № 608. Ось **двері**. Тут **замок**. Моя кімната невелика, але затишна. Тут є шафа, **ліжко**, стіл і стільці. На **підлозі** лежить м'який килим. У шафі висить мій **одяг** і лежить **взуття**. Тут є **праска** і **щітка**.

А це вікно. Воно велике і світле. На вікні стоїть вазон. **Біля** вікна стоїть стіл. Праворуч стоять два стільці. На столі стоїть лампа і лежать мої книги та зошити. Тут я працюю – читаю тексти, пишу вправи, перекладаю слова.

Поруч біля стіни стоїть мій диван. Тут я **сплю** і відпочиваю. Тут є **подушка** і **ковдра**. На стіні висить карта України і кольорове фото. На фото вся моя родина. Тут моя мама, мій тато, мої брати і сестри. Я дуже люблю мою родину, тому часто думаю про них.

- Де ти живеш? ...
- Яка твоя кімната? ...
- Де твоя кімната? ...
- Чиє це фото? ...
- Що ти бачиш ліворуч? ...

	лежати	спати	гуляти	думати	поспішати
я	лежу	сплю	гуляю	думаю	поспішаю
ти	лежиш	спиш	гуляєш	думаєш	поспішаєш
він	лежить	спить	гуляє	думає	поспішає
ми	лежимо	спимо	гуляємо	думаємо	поспішаємо
ви	лежите	спите	гуляєте	думаєте	поспішаєте
вони	лежать	сплять	гуляють	думають	поспішають

UK	EN	FR	AR	CH
висіти	hang(on the wall)	pendre	يععلق	悬挂 挂 吊
гроші	money	argent	نقود	钱
корпус	building	bâtiment	مبنى	大楼
ліжко	bed	lit	سري	床
учений	scienlist	savant	عامل	学者的
учора	yesterday	hier	البارحة	昨天
щітка	brush	brosse	فرشاة	刷子

Вправа 46. Читайте. Пишіть.

1. Я розумію (ти). 2. Ми слухали (лекція) вранці. 3. Салех розповідає про (своя країна). 4. Я пам'ятаю (ви). 5. Вона зустріла (я) ввечері. 6. Батько думає про (ми). 7. Стефанія знає (португальська мова). 8. Як (ви) звати? 9. Максим уважно слухає (наш викладач). 10. Студенти дивляться (цікава вистава). 11. Я люблю (свої сестри). 12. Ми зустріли (цей лікар) у лікарні. 13. Ми говоримо про (наші друзі). 14. Я люблю читати тексти про (Україна). 15. Студенти розуміють (ця важка тема). 16. Елізабет давно не бачила (свої батьки). 17. Ми часто думаємо про (наші батьки). 18. Мені подобається читати книги про (відомі вчені).

Вправа 47. Складіть діалоги.

Зразок: Урок. 1.

- Скажіть, будь ласка, який це урок?
- Це перший урок.
- Спасибі.

1. Автобус. 7. 2. Аудиторія. 304. 3. Поверх. 9. 4. Трамвай. 4. 5. Будинок. 23. 6. Квартира. 12. 7. Тролейбус. 5. 8. Місце. 32. 9. Сторінка 8. 10. Вправа. 24.

Вправа 48. Прочитайте, запишіть та запам'ятайте слова.

Математика, **геометрія**, алгебра, фізика, креслення, інформатика, хімія, астрономія, географія, біологія, філософія, історія, економіка.

Геометричні фігури: трикутник, квадрат, прямокутник, ромб, коло, круг, куля, піраміда, куб, конус, циліндр.

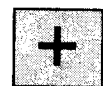
Вправа 49. Читайте текст. Пишіть слова.

Урок математики

додавання $\neq$ віднімання

Другий урок починається о дев'ятій годині п'ятнадцять хвилин. Це урок математики. Я і мої друзі вчимо математику. Математика це дуже цікава і **важлива** наука. Це **точна наука**. Сьогодні ми **розв'язуємо** задачі і приклади. Ми **виконуємо** різні математичні дії. Я пишу: десять плюс десять буде двадцять. Це **додавання**. Я додаю натуральні числа і отримую суму. Ми віднімаємо, множимо, ділимо дробові числа. Ми виконуємо математичні дії віднімання, множення, ділення. Ми **обчислюємо, знаходимо різницю, розв'язуємо лінійні рівняння** та задачі. Потім ми вивчаємо **квадратні нерівності**. Це важко, але цікаво. Ми вчимо математику, тому що ця наука допоможе нам стати хорошими спеціалістами.

	розв'язувати	виконувати	обчислювати	знаходити
я	розв'язую	виконую	обчислюю	знаходжу
ти	розв'язуєш	виконуєш	обчислюєш	знаходиш
він	розв'язує	виконує	обчислює	знаходить
ми	розв'язуємо	виконуємо	обчислюємо	знаходимо
ви	розв'язуєте	виконуєте	обчислюєте	знаходите
вони	розв'язують	виконують	обчислюють	знаходять

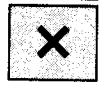
Це знак „плюс” $1+1 = 2$ (один плюс один буде два)

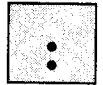
Це знак „мінус” $5-2 = 3$ (п'ять мінус два буде три)

Це знак „дорівнює” $5+5 = 10$ (п'ять плюс п'ять буде десять)

Це знак „множення” $2 \cdot 2 = 4$ (два помножити на два буде чотири)

Це знак „ділення” $10:2 = 5$ (десять поділити на два буде п'ять)

Вправа 50. Читайте текст. Пишіть слова.

Урок фізики

Зараз урок. Ось моя книга. Це мій новий підручник. Він називається „Фізика”. Сьогодні я вивчаю фізику. Викладач розповідає про **статичу** і **динаміку**, про **оптику** та **електрику**. У розділі „Механіка” ми читаємо про **рух** і **спокій**, про **траєкторію**, **шлях** і **швидкість**. Ми уважно слухаємо про **енергію**, **роботу** і **прискорення**. Потім викладач розповідає про **агрегатні стани речовини**, про **рідини**, **гази** та **кристали**.

Ми вчимо фізичні **закони**. Ось закон Ома. Георг Ом – відомий фізик. А це перший закон Ньютона, який ми будемо вивчати наступного тижня.

Ось сторінка 8. Тут тема № 3. Ми читаємо цікавий текст. Тут **важлива** інформація. Ось схема. Це цікава схема. Тут **букви** і **цифри**. Ось **діод**, **тріод**. Це **транзистор** і **конденсатор**. А це генератор. Тут **струм** і **напру́га**. Тут **опір**. Ми розглядаємо схеми, читаємо тексти, розв'язуємо задачі. Ми вивчаємо фізику.

I = струм

U = напру́га

R = опір

UK	EN	FR	AR	CH
напру́га	voltage	tension	توتر	电压
конденсатор	capacitor	condensateur	مكثف	电容器
опір	resistance	résistance	مقاومة	电阻

говорити, розповідати, розказувати...

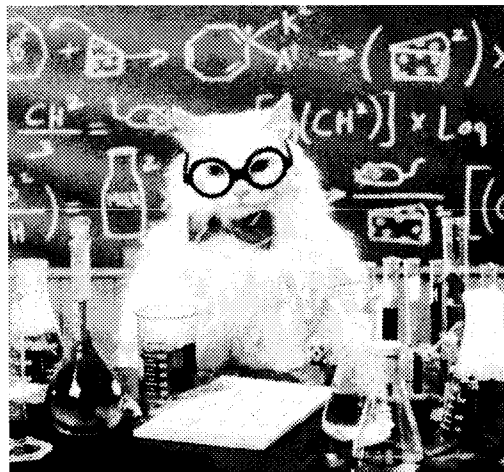
про кого? що?

він; воно

вона

Еквадор
Китай
стадіон
завод
місто
університет
навчання
спорт

Україну
книгу
динаміку
сім'ю +
аудиторію -ю
землю
любов
сіль

Пр-р-ро що вам розказати?

Вправа 51. Читайте. Пишіть речення.

1. Я розказую про мою країн... .
2. Мій друг розповідає про свою країн... Еквадор.
3. Викладач говорить про наше навчання... .
4. Ми слухаємо цікаву розповідь про Україн... .
5. Максим розповідає про місто Київ – столиц... України.
6. Ми читаємо текст про нову машин... .
7. Студенти співають пісню про рідну земл... .
8. Ірина пише текст про Вінниц... .

розглядати

вітати

рухатися

співати

я розглядаю
ти розглядаєш
він розглядає
ми розглядаємо
ви розглядаєте
вони розглядають

вітаю
вітаєш
вітає
вітаємо
вітаєте
вітають

рухаюся
рухаєшся
рухається
рухаємося
рухаєтеся
рухаються

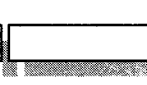
співаю
співаєш
співає
співаємо
співаєте
співають

Вправа 52. Читайте. Повторюйте.

ІК-1

ІК-3

ІК-1

Це студент.
Це студент Тарас.
Це група.
Це група номер два.

– Це студент?
– Це студент Тарас?
– Це група?
– Це група номер два?

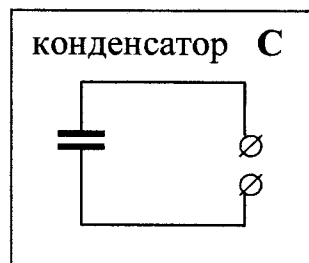
– Так, це студент.
– Так, це студент Тарас.
– Так, це група.
– Так, це група номер два.

Вправа 53. Диктант. Слухайте, пишiть.

Вода, ваза. Завод, замок. Кава, кафе. Один, одинадцять. Робота, робiтник. Журнал, журналіст. Економіка, економіст. Неділя, понеділок. Крим, Рим. Одеса, одесит. Парк, порт, аеропорт.

Вправа 54. Пишiть.

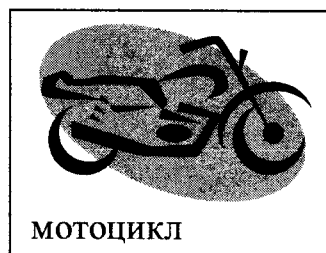
Зразок: Брат. Кiмната.
Це брат. Він у кiмнатi.

1. Син. Парк. 2. Сестра. Київ. 3. Друг. Аудиторія. 4. Студенти. Експурсія. 5. Кабiнет. Корпус № 2. 6. Книга. Стiл. 7. Газета. Кiоск. 8. Квiти. Ваза. 9. Викладач. Унiверситет.

Вправа 55. Складiть дiалоги.

1. Зразок: Тарас, студент.
– Хто це?
– Це Тарас.
– Він студент?
– Так, він студент.

1. Оксана, студентка. 2. Роман і Ніна, студенти. 3. Борис, водій. 4. Антон, декан. 5. Максим, доцент. 6. Пані Ірина, доцент. 7. Пані Марина, професор. 8. Пан Ігор, професор. 9. Сергій, робiтник. 10. Юнпен, студент.

2. Зразок: Ігор. Завод.
– Це Ігор?
– Так, це він.
– Де він працює?
– На заводі.

1. Максим. Магазин. 2. Тамара. Бiбліотека. 3. Антон. Лікарня. 4. Іван і Роман. Супермаркет. 5. Зiна. Унiверситет. 6. Ірина і Ніна. Деканат. 7. Артем. Ресторан.

3. Зразок: Я. Зустрічати. Брат.
– Кого ти зустрічаєш?
– Брата.

1. Я. Думати. Сестра. 2. Він. Зустрічати. Батьки. 3. Ми. Зустрічати. Друзі. 4. Вони. Говорити. Своя країна. 5. Вона. Любити. Своя мати. 6. Максим. Розуміти. Викладач. 7. Елдер. Знати. Ця студентка.

7

Читайте. Порівнюйте

Сьогодні вівторок, а завтра буде середа.

– Сьогодні вівторок ?	– Ні, сьогодні середа .
– Завтра буде субота ?	– Ні, завтра буде четвер .
– Післязавтра буде середа?	– Ні, післязавтра буде п'ятниця .
– Позавчора був понеділок?	– Так, позавчора був понеділок.
– Позавчора була неділя?	– Ні, неділя була два дні тому.

тиждень

- ❶ понеділок   ❷ вівторок   ❸ середа   ❹ четвер   ❺ п'ятниця
 ❻ субота   ❼ неділя

Інфінітив   бути

	завтра (потім)	учора (раніше)
я	буду	був
ти	будеш	був
він	буде	був
вона	буде	була
ми	будемо	були
ви	будете	були
вони	будуть	були

Вправа 56. Читайте. Пишіть.

бути

раніше ≠ потім

- Сьогодні понеділок. Учора ... неділя.
  - Завтра ... вівторок.
  - Післязавтра ... середа.
  - Коли ... неділя?
  - Коли ... середа?
  - Позавчора ... понеділок.
  - Який сьогодні день?
  - Завтра ... п'ятниця.
  - Коли ... субота?
  - Неділя ... учора.
  - Коли ... вівторок?
  - Сьогодні четвер.
- Який день... післязавтра?

Вправа 57. Читайте. Пишіть.

- Учора ми (бути) на стадіоні.
- Мій друг (приїхати) позавчора.
- Завтра студенти (бути) писати контрольну роботу.
- Післязавтра ми (бути) слухати українські пісні.
- Студентка Ванг Лу (приїхати) завтра.
- Що ти (бути) робити в середу?
- Що ти (робити) учора?
- Де ви (бути) позавчора?

Читайте. Порівняйте

Дієслово. Майбутній час

Я пишу текст.   Завтра я **буду писати** текст.   Завтра я **писатиму** текст.
 Вона читає.   Завтра вона **буде читати**.   Завтра вона **читатиме**.
 Я слухаю радіо.   Я **буду слухати** радіо.   Я **слухатиму** радіо.

	читати	слухати	робити	знати	грати
я	читатиму	слухатиму	робитиму	знатиму	гратиму
ти	читатимеш	слухатимеш	робитимеш	знатимеш	гратимеш
він	читатиме	слухатиме	робитиме	знатиме	гратиме
ми	читатимемо	слухатимемо	робитимемо	знатимемо	гратимемо
ви	читатимете	слухатимете	робитимете	знатимете	гратимете
вони	читатимуть	слухатимуть	робитимуть	знатимуть	гратимуть

Вправа 58. Складіть діалоги.

Зразок: Зустрічати. Середа, камерунські друзі.

- Що ти робитимеш в середу?
- У середу? Я зустрічатиму друзів.
- Яких друзів?
- Моїх камерунських друзів.

1. Зустрічати. Субота, шкільні товариші. 2. Вчити. Вівторок, українська мова. 3. Читати. П'ятниця, свіжі газети. 4. Відвідувати. Неділя, свої батьки. 5. Оглядати. Післязавтра, нова виставка. 6. Розв'язувати. Завтра, математичні задачі. 7. Перекладати. Понеділок, нові слова. 8. Слухати. Середа, українська музика.

Вправа 59. Читайте. Пишіть.

Читати – читатиму

1. Зараз я (читати) книгу. Завтра я теж ... 2. Сьогодні ми (грати) у футбол. Завтра ми теж ... 3. Викладач (розповідати) про іменники. Потім він ... про дієслова. 4. Студенти (перекладати) нові слова. Завтра вони теж ... 5. Учора ми (писати) диктант. Післязавтра ми ... контрольну роботу. 6. Зараз мати (готувати) вечерю. Уранці вона ... 7. Учора я (пити) каву. Завтра я теж ... 8. Сьогодні мої друзі (слухають) музику. Потім вони ... українські пісні. 9. Студенти (працювати) у лабораторії. Післязавтра вони ... у комп'ютерному класі. 10. Альберто (слухати) лекцію з економіки в аудиторії № 204. Потім він ... лекцію з математики в аудиторії № 315.

Вправи для контролю та самостійної роботи

Вправа 60. Читайте текст. Пишіть слова.

Я живу в місті Вінниця... на вулиці Космонавтів. Ось мій будинок № 18. Він високий. Тут дев'ять поверхів. Моя **квартира** на друг... поверсі. Ось двері. Тут вхід. Я іду в мою кімнат... . У мо... кімнат... є диван, стіл, стільці, шафа. У шаф... висить одяг. На стол... лежать книги. На стін... висить картина і **календар** футбольного чемпіонату України. Праворуч висить **годинник**.

А це коридор. Ліворуч ви можете бачити **ванну**. Тут є холодна і гаряча вода. Праворуч **кухня**. У кухн... стоїть **холодильник**. У холодильник... лежать свіжі продукти.

UK	EN	FR	AR	CH
календар	calendar	calendrier	تقويم	日历
каша	gruel	gruau	بقوليات (مثل العدس)	粥
кухня	kitchen	cuisine	مطبخ	厨房
чемпіон	champion	champion	بطل	冠军
холодильник	refrigerator	frigoridare	ثلاجة	电冰箱

Вправа 61. Диктант. Слухайте. Пишіть.

Ванна, годинник, математика, вівторок, квартира, опір, робітник, журналіст, електрик, напруга, календар, останній, вікно, двері, аеропорт, фізика, замок, учений, чемпіон.

Вправа 62. Читайте. Пишіть.

Це 1, а це 3. Це один, а це три. Це перший, а це третій.

Це 5, а це 6. Це 10, а це 11. Це 12, а це 15. Це 20, а це 30. Це 38, а це 39. Це 61, а це 72. Це 84, а це 95. Це 107, а це 118. Це 345, а це 454.

Вправа 63. Прочитайте слова. Доберіть та запишіть антоніми.

1. Відпочивати. 2. Гарячий. 3. Додавання. 4. Запитання. 5. Зима. 6. Короткий. 7. Останній. 8. Ранок. 9. Жінка. 10. Новий. 11. Довгий. 12. Однина. 13. Закінчувати. 14. Пан. 15. Близько. 16. Вечір. 17. Швидко. 18. Зараз. 19. Майбутній. 20. Пані. 21. Молодший. 22. День. 23. Істота. 24. Чоловік. 25. Працювати. 26. Перший. 27. Відповідь. 28. Множина. 29. Звук. 30. Гарно. 31. Літо. 32. Віднімання. 33. Буква. 34. Погано. 35. Потім. 36. Починати. 37. Старший. 38. Минулий. 39. Ніч. 40. Неістота. 41. Далеко. 42. Повільно. 43. Старий. 44. Холодний.

Вправа 64. Читайте.

А, Б, В, Г, Ґ, Д, Е, Є, Ж, З, И, І, Ї, К, Л, М, Н, О, П, Р, С, Т, У, Ф, Х, Ц, Ч, Ш, Щ, Ъ, Ю, Я.

Вправа 65. Пишіть.

Зразок: М...ма. Мама.

1. В...нна. 2. Бр...т. 3. В...да. 4. Одн...на. 5. Кварт...ра. 6. З...мок.
7. Буд...нок. 8. Кімн...та. 9. Напр...га. 10. Конд...нсатор. 11. Роб...та.
12. Чемп...он. 13. Ф...зика. 14. К...ва. 15. Б...ква. 16. Транз...стор.
17. Кал...ндар. 18. Спортсм...н.

Вправа 66. Пишіть. **читати – читатиму**

працювати

1. Завтра я ... в читальному залі. 2. Увечері він ... у своїй кімнаті.
3. Вони ... у суботу. 4. Ви теж ... в суботу? 5. Ти довго ...? 6. Ми ... на заводі.

відпочивати

1. Де ти ... влітку? 2. Я ... після уроків. 3. Фернандеш ... в Анголі.
4. Іноземці ... у Криму. 5. Чі Дзе ... в Китаї. 6. Ми ... на морі.

пити

1. Ти ... цей яблучний сік? 2. Він ... гарячу каву. 3. Я ... холодну воду.
4. Ми ... свіже молоко. 5. Студенти ... чай і каву.

їсти

1. Я ... український борщ. 2. Ти ... суп чи кашу? 3. Вона ... кашу з молоком.
4. Ми ... м'ясо з рисом. 5. Ви ... ці свіжі яблука? 6. Вони ... кавуни із задоволенням!

Вправа 67. Складіть та запишіть речення.

1. Читати, стаття, студент, цікавий.	Студент читає цікаву статтю.
2. Ходити, на, учора, екскурсія, ми.	...
3. Мова, знати, мій, друг, китайський.	...
4. Вінниця, викладач, про, місто, наш, розповідати.	...
5. Я, що, розуміти, викладач, говорити, наш.	...
6. Студенти, іти, в, зараз, бібліотека.	...
7. Мій, слухати, я, друг, уважно, завжди.	...

 Ключ до вправи 63.

1-25, 2-44, 3-32, 4-27, 5-31, 6-11, 7-26, 8-16, 9-24, 10-43, 12-28, 13-36, 14-20, 15-41, 17-42, 18-35, 19-38, 21-37, 22-39, 29-33, 30-34.

Вправа 68. Прочитайте та доповніть діалоги.

- Скажи, будь ласка, ти навчаєшся в цьому університеті? – ...
- Ти іноземний студент? – Так, я ...
- Звідки ти? – Я з ...
- Звідки приїхали твої друзі? – ...
- ... ? – Я приїхав в Україну в жовтні.
- ... ? – Мені 22 рок... .
- Де ти живеш? – ...
- У якій кімнаті ти живеш? – ...
- У тебе є холодильник? – ...
- Що лежить у твоєму холодильнику? – ...
- Де живуть твої друзі? – ...
- Де живе твоя сім'я? – ...
- Куди ти поспішаєш зараз? – ...
- Куди ти ходиш щодня? – ...
- Як називається твій університет? – ...
- Яка твоя група? – Моя група ... .
- Скільки студентів у твоїй групі? – ...
- На якому поверсі твоя аудиторія? – Моя аудиторія на ...
- Яка твоя аудиторія? – Моя аудиторія ... .
- Хто тут вчиться? – Тут вчаться іноземні студенти.
- Скільки студентів в аудиторії? – ...
- Хто сидить праворуч? – ...
- Який зараз урок? – Зараз ... урок.
- О котрій годині закінчується перший урок? – ...
- Скільки в тебе сьогодні уроків? – ...
- Що ви вивчали на уроці фізики? – Ми вивчали тему “Прискорення”.
- Скажи, будь ласка, котра година? – ...
- Який сьогодні день? – Сьогодні вівторок.
- Який день буде завтра? – ...
- Який день був позавчора? – ...
- Яке сьогодні число? – Сьогодні ...
- Яке число було вчора? – ...
- Яке число буде післязавтра? – ...
- Яку мову ти вчиш? – Я вчу українську мову.
- Ти давно вчиш українську мову? – ...
- Коли ти почав вивчати українську мову? – ...

- Які мови ти знаєш? – ...
- Що ти зараз робиш? – ...
- Що робить твій друг? – Він читає новий журнал.
- Що ти робитимеш завтра? – ...
- Ти говориш українською мовою? – Так, я говорю ...
- Про що розповідає викладач? – ...
- Скажи, будь ласка, ти розумієш, що говорить викладач? – ...
- Про кого ви говорите на перерві? – ...
- Про що ви говорите на перерві? – ...
- Які проблеми ви **обговорюєте** на перерві? – ...
- Ви обговорюєте глобальні економічні проблеми? – ...
- Кого ти зустрів сьогодні вранці? – ...
- Коли ти відпочиваєш? – ...
- Що ти робитимеш у вихідний день? – ...
- Що ти любиш робити? – ...
- ... ? – Так, я люблю співати.
- Тобі подобається балет? – ...
- Ти любиш оперу? – ...
- Де ти любиш гуляти? – ...
- Що ти любиш їсти? – ...
- Де ти купуєш продукти? – ...
- Які продукти ти купуєш? – ...
- Скажи, будь ласка, скільки коштує цей зошит? – ...
- Де ти купив свій словник? – ...
- Скажи, будь ласка, де працюють твої батьки? – ...
- Скажи, будь ласка, тобі подобається математика? – ...

Ключ Ключ до вправи 67.

2. Учора ми ходили на екскурсію. 3. Мій друг знає китайську мову. 4. Наш викладач розповідає про місто Вінницю. 5. Я розумію, що говорить наш викладач. 6. Зараз студенти ідуть в бібліотеку. 7. Я завжди уважно слухаю мого друга.

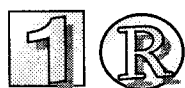
Вправа 69. Розкажіть (напишіть) про своє навчання. Де ви навчаєтеся зараз? Де ви навчалися раніше? Що ви вивчаєте? Що ви робите на уроках? Як ви відпочиваєте? Про що ви розмовляєте з друзями? Що вам подобається?

Урок 4

Четвертий урок

– У кого є зошит?	– У мене є зошит.
– У мене є зошит, а в тебе?	– У мене теж є зошит.
– Кого сьогодні немає?	– Сьогодні немає студента Еріка.
– Чия це книга?	– Це книга студента Елдера.
– Хто сидить зліва від тебе?	– Зліва від мене сидить мій друг.
– Якого числа ти приїхав?	– Я приїхав першого жовтня.
Він їде в Одесу.	Він їде до Одеси.
– Це твій новий друг?	– Це зошит твого нового друга?
– Хто це?	– Це декан нашого факультету.
У нашій групі шість студентів і сім студенток.	
– Як довго ви були в Києві?	– Ми були в Києві два тижні.
– Скількох студентів сьогодні немає?	
– Сьогодні немає трьох студентів.	
– Яку спеціальність ти обрав?	– Я обрав менеджмент.

Повторення. Читайте

1.1. Вправа 1. Читайте текст. Пишіть слова. Запитуйте.

Сьогодні неділя. Ми їдемо в басейн. Зараз ми стоїмо на зупинці і чекаємо трамвай. Ось наш трамвай. Це трамвай № 4. Тут вхід, а там вихід. Ми заходимо в трамвай. Трамвай їде швидко. Ось перша зупинка. Це музей. У музеї цікаво, тому що тут можна побачити різні експонати. А це друга зупинка. Тут великий супермаркет. У цьому магазині можна купити хліб, молоко, цукор, воду, сік, каву, чай, йогурт, кефір та інші продукти. Я виходжу на наступній зупинці. Ось моя зупинка. Це спортивний комплекс – великий будинок, у якому є спортивні майданчики, зал для тренування і басейн. Тут ми часто плаваємо. Ми виходимо тут, тому що це наша зупинка.

	виходити	заходити	плавати	чекати
я	виходжу	заходжу	плаваю	чекаю
ти	виходиш	заходиш	плаваєш	чекаєш
він	виходить	заходить	плаває	чекає
ми	виходимо	заходимо	плаваємо	чекаємо
ви	виходите	заходите	плаваєте	чекаєте
вони	виходять	заходять	плавають	чекають

✓ **Запам'ятайте!**

куди → заходити?

звідки → виходити?

в університет
у кабінет
у кімнату
в аудиторію

з університету
з кабінету
з кімнати
з аудиторії

Вправа 2. Читайте діалоги.

виходити ≠ заходити

1. – Добрий день! – Добрий день! – Ви студент? – Так. – Як вас звати? – Мене звати Максим. – Дуже приємно.	2. – Ви студенти? – Так, ми студенти. – Як вас звати? – Мене звати Роман, а його звати Тарас. – Де ви вчитеся? – У технічному університеті. – Дякую!
3. – Ви студентка? – Так, я студентка. – Куди ви йдете? – Я іду в деканат. – А звідки ви йдете? – Я іду з аудиторії.	4. – Ви студентки? – Так, ми студентки. – Звідки ви йдете? – Ми йдемо з деканату. – А куди ви йдете? – Ми йдемо в аудиторію.
5. – Добрий день! – Добрий день! – Ви йдете в бібліотеку? – Ні, ми йдемо з бібліотеки. – До побачення! – На все добре!	6. – Привіт! – Привіт! – Куди ти йдеш? – В університет. – А я з університету. – Бувай!

Вправа 3. Читайте. Пишіть.

Це моя країна Україна.

Це моя країна	Ангола.
Це моя країна	Еквадор.
Це моя країна	Йорданія.
Це моя країна	Іспанія.
Це моя країна	Судан.
Це моя країна	Камерун.
Це моя країна	Пакистан.
Це моя країна	Китай.
Це моя країна	Японія.

Я українець.

Я анголець.
Я еквадорець.
Я йорданець.
Я іспанець.
Я суданець.
Я камерунець.
Я пакистанець.
Я китаєць.
Я японець.

Вправа 4. Складіть діалоги.

1. Зразок: Україна.

– Ти з України?

– Так, я українець.

1. Ангола. 2. Еквадор. 3. Палестина. 4. Португалія. 5. Ліван.
6. Камерун. 7. Пакистан. 8. Судан. 9. Китай. 10. Іспанія.

2. Зразок: Еквадор.

– Ви еквадорці?

– Так, ми приїхали з Еквадору.

1. Ангола. 2. Пакистан. 3. Камерун. 4. Україна. 5. Судан. 6. Палестина.
7. Китай. 8. Іспанія. 9. Ліван. 10. Йорданія.

1.2. Повторення. Місцевий відмінок (№ 6)

– Де лежить книга?

– Книга лежить на столі.

Вправа 5. Читайте діалоги.

1. – Скажи, будь ласка, це твій словник?

– Ні, не мій.

– А де твій?

– Мій словник я забув вдома.

забувати

я	забуваю	ми	забуваємо
ти	забуваєш	ви	забуваєте
він	забуває	вони	забувають

2. – Скажи, будь ласка, де твій друг?

– Він вдома.

– А коли він приїде?

– Скоро.

– Дякую.

(не) забувай! (не) забувайте!

3. – Скажи, будь ласка, де ти живеш?

– Я живу в гуртожитку № 3.

– У третьому гуртожитку? А в якій кімнаті?

– У п'ятсот третій кімнаті.

– Дякую.

забувати ≠ пам'ятати

4. – Скажи, будь ласка, де твоя кімната?

– Моя кімната на шостому поверсі.

– У твоїй кімнаті є шафа?

– Звичайно, є.

є ≠ нема

5. – Вибач, ти не знаєш, де мої зошити?
 – Ось вони, лежать на столі.
 – Дякую.
 – **Нема за що.**

6. – Скажіть, будь ласка, де декан?
 – Він у **двісті першій** кімнаті.
 – Спасибі.

7. – Скажи, будь ласка, де Максим?
 – Він у гуртожитку.
 – Що він там робить?
 – **Мабуть, спить.**
 – Дякую.

Що він там робить?

8. – Ти любиш гуляти?
 – Так. Я люблю гуляти.
 – А де ти любиш гуляти?
 – Звичайно, у парку.

Вправа 6. Пишіть.

Зразок: Зошит лежить ... (стіл).
 Зошит лежить **на столі**.

1. Шафа стоїть ... (кімната). 2. Одяг висить ... (шафа). 3. Пам'ятник стоїть ... (центральний майдан). 4. Картина висить ... (біла стіна). 5. Квіти стоять ... (гарна ваза). 6. Батько працює ... (великий завод). 7. Долорес обідає ... (їдальня). 8. Вона живе ... (наше місто). 9. Сестра працює ... (музей). 10. Ми гуляємо ... (центр міста). 11. Студенти живуть ... (гуртожиток). 12. Ми вчимося ... (ця аудиторія).

Вправа 7. Відповідайте на запитання.

1. Де лежить телефон?	сумка
2. Де стоїть комп'ютер?	стіл
3. Де ти забув зошит?	моя кімната
4. Де ти спиш?	диван

5. Де ти купив квіти?	центральний ринок
6. Де ви гуляєте?	міський парк
7. Де відпочиває сестра?	місто Євпаторія
8. Де висить дошка?	наша аудиторія
9. Де вчиться твій брат?	Київський університет
10. Де ти купив одяг?	цей магазин

Вправа 8. Пишіть відповіді на запитання.

1. Де ти живеш?	Я живу в Києві.
2. Де живе твій друг?	Вінниця
3. Де вчиться твоя сестра?	Житомир
4. Де живе брат Еріка?	Камерун
5. Де народився Юнпен?	Китай
6. Де живуть твої друзі?	Росія
7. Де живе його сім'я?	Ангола
8. Де ви живете тепер?	Україна
9. Де вони відпочивали влітку?	Львів
10. Де працює твій брат?	Ліван
11. Де живе її бабуся?	Париж
12. Де працюють ваші батьки?	Лондон
13. У яких містах ви були?	різні міста
14. У якому корпусі ваш деканат?	другий корпус
15. Де ви снідаєте?	наш буфет

1.3. Повторення. Знахідний відмінок (№ 4)

Читайте. Порівняйте

Я **вчуся** в технічному університеті.
Він **вчиться** в школі.
Ми **вчимося** в університеті.
Вони **вчаться** в академії.

Я **вивчаю** українську мову.
Він **вивчає** фізику.
Ми **вивчаємо** математику.
Вони **вивчають** хімію.

– Що ти вивчаєш?

– Я вивчаю українську мову.

- Що він вивчає?
- Що вона вивчає?
- Що вони вивчають?
- Що ти вивчаєш?
- Що вивчає Халед?
- Що вивчає Лорена?
- Що вивчають твої друзі?

- Він вивчає математику.
- Вона вивчає інформатику.
- Вони вивчають фізику.
- Я вивчаю історію.
- Він вивчає хімію.
- Вона вивчає літературу.
- Вони вивчають біологію.

Вправа 9. Складіть діалоги.

Зразок: Вчити. Фізика. Хімія.

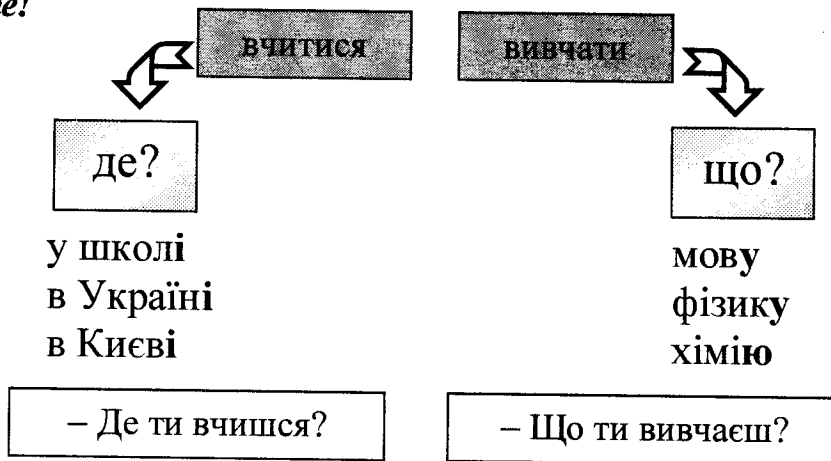
– Що ти вчиш, фізику?

– Ні, я вчу хімію.

вивчати = вчити

1. Вчити. Економіка, мова.
2. Читати. Журнал, газета.
3. Писати. Лист, вправа.
4. Слухати. Радіо, музика.
5. Вчити. Інформатика, математика.
6. Купувати. Молоко, морозиво.
7. Їсти. Борщ, суп.
8. Пити. Вода, сік.
9. Перекладати. Слова, текст.
10. Вчити. Українська мова, англійська мова.
11. Читати. Оповідання, вірші.
12. Купувати. Підручник, словник.

Порівняйте!

Вправа 10. Читайте, порівняйте.

1. Я вчу українську мову.	Я вчу українську мову в університеті.
2. Я вивчаю фізику.	Я вивчаю фізику в інституті.
3. Вона вчить математику.	Вона вчить математику в школі.
4. Ми вчимо інформатику.	Ми вчимо інформатику в аудиторії № 105.
5. Вони вивчають історію.	Вони вивчають історію в кабінеті № 303.
6. Ви вчите російську мову?	Ви вчите російську мову в кабінеті № 304?

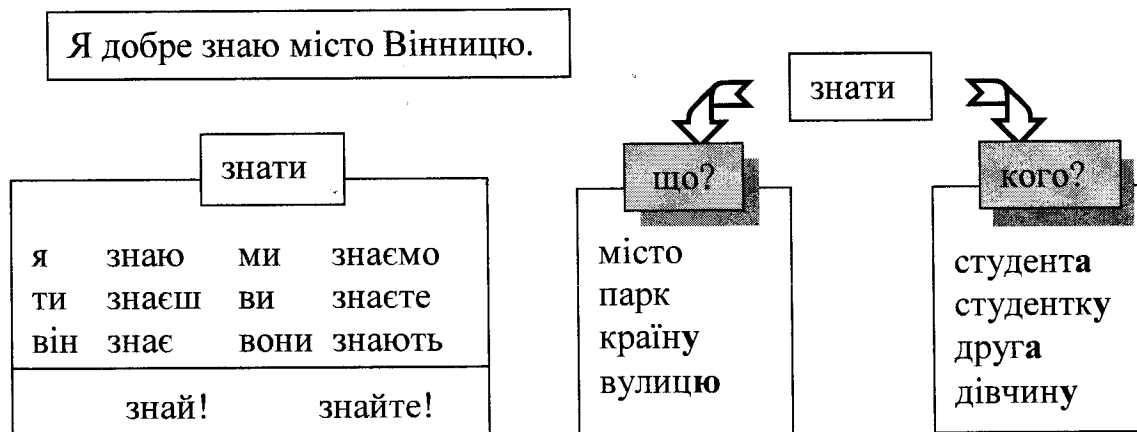
1. Я вчуся в школі.	Я вчуся в десятому (10) класі.
2. Я вчу фізику в школі.	Я вчу фізику в кабінеті № 10.
3. Він вчиться в університеті.	Він вчиться в аудиторії № 202.
4. Він вчить історію в університеті.	Він вчить історію в аудиторії № 202.

1. Я вчуся в університеті, де я вчу українську мову.
2. Вона вчиться в школі, де вона вчить фізику.
3. Ми вчимося в ліцеї, де ми вчимо економіку.
4. Вони вчаться в коледжі, де вони вчать інформатику.
5. Пані Людмила вчиться в аспірантурі. Вона вивчає літературу.

Читайте. Порівнюйте

Це місто Вінниця. Я живу у Вінниці. Я добре знаю Вінницю.
Це Одеса. Тут вчиться мій друг. Він добре знаю Одесу.
Це Київ. Я їду в Київ. Я добре знаю місто Київ.
Це Україна. Це моя країна. Я добре знаю Україну.

Це студент. Я добре знаю цього студента.
Це студентка. Ми добре знаємо цю студентку.
Це наш викладач. Ми добре знаємо нашого викладача.
Це дівчина. Юсеф добре знає цю дівчину.

Вправа 11. Читайте. Пишіть.

1. Аднан – палестинець. Він добре знає свою (країна Палестина).
2. Мерілін приїхала з (Малайзія). Вона добре знає (Малайзія).
3. Марія приїхала з (Росія). Вона добре знає (Росія).
4. Іннань приїхав з (Китай). Він добре знає (Китай).
5. Це моя вулиця. Я добре знаю мою (вулиця).
6. Це наша аудиторія. Ми добре знаємо нашу (аудиторія).
7. Ось центральний парк. Вони добре знають центральний (парк).
8. Андрес приїхав з (Еквадор). Він добре знає (Еквадор).
9. Це місто Вінниця. Ми добре знаємо (Вінниця).
10. Ось кафе. Студенти добре знають це (кафе).
11. Це наш декан. Ми добре знаємо нашого (декан).
12. Ось студент Рікардо. Я добре знаю (студент Рікардо).
13. Це їхня вчителька. Вони добре знають свою (вчителька).
14. Це моя бабуся. Я добре знаю мою (бабуся).

Вправа 12. Складіть діалоги.

Зразок: Студент.

- Ти знаєш цього студента?
– Так, я добре знаю цього студента.

1. Професор.
2. Декан.
3. Лікар.
4. Водій.
5. Дідусь.
6. Викладач.
7. Студентка.
8. Школярка.
9. Учителька.
10. Жінка.
11. Журналістка.

Читайте. Порівняйте

- Що ти робиш? – **Я читаю.** – Що ти читаєш? – **Я читаю журнал.**
– Що він робить? – Він читає. – Що він читає? – Він читає газету.
– Що вона робить? – Вона пише. – Що вона пише? – Вона пише слова.

Вправа 13. Пишіть.

1. Це книга.	Я читаю (моя книга).
2. Це його газета.	Він читає (свіжа газета).
3. Це стаття.	Журналіст пише (нова стаття).
4. Це важка вправа.	Студенти пишуть (важка вправа).
5. Ось задача.	Ми розв'язуємо (цікава задача).
6. Це оповідання.	Вона читає (оповідання).
7. Це новий журнал.	Брат купив (новий журнал).
8. Це реклама.	Бізнесмен читає (ця реклама).

Вправа 14. Читайте. Пишіть запитання.

– Що ти читаєш?	– Я читаю книгу.
...	– Він читає казку.
...	– Вона пише статтю.
...	– Ми слухаємо радіо.
...	– Вони читають газети.
...	– Студент пише завдання.
...	– Читач читає оповідання.
...	– Студентка перекладає слова.
...	– Викладач читає вірші.

Вправа 15. Відповідайте на запитання.

1. Кого ти зустрічаєш вранці?	викладач і студенти
2. Яку бібліотеку ви відвідуєте?	центральна міська
3. Кого ви зустріли в парку?	наші земляки
4. Про що ви говорили з друзями?	навчання
5. Про що ви розповідали?	цікава екскурсія
6. Кого ви зустріли в університеті?	студенти і викладачі
7. Що ви бачили на екскурсії?	смачна продукція
8. Про що розповідав екскурсовод?	кондитерська фабрика
9. Про що ви запитували?	місто Вінниця
10. Про кого ви говорили?	відомий письменник
11. Що ви купили в магазині?	українські сувеніри
12. Кого ви раді бачити?	свої шкільні друзі
13. Про кого ви читали в газеті?	вінницький поет
14. Про кого ви говорили з друзями?	українські футболісти

Вправа 16. Відповідайте на запитання.

1. Яку мову ти вчиш?	українська мова
2. Що вчить Елдер?	математика і хімія
3. Кого ти зустрів у парку?	студентка Ольга
4. Що ти купив в універмазі?	ця сорочка
5. Кого ти бачив у театрі?	популярні артисти
6. Що ти бачив у театрі?	цікава вистава
7. Що ти береш у буфеті?	кава і печиво
8. Кого ви бачили на стадіоні?	відомі футболісти
9. Яку музику любить слухати Ерік?	українська музика
10. Що читає Сяолань?	китайська газета

Вправа 17. Читайте текст. Запитуйте. Відповідайте.

Моє ім'я Максим. Мені 25 років. Я українець. Я **аспірант**. Я **майбутній економіст**. Зараз я навчаюся в **аспірантурі** економічного університету.

Це місто Вінниця, у якому я навчаюся. Воно мені дуже подобається. Ось широкий **проспект**. На проспекті **рухаються** трамваї, автобуси, таксі. А це **ринок**. Тут я **часто** купую різні продукти: сир, фрукти, капусту, огірки та інше.

Центральна вулиця міста називається Соборна. Вона широка і красива. Тут високі і гарні будинки. Ось музей і магазин. Там **собор**, **пошта**, кафе. А це театр і кінотеатр. Ліворуч центральний парк. Це великий і гарний парк. Ось вхід. Тут широкі **сходи**. Я іду в парк. Ось **майдан** і фонтан. На майдані стоїть **високий пам'ятник**. У парку звучить приємна музика. Тут гуляють люди. Я завжди відпочиваю тут.

UK	EN	FR	AR	CH
аспірант	post graduate	aspirant	عالم یا دراسات طالب	研究生
буфет	buffet	cantine	بوفيه	小吃部
високий	tall	haut	عالي	高的
низький	low, short	bas	منخفض	矮的
економіст	economist	economiste	اقتصادي	经济学家
проспект	avenue	avenue	جادة	大街
пам'ятник	monument	monument	تذكارى نصب	纪念碑
пошта	post	bureau de poste	بريد	邮局
собор	cathedral	cathédrale	كاتدرائيه	会议
сходи	step	escalier	درج	台阶 楼梯
часто	often	souvent	غالبا	教堂

2

Читайте. Порівняйте

2.1. Родовий відмінок (№ 2) (Genitive case)

– У кого є зошит?	– У мене є зошит.
– У кого є лінійка?	– У мене є лінійка.
– У мене є зошит, а в тебе?	– У мене теж є зошит.
– У тебе є телефон, а в них?	– У них теж є телефон.
– У неї є словник, а в нього?	– У нього теж є словник.
– У нас є підручники, а у вас?	– У нас теж є підручники.
– Скажіть, будь ласка, у кого є зошит?	– У мене є зошит.
– Скажіть, будь ласка, у кого є ручка?	– У мене є ручка.
– Скажіть, будь ласка, у кого є карта?	– У мене є карта.
– Скажіть, будь ласка, у кого є друзі?	– У нас є друзі!
– Скажи, будь ласка, у тебе є друг?	– Так, у мене є друг.
– Скажи, будь ласка, у тебе є подруга?	– Так, у мене є подруга.

Особові займенники

Родовий відмінок				Називний відмінок		
хто?	→	у	кого?	є +	хто?	що?
я		у	мене		брат	книга
ти		у	тебе		сестра	журнал
він		у	нього		дідусь	ноутбук
вона		у	неї		дядько	альбом
ми		у	нас		друг	підручники
ви		у	вас		бабуся	олівці
вони		у	них		діти	словники

Вправа 18. Складіть діалоги.

Хто це ... креслив?

1. Зразок: Зошит.

- У тебе є зошит?
- Ні, немає.
- А в кого є?
- Я не знаю.

1. Циркуль. 2. Лінійка. 3. Свіжа газета. 4. Новий журнал. 5. Ручка. 6. Українсько-англійський словник. 7. Календар. 8. Комп'ютер. 9. Кольорові олівці. 10. Папір формату А 4. 11. Годинник. 12. Вірші Тараса Шевченка. 13. Телефон. 14. Підручник. 15. Розклад уроків.

2. Зразок: Зошит.

- У тебе є зошит?
- Так, є. А в тебе?
- І в мене є.

є ≠ нема

1. Велосипед. 2. Комп'ютер. 3. **Фотоапарат.** 4. Циркуль.
5. Калькулятор. 6. Друг. 7. Сестра. 8. Бабуся. 9. Дружина. 10. Транспортир.

Вправа 19. Пишіть.

Зразок: Зошит. Я.

Це мій зошит. У мене є зошит.

1. Пальто. Ти. 2. Шапка. Він. 3. Шарф. Вона. 4. Український сувенір. Ми. 5. Фотоапарат. Я. 6. Велосипед. Він. 7. Підручник "Фізика". Вони. 8. Цікава книга. Ви. 9. Фотоальбом "Київ." Ми. 10. Новий комп'ютер. Вона.

- У кого немає словника?
- У кого немає ручки?

- У мене немає словника.
- У нього немає ручки.

Називний відмінок

Родовий відмінок

хто? що? → у кого немає? кого? чого?

- У мене є брат.
- У нього є сестра.
- У Романа є дядько.
- У Петра є книга.
- У нас були зошити.
- У нього є сестри?
- У тебе є підручник?
- У вас є свіжі газети?

- У нього немає брата.
- У неї немає сестри.
- У Чі Дзе немає дядька.
- У Луїса немає книги.
- Зараз у нас немає зошитів.
- У нього немає сестер.
- У мене немає підручника.
- У нас немає свіжих газет.

✓ *Запам'ятайте!*

у кого?

Родовий відмінок

Іван Іванович
Сергій Васильович
Ірина Петрівна
Марія Михайлівна

в Івана Івановича
у Сергія Васильовича
в Ірини Петрівни
у Марії Михайлівни

Шевченко Тарас Григорович
Шевченко Олеся Вікторівна

у Шевченка Тараса Григоровича
у Шевченко Олесі Вікторівни

Вправа 20. Прочитайте та запишіть речення.

Зразок: У (друг) немає (зошит).
У друга нема зошита.

нема = немає

1. У (Роман) нема (підручник). 2. У (Марія) нема (комп'ютер).
3. У (студент) нема (олівець). 4. У (Сергій) нема (словник). 5. У (буфет) немає (морозиво). 6. У (брат) немає (автомобіль). 7. У (Іван) немає (фотоапарат). 8. У (Оксана) немає (дідусь). 9. У місті немає (театр).

Вправа 21. Складіть діалоги.

Зразок: Ви, словник.

– Вибачте, у вас є словник?

– На жаль, у мене немає словника.

1. Місто, пам'ятник. 2. Ви, валіза. 3. Вони, принтер. 4. Університет, басейн. 5. Майдан, фонтан. 6. Місто, аеропорт. 7. Ви, ноутбук. 8. Тут, зупинка. 9. Аудиторія, комп'ютер. 10. Ти, калькулятор.

UK	EN	FR	AR	CH
автомобіль	car	voiture	سيارة	汽车
валіза	suitcase	valise	حقية سفر	手提箱
жарко	it is hot	il fait chaud	حار	热的
журналіст	journalist	journaliste	صحفي	记者
звичайно	of course	certainement	طبعاً	当然
лінійка	ruler	règle	مسطرة	尺
мабуть	maybe	probablement	ممكن	大概
нема	nothing	il n'y a pas	يوجد لا	没有
ручка	pen	stylo	قلم حبر	钢笔
фотоапарат	camera	appareil de foto	ميراكسا	照相机
циркуль	compasses	compas	بوصلة	圆规

– Кого сьогодні немає?

– Кого сьогодні немає?

– Кого немає в кабінеті?

– Кого сьогодні немає?

– Кого немає на занятті?

– Кого немає в аудиторії?

– Кого немає в гуртожитку?

– Кого учора не було на уроках?

– Кого тут немає?

– Сьогодні немає студента Еріка.

– Сьогодні немає студентки Оксани.

– У кабінеті немає професора Іванова.

– Сьогодні немає Еріка та Івана.

– Сьогодні немає Марини.

– В аудиторії немає Антона.

– У гуртожитку немає Анаса.

– Учора не було Давіда.

– Тут немає Миколи Антоновича.

Вправа 22. Читайте. Пишіть.

1. Кого сьогодні немає? (студент). **Сьогодні немає студента.** 2. Кого сьогодні немає? (студентка Марія). 3. Кого сьогодні немає в університеті? (професор). 4. Кого сьогодні немає на уроках? (студенти Халед і Салех). 5. Кого сьогодні немає на заняттях? (Стефанія). 6. Кого немає в кабінеті? (доцент). 7. Кого зараз немає в аудиторії? (професор). 8. Кого сьогодні немає вдома? (Максим).

✓ **Запам'ятайте!**

Родовий відмінок

хто? що? → немає кого? чого?

студент	студента (викладача, учителя)	-а	-я
студентка	студентки (дівчини, сестри)	-и	-і
місто	міста (вікна, сонця, моря)	-у	-ю
будинок	будинку (університету, трамвая)		
книга	книги (кімнати, аптеки)		
вулиця	вулиці (таблиці, столиці)		

Вправа 23. Відповідайте на запитання.

Зразок: – Чого у тебе немає? (словник)

– У мене немає словника.

1. Кого сьогодні немає?	(Микола Григорович)
2. Кого вчора не було в інституті?	(професор)
3. Чого немає в буфеті?	(апельсини та ананаси)
4. Кого нема вдома?	(дідусь)
5. Чого у тебе немає?	(телефон)
6. Кого немає на роботі?	(директор)
7. Кого нема в бібліотеці?	(студент)
8. Чого нема в цій кімнаті?	(диван)
9. Кого немає на занятті?	(Валерія)
10. Кого немає в аудиторії?	(Валерій)
11. Кого нема в читальному залі?	(Валентина)
12. Кого вчора не було вдома?	(Валентин)

– **Чия це книга?**

– **Це книга студента Елдера.**

– Чий це батько?

– Це батько студентки Оксани.

– Чий це будинок?

– Це будинок батька.

– Чий це кабінет?

– Це кабінет декана.

– Чий це телефон?

– Це телефон дідуся.

– Чия це кімната?

– Це кімната сестри.

– Чия це сестра?	– Це сестра Давіда.
– Чиє це фото?	– Це фото пані Олесі.
– Чиє це місце?	– Це місце студента Чі Дзе.
– Чиї це книги?	– Це книги студентки Інни.
– Чиї це батьки?	– Це батьки Андреса.

Вправа 24. Складіть діалоги.

Зразок: Син. Брат.

- Чий це син?
– Це син брата.

1. Дочка. Брат. 2. Будинок. Друг. 3. Зошит. Студент. 4. Друзі. Батько.
5. Книги. Сестра. 6. Вірші. Поет Тарас Шевченко. 7. Дочка. Викладач.
8. Комп'ютер. Максим. 9. Викладач. Халед. 10. Кімната. Юлія.

Вправа 25. Читайте. Пишіть.

Зразок: Брат. Автомобіль.

Це автомобіль брата.

1. Батько. Будинок. 2. Бабуся. Квіти. 3. Сестра. Квартира. 4. Студент Фернандеш. Сім'я. 5. Друг. Батьки. 6. Сінді. Сестра. 7. Акрам. Брати.
8. Мотоцикл. Дідусь. 9. Студентка Лі Дан. Комп'ютер. 10. Дядько і тітка Дім. 11. Викладач. Словник. 12. Декан. Кабінет.

Вправа 26. Відповідайте на запитання. Запитуйте.

– Чий це підручник? (пані Ірина)	– Це підручник пані Ірини.
– Чия це валіза? (студент Вадим)	...
– Чий це фотоапарат? (фотограф)	...
– ...	– Це книги Марії Миколаївни.
– Чия це лінійка? (студентка Магдала)	...
– Чиє це фото? (Оксана Петрівна)	...
– ...	– Це ноутбук Івана Петровича.
– Чиї це статті? (аспірант Салех)	...
– Чия це робота? (Василь Якович)	...
– Чиї це окуляри? (професор)	...
– ...	– Це сумка пані Ганни.
– Чий це кабінет? (Микола Григорович)	...
– Чия це дружина? (пан Валентин)	...
– Чиє це морозиво? (Юлія)	...
– Чиї це друзі? (Ольга Миколаївна)	...
– Чий це циркуль? (Фернандеш)	...

2.2.

де?

– Де Крим? – Крим розташований на півдні України.

– Де розташована Україна?	– Україна розташована на сході Європи.
– Де Київ?	– Київ на півночі України.
– Де розташована Вінниця?	– Вінниця розташована в центрі України.
– Де Харків?	– Харків на сході України.
– Де Ужгород?	– Місто Ужгород на заході України.
– Де кабінет декана?	– Кабінет декана на другому поверсі.
– Де ваш викладач?	– Наш викладач пішов до декана.

Вправа 27. Читайте. Пишіть.

1. Де парк? (центр, місто). Парк у центрі міста. 2. Де живе твоя сім'я? (північ, Еквадор). 3. Де працює твій брат? (південь, Іспанія). 4. Де ти був влітку? (захід, Європа). 5. Де ти любиш відпочивати? (південь, Україна). 6. Де ти купив словник? (центр, Вінниця). 7. Де місто Львів? (захід, Україна). 8. Де країна Марокко? (північ, Африка).

Вправа 28. Читайте. Пишіть.

Це Європа. Тут країни: Австрія, Англія (Великобританія), Франція, Німеччина, Данія, Норвегія, Італія, Іспанія, Швеція, Швейцарія, Сербія, Болгарія, Польща, Чехія, Україна Росія, Білорусь...

А це Азія. Тут країни: Індія, Китай, Бангладеш, Пакистан, Туреччина, Казахстан, Монголія, Японія, В'єтнам, Малайзія, Ямайка...

Ось Америка. Тут країни: Аргентина, США, Канада, Мексика, Куба, Колумбія, Бразилія, Еквадор, Венесуела, Панама...

А це Африка. Тут країни: Алжир і Лівія, Марокко і Єгипет, Ангола та Камерун, Нігерія та Судан, Ефіопія та Кенія...

– Які країни на півночі Європи?	– ...
– Де розташована твоя країна?	– Моя країна ...

✓ **Запам'ятайте!**

де?

Європа розташована на північ від екватора.

Канада розташована на півночі Америки.

Канада розташована у Північній Америці.

Одеса розташована у південній Україні.

Одеса розташована на півдні України.

Україна розташована у Східній Європі.

Україна розташована на сході Європи.

північ ≠ південь

Вправа 29. Пишіть.

Зразок: Африка. Північ.
На півночі Африки.

1. Америка. Південь. 2. Вінниця. Центр. 3. Україна. Захід. 4. Китай. Схід. 5. Йорданія. Захід. 6. Індія. Схід. 7. Канада. Північ. 8. Європа. Центр. 9. Азія. Схід. 10. Австралія. Південь. 11. Росія. Схід. 12. Камерун. Північ. 13. Ангола. Центр. 14. Нігерія. Захід. 15. Палестина. Схід. 16. Англія. Північ. 17. Португалія. Захід. 18. Японія. Схід.

✓ *Запам'ятайте!*

[i] → [o]

Схід	на сході	захід	на заході
Північ	на півночі	стіл	на столі
Вхід	біля входу	вихід	біля виходу

де?

- Гуртожиток далеко від університету?
– Ні, гуртожиток недалеко від університету.

– Ти живеш далеко від університету?	– Ні, недалеко.
– Ти сидиш далеко від вікна?	– Ні, я сиджу близько від вікна.
– Еквадор далеко від України?	– Так, дуже далеко.
– Київ далеко від Вінниці?	– Ні, не дуже далеко.
– Одеса далеко від Києва?	– Так, Одеса далеко від Києва.
– Хто сидить зліва від тебе?	– Зліва від мене сидить мій друг.
– Хто сидить справа від тебе?	– справа сидить студентка Ніна.
– Де сидить студентка Ніна?	– Вона сидить справа від мене.
– Хто сидить біля Ніни?	– Біля Ніни сидить Інна.
– Де сидить Інна?	– Вона сидить біля Ніни.

далеко ≠ близько

зліва ≠ справа

далеко, близько, зліва, праворуч ... від чого?

Екватору	України
Китаю	Росії
Києва	Вінниці
гуртожитку	столиці
вокзалу	шафи
комп'ютера	стіни
вікна	таблиці
моря	аудиторії

+

-а -я

-у -ю

-и -і

-ї

Вправа 30. Читайте, відповідайте.

1. – Де стоїть стіл? (зліва, дошка)	– Стіл стоїть зліва від дошки.
2. – Де стоїть шафа? (справа, вхід)	...
3. – Де висить таблиця? (справа, вікно)	...
4. – Де сидить твій земляк? (праворуч, я)	...
5. – Де сидить Фернандеш? (праворуч, Елдер)	...
6. – Де розташований буфет? (ліворуч, вхід)	...
7. – Де розташована їдальня? (недалеко, стадіон)	...
8. – Де розташований деканат? (недалеко, аудиторія)	...
9. – Де висить розклад занять? (зліва, деканат)	...
10. – Ліворуч від чого висить розклад? (деканат)	...
11. – Де живе викладач? (близько, університет)	...
12. – Недалеко від чого живе викладач? (університет)	...

Вправа 31. Читайте. Запитуйте. Відповідайте.

Ми вчимося в аудиторії № 304. Ось стіл. Він стоїть посередині аудиторії. На столі лежать книги і зошити. Книги лежать ліворуч, а зошити лежать праворуч. Зліва від зошитів лежить моя ручка. А це стіна. На стіні висять дошка, карта і таблиці. Карта висить зліва від (дошка). Справа від (дошка) висить таблиця. Ось столи і стільці. Тут сидять іноземні студенти. Біля вікна сидить Давід. Ліворуч від нього сидить його друг Сальвадор. Справа від Давіда сидить його подруга Дора. Праворуч від Дори сидить Стефанія. Вони вчать українську мову.

✓ **Запам'ятайте!**

де?

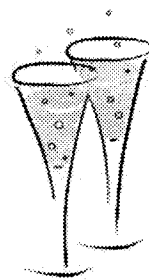
Особові займенники

Родовий відмінок

хто? → далеко (близько) від кого?

я	від	мене
ти	від	тебе
він	від	нього
вона	від	неї
ми	від	нас
ви	від	вас
вони	від	них

Вам зліва чи справа від...?

Вправа 32. Читайте. Пишіть.

- Я сиджу праворуч від (ти).
- Зліва від (він) сидить Елізабет.
- Салех сидить біля (вона).
- Акрам сидить праворуч від (він).
- Шафа стоїть ліворуч від (я).
- Викладач сидить ліворуч від (ми).
- Біля (вони) стоять наші студенти.
- Хто сидить біля (ви)?

2.3.

коли?

– Коли ти приїхав в Україну?	– Я приїхав у жовтні.
– Якого числа ти приїхав?	– Я приїхав першого жовтня.
– Коли він приїхав у Вінницю?	– Він приїхав першого жовтня.
– Якого числа він приїхав?	– Він приїхав першого жовтня.
– Коли він приїхав з Китаю?	– Він приїхав десятого вересня.
– Якого числа ви приїхали?	– Ми приїхали сьомого серпня.

01.01. – перше січня	Я приїхав першого січня.
02.02. – друге лютого	Він приїде другого лютого.
03.03. – третє березня	Вона народилася третього березня.
04.04. – четверте квітня	Ми вас зустрінемо четвертого квітня.
05.05. – п'яте травня	Вони прилітають п'ятого травня.
06.06. – шосте червня	Брат приїхав шостого червня.
07.07. – сьоме липня	Сестра написала листа сьомого липня.
08.08. – восьме серпня	Приходь до мене восьмого серпня.
09.09. – дев'яте вересня	Заняття почалися дев'ятого вересня.
10.10. – десяте жовтня	Змагання будуть десятого жовтня.
11.11. – одинадцять листопада	Він приїхав одинадцятого листопада.
12.12. – дванадцять грудня	Вони приїхали дванадцятого грудня.

Вправа 33. Читайте. Пишіть.

Зразок: – Коли ти приїхав в Україну? (10.09.)
– Я приїхав в Україну дев'ятого вересня.

1. Коли ти приїхав у Вінницю?	(05.09.)
2. Коли твій день народження?	(06.07.)
3. Коли буде іспит?	(15.12.)
4. Коли починається навчальний рік?	(01.09.)
5. Якого числа приїхав твій брат?	(07.11.)
6. Якого числа ви ходили в музей?	(10.10.)
7. Коли буде концерт?	(15.01.)

Вправа 34. Пишіть.

Зразок: Я їздив в Одесу (липень, 10).
Я їздив в Одесу в липні, десятого числа.

1. Ми приїхали у Вінницю (серпень, 27). 2. Ми були на екскурсії (травень, 12). 3. Вона була в Києві (вересень, 16). 4. Іспити починаються (грудень, 20). 5. Максим приїхав з Одеси (червень, 8). 6. Мій день народження (січень, 12). 7. Вони приїхали з Китаю (березень, 11). 8. Ми ходили в музей (квітень, 22).

✓ **Запам'ятайте!**

коли?

цього року	наступного року	минулого року
цього літа	наступного літа	минулого літа
цього місяця	наступного місяця	минулого місяця
цього тижня	наступного тижня	минулого тижня
цього дня	наступного дня	минулого дня
цієї ночі	наступної ночі	минулої ночі
цієї осені	наступної осені	минулої осені

Вправа 35. Складіть діалоги.

Зразок: Друг. Приїхати, наступний тиждень.

– Скажіть, будь ласка, коли приїде ваш друг?

– Думаю, наступного тижня.

1. Дружина. Приїхати, наступний місяць. 2. Сестра. Приїхати, майбутня осінь. 3. Викладач. Повернутися з Києва, минулий тиждень. 4. Брат. Закінчити навчання, наступний рік. 5. Земляк. Приїхати з Камеруну, наступний тиждень. 6. Чемпіонат Євро-2012. Бути, наступне літо. 7. Інна. Поїхати на море, майбутнє літо. 8. Контрольна робота. Бути, завтра.

минулого року = торік

майбутнього року = нарік

Вправа 36. Складіть діалоги.

Зразок: – Коли ти приїхав в Україну? (минулий рік)

– Я приїхав в Україну минулого року.

1. Коли ти приїхав до Вінниці?	(минулий місяць)
2. Коли в Марії день народження?	(наступний тиждень)
3. Коли у вас іспит?	(наступна середа)
4. Коли починається сесія?	(наступний місяць)
5. Коли ви їздили до моря?	(минуле літо)
6. Коли вона закінчила школу?	(той рік)
7. Коли він одружився?	(цей рік)
8. Коли вони вступили до університету?	(минулий рік)
9. Коли він написав нову книгу?	(минула осінь)
10. Коли прилетить ваш земляк?	(наступний день)

Читайте. Порівняйте

Відмінювання іменників. Родовий відмінок (№ 2)

Називний відмінок	Знахідний відмінок	Родовий відмінок
Це мій брат .	Я бачу мого брата .	Це фото мого брата .
Це вчитель .	Я бачу вчителя .	Це журнал вчителя .
Це інститут .	Я бачу інститут .	Це стадіон інституту .
Ось моя сестра .	Я бачу мою сестру .	Це фото моєї сестри .
Вона учениця .	Я знаю цю ученицю .	Тут книги цієї учениці .
Це Україна .	Я люблю Україну .	Це карта України .

Читайте. Порівняйте

Це нова книга.	Автор нової книги живе у Вінниці.
Це Крістіан.	У Крістіана є словник.
Це Олег.	В Олега є комп'ютер.
Ось Роман.	У Романа немає підручника.
Це студентка Жанна.	У Жанни сьогодні день народження.
Це Емма.	У Емми немає братів.
Це Ніна.	У Ніни немає сестри.
Ось Костянтин.	У Костянтина немає автомобіля.
Це Олена.	В Олени є цікавий журнал.
Чий це журнал?	Це журнал Олени .
Тут карта.	Це карта моєї країни .
Яка це карта?	Це карта моєї країни .
Тут чай.	Він п'є чай без цукру .
Це мій підручник.	Це підручник української мови .
Який це підручник?	Це підручник української мови .
Ірина викладач.	Вона викладач англійської мови .
Це університет.	Біля нашого університету є фонтан.
Це наш факультет.	Це декан нашого факультету .
Ось наш гуртожиток.	Недалеко від нашого гуртожитку є стадіон.
Там місто Одеса.	Нізар приїхав з міста Одеси .
Київ – столиця України.	Завтра ми ідемо до Києва .
Його брат живе в Києві.	Він поїхав до свого брата .
Сьогодні екскурсія.	Після екскурсії ми йдемо додому.
Тут студенти .	Це кімната студентів .
Чия це кімната?	Це кімната наших студентів.
Це її подруги .	Це речі її подруг .
Це нові журнали.	У нас немає нових журналів .

Іменники. Однина. Множина

Називний відмінок (№ 1)	Родовий відмінок (№ 2)	Закінчення
хто? що?	кого? чого?	
Чоловічий рід		
брат батько учитель університет музей трамвай	брата батька учителя університету музею трамвая	-а -я -у -ю
Жіночий рід		
сестра мати Україна книга вулиця сім'я аудиторія	сестри матері України книги вулиці сім'ї аудиторії	-и -і -ї
Середній рід		
дитя життя село море	дитяти життя села моря	-а -я -и
Множина (для всіх родів)		
брати музеї матері сестри статті аудиторії вікна поля	братів музеїв матерів сестер статей аудиторій вікон полів	-ів -їв -ей -ій

Вправа 37. Прочитайте та запишіть речення. Замість крапок поставте необхідні закінчення.

1. Знайомтесь: це мій брат Халед. 2. Він студент нашого університет... 3. У мого брат... Халед... сьогодні день народження. 4. Я іду в магазин, щоб купити йому подарунок. 5. У мого брат... немає годинник..., тому я куплю йому годинник. 6. А ще я куплю йому підручник української мов... 7. Біля магазин... я зустрів свого друга Богдана. 8. Богдан теж студент нашого університет... 9. Він приїхав з міст... Полтав... 10. У Богдана є багато друз..., які приїхали з різних міст України. 11. Ми заходимо в магазин. 12. Я купую подарунки, а Богдан купує собі підручник англійської мов... 13. Потім він купує сувеніри для своїх сестер та для своєї матер... 14. Богдан живе на квартирі недалеко від нашого гуртожитк..., тому ми разом їдемо додому.

Вправа 38. Запишіть речення. Слова в дужках поставте у потрібній формі

1. У цьому підручнику немає (рисунки), але є схеми. 2. На нашій вулиці немає (ресторан), але є кафе. 3. Сьогодні на занятті нема мого (друг). 4. Франсуа не прочитав текст, тому що в нього не було (словник). 5. Джамаль не ходив у театр, тому що в нього не було (квиток). 6. Я не зробив завдання, тому що в мене нема (підручник). 7. У будинку немає (ліфт). 8. Я зустрів свого друга недалеко від (фонтан). 9. В аудиторії немає (студенти), тому що сьогодні неділя. 10. У цій кімнаті нема (крісло), але є стільці та диван.

3.1.

куди?

Знахідний відмінок

Родовий відмінок

Я їду в Київ.

Він їде в Одесу.

Ми їдемо в Житомир.

Студенти ідуть в аудиторію.

Я їду до Києва.

Він їде до Одеси.

Ми їдемо до Житомира.

Студенти ідуть до аудиторії.

іти (їхати)

→

(куди?)

до кого?

до чого?

Київ

до

Києва

-а

-я

Еквадор

до

Еквадору

Китай

до

Китаю

-у

-ю

Україна

до

України

+

-и

-і

Вінниця

до

Вінниці

аудиторія

до

аудиторії

море

до

моря

-ї

Вправа 39. Читайте. Пишіть.

1. Сьогодні ми їдемо до (Одеса). 2. Мої друзі їздили до (Київ). 3. Від (Київ) до (Вінниця) майже 300 кілометрів. 4. Від (Китай) до (Україна) треба летіти 8 годин. 5. Ми приїхали до (Україна) в жовтні. 6. До (Камерун) ми поїдемо в липні. 7. Ольга іде до (університет). 8. Студенти ідуть до (театр). 9. Учора вони ходили до (музей). 10. Ви ідете до (декан)?

Вправа 40. Складіть діалоги.

Зразок: Ірина, іти, подруга.

– Вибачте, куди іде Ірина?

– Ірина іде до подруги.

1. Елдер, іти, Фернандеш. 2. Анас, їхати, Ахмед. 3. Олег, іти, магазин. 4. Бабуся, їхати, аптека. 5. Максим, іти, друг. 6. Ми, їхати, Харків. 7. Ерік, іти, брат. 8. Інна, їхати, Полтава. 9. Сімон, їхати, Камерун. 10. Друзі, їхати, Нігерія. 11. Викладач, іти, аудиторія. 12. Студенти, їхати, Китай. 13. Андрес, їхати, Еквадор. 14. Мати, іти, магазин.

Вправа 41. Прочитайте речення. Замість крапок поставте потрібні закінчення.

1. Завтра ми їдемо до Чернігов... . 2. Від Києв ... до Одес... майже 600 кілометрів. 3. Минулого року я їздив до Крим... . 4. У мого брат... є син. 5. Минулого вівторк... ми ходили в театр. 6. Друзі запросили нас до ресторан... . 7. Після уроків студенти ідуть до їдальн... . 8. Увечері довго не було трамва... . 9. Тарас іде до стадіон... . 10. Маса електрон... дуже мала. 11. Столиця Камерун... – Яунде. 12. Мої друзі поїхали до Ліван... . 13. До Лондон... ми летіли майже 4 години. 14. Сьогодні ми їдемо гуляти до центр... міст... . 15. Ці студенти приїхали до Вінниц... першого жовтня.

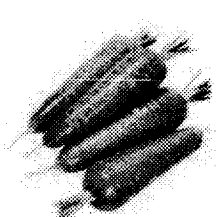
Вправа 42. Відповідайте на запитання.

1. – Куди ви йдете вранці? (університет) – **Ми їдемо до університету.**
2. – До кого іде Максим? (подруга) ...
3. – До кого ви ходили учора? (декан) ...
4. – Куди їде твій земляк? (Київ) ...
5. – Куди іде Чі Дзе? (магазин) ...
6. – До кого ідуть ці студенти? (викладач) ...
7. – До кого вони ходили у неділю? (земляки) ...
8. – Куди їдуть іноземні студенти? (Вінниця) ...
9. – Куди ви йдете після уроків? (їдальня) ...
10. – До кого іде Антон? (Ірина) ...

3.2.

скільки? чого?

- Дайте мені 1 (один) кілограм цукру.
- Дайте мені 300 (триста) грам печива.
- Дайте мені літр молока.
- Дайте мені 3 (три) кілограми картоплі.
- Дайте мені склянку чаю.
- Дайте мені пачку солі.
- Дайте мені пляшку олії.
- Дайте мені 1 кілограм ковбаси.

Дайте мені ... що-небудь!

Читайте. Порівняйте

- Дайте мені (одну) каву.	- Дайте мені чашку кави.
- Дайте мені (один) чай.	- Дайте мені склянку чаю.
- Дайте мені (один) сік.	- Дайте мені пакет соку.
- Дайте мені молоко.	- Дайте мені літр молока.
- Дайте мені сметану.	- Дайте мені склянку сметани.
- Дайте мені моркву.	- Дайте мені кілограм моркви.
- Дайте мені капусту.	- Дайте мені 2 кілограми капусти.

Вправа 43. Складіть діалоги.

Зразок: Сік. Пакет.

- Дайте мені один пакет соку.
- Прошу.
- Дякую.

1. Сир. 300 грам. 2. Цукор. 1 кілограм. 3. Цукерки. 500 грам. 4. Сік. Пакет. 5. Рис. 2 кілограми. 6. Молоко. 1 літр. 7. Кефір. 1 склянка. 8. М'ясо. 1 кілограм. 9. Олія. 1 пляшка. 10. Хліб. 1. 11. Сіль. Пачка.

UK	EN	FR	AR	CH
автор	author	auteur	مؤلف, كاتب	作者
для	for	pour	اجل من	为了
ковбаса	sausage	saucisson	تدي لأمور	香肠
м'ясо	meat	viande	لحم	肉
пляшка	bottle	bouteille	قنينة	玻璃瓶
подруга	friend	amie	صديقة	女性朋友, 女朋友
світ	world	monde	العالم	世界
склянка	glass	verre	كاس للماء	玻璃杯
спортсмен	sportsmen	sportif	رياضي	运动员
сіль	salt	sel	ملح	盐
хліб	bread	pain	خبز	面包

4

Читайте. Порівнюйте

Родовий відмінок (№ 2)

Прикметники. Присвійні займенники. Порядкові числівники

який?

яка?

яке?

які?

Який це музей?	Це міський музей.	Це музей нашого міста .
Яка це вулиця?	Це довга вулиця.	Це вулиця мого села .
Яка це карта?	Це нова карта.	Це карта України .
Яке це фото?	Це чудове фото.	Це фото наших друзів .

чий?

чия?

чиє?

чий?

Чий це будинок?	Це будинок мого брата .
Чия це кімната?	Це кімната моєї сестри .
Чії це зошити?	Це зошити їхніх друзів .

чий? який?

чийого? якого?

Це мій старший брат.	Я їду до мого старшого брата.
Це твій новий друг?	Це зошит твого нового друга?
Це наш перший учитель.	Я читаю книгу нашого першого вчителя.
Це ваш батько?	Це дім вашого батька?
Тут їхній декан?	Це кабінет їхнього декана?

чия? яка?

чиєї? якої?

Ось моя старша сестра.	Це телефон моєї старшої сестри.
Це твоя дружина?	Це квіти для твоєї чарівної дружини?
Ось наша мудра бабуся.	Ми йдемо до нашої мудрої бабусі.
Це ваша країна?	Це карта вашої країни?
Це їхня мати.	Ось кімната їхньої матері.

чиє? яке?

чийого? якого?

Це моє село.	Я їду до мого села.
Це твоє перше завдання?	Тут немає твого першого завдання.
Ось наше тепле море.	Ми йдемо до нашого теплого моря.
Як ваше прізвище?	У списку немає вашого прізвища.
Це їхнє місто.	До їхнього міста 100 кілометрів.

чиїх? яких? (множина)

Учора я ходив до **моїх** (своїх, твоїх, наших, ваших, їхніх, перших) друзів (учителів, подруг, сестер, студенток).

Присвійні займенники. Прикметники. Порядкові числівники

Однина. Множина

Називний відмінок	Родовий відмінок	Закінчення
Чоловічий та середній рід		
мій старший брат твій новий зошит цей відомий лікар наш перший учитель моє гарне місто	мого старшого брата твого нового зошита цього відомого лікаря нашого першого вчителя мого гарного міста	-ого
Жіночий рід		
моя старша сестра наша нова студентка ця широка вулиця ваша перша вчителька	моєї старшої сестри нашої нової студентки цієї широкої вулиці вашої першої вчительки	-єї -ої
Множина (для всіх родів)		
мої старші брати твої гарні сестри наші чудові міста їхні перші книги	моїх старших братів твоїх гарних сестер наших чудових міст їхніх перших книг	-их -іх -іх

Вправа 44. Читайте. Пишіть.

Зразок: Це будинок (мій батько).

Це будинок мого батька.

1. Це друг (мій український друг). 2. Тут живе брат (наш новий викладач). 3. Я бачив фото (його старша сестра). 4. Ми йдемо до (наша велика аудиторія). 5. Це книги (наша наукова бібліотека). 6. У цьому високому будинку живе брат (наш професор). 7. Це гуртожиток (наші іноземні студенти). 8. Вони приїхали з (різні країни) і (різні міста). 9. Я люблю читати вірші (молоді поети). 10. Учора ми слухали музику (українські композитори). 11. Ми ходили до (цей новий музей). 12. Мені подобається центральний парк (наше місто). 13. Ми любимо гуляти у центрі (це гарне місто). 14. Я іду до (своя кімната). 15. Сьогодні на занятті немає (мій земляк Елдер).

Вправа 45. Складіть діалоги.

Зразок: Зошит (мій брат).

– Вибачте, це ваш зошит?

– Ні, це зошит мого брата.

1. Підручник (моя сестра).
2. Сумка (його дружина).
3. Кімната (її мати).
4. Фото (моя дочка).
5. Книги (їхні друзі).
6. Викладач (наші студенти).
7. Стіл (наш викладач).
8. Квартира (мої друзі).
9. Квіти (наші дівчата).
10. Газета (його сестра).
11. Стаття (наш викладач).
12. Журнал (мій брат).
13. Будинок (мої батьки).
14. Картини (мій дідусь).

Вправа 46. Пишіть.

Зразок: Ми слухали концерт (наші артисти).

Ми слухали концерт наших артистів.

1. Сьогодні ми їдемо до (велике українське місто).
2. Учора я ходив до (свої земляки).
3. Це картина (відомий художник).
4. У суботу виступали актори (київський театр).
5. Наталя читає вірші (наш український) поета (Борис Олійник).
6. Вони люблять слухати пісні (наші українські співаки).
7. Я їду на консультацію до (свій викладач).
8. Крістіан купив нову карту (Україна).
9. Це підручники (наші іноземні студенти).
10. Ці студенти приїхали з (та далека країна).

Вправа 47. Запишіть речення. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

1. Це вулиці (наш) міста.
2. Це фото (моя) сестри.
3. Він читає журнал (свій) брата.
4. Я оглянув картини (їхні) друзів.
5. Ми зустріли дружину (ваш) викладача.
6. Це квіти для (мої) земляків.
7. Викладач читає вправи (наші) студентів.
8. Ігор читає вірші (наші) поетів.
9. Це друзі (моя) сестри.
10. Це карта (твоя) країни?

Вправа 48. Запишіть відповіді на запитання.

1. Чиї це журнали? (мої друзі)

2. Чия це сестра?

3. Чиї це картини?

4. Які це вулиці?

5. Яке це вікно?

6. Чия це кімната?

7. Чий це костюм?

8. Які це студенти?

9. Чий це паспорт?

10. Чий це будинок?

Це журнали моїх друзів.

(наш земляк)

(наш художник)

(наше місто)

(моя кімната)

(моя сестра)

(мій батько)

(наш університет)

(мій друг)

(їхня сім'я)

Вправа 49. Читайте. Пишіть.

1. Ми вчимо українську мову з десят... жовтня. 2. З перш... днів навчання Акрам серйозно вивчає українську мову. 3. Ми працюємо від восьм... години ранку до п'ят... години вечора. 4. Я прочитав цю книгу від перш... сторінки до останньої. 5. Студенти ідуть до триста четверт... аудиторії. 6. Ахмед робив домашнє завдання до друг... години ночі. 7. До четверт... зупинки ми доїхали за десять хвилин. 8. Декан попросив Анаса зайти до двісті сорок п'ят... кімнати. 9. З двадцять шост... грудня до дванадцят... січня у нас канікули. 10. Конференція буде працювати з п'ятнадцят... травня до двадцят... травня. 11. Я був сьогодні в університеті з дев'ят... до чотирнадцят... години. 12. Людина вчиться з перш... днів свого життя.

Вправа 50. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Це зошит Антона. – Чий це зошит?
Це план Києва. – Який це план?

---

1. Це стаття викладача. 2. Це словник студента. 3. Це підручник Ірини. 4. Це факультет економіки. 5. Це карта України. 6. Це кабінет ректора. 7. Це костюм мого друга. 8. Це кафедра української мови. 9. Це мости Вінниці. 10. Це студенти нашого університету. 11. Тут гуртожиток наших студентів. 12. Це кімната моєї сестри. 13. Ось календар футбольного чемпіонату. 14. Це ноутбук Марії Миколаївни. 15. Це годинник мого земляка. 16. Ось кафедра фізики. 17. Це парки Києва. 18. Тут карта Європи. 19. Там кабінет директора.

Вправа 51. Читайте. Пишіть.

Ми студенти (технічний університет).
Ми студенти технічного університету.

---

1. Тут навчаються студенти (Вінницький національний аграрний університет). 2. Це гуртожиток (Вінницький національний медичний університет). 3. Ось стадіон (Вінницький національний технічний університет). 4. Це бібліотека (Вінницький державний педагогічний університет). 5. Це корпус (Київський національний університет). 6. У читальному залі працюють студенти (перший курс). 7. У цій аудиторії слухають лекції студенти (економічний факультет). 8. Учора ми були в лабораторіях (наш університет). 9. Зараз ми їдемо до наших друзів – студентів (педагогічний університет). 10. Я читаю статті викладачів (технічний університет). 11. Ми слухаємо концерт учнів (Вінницька музична школа).

✓ Запам'ятайте!

- Хто це?   – Це декан нашого факультету.
– Хто це?   – Це заступник декана.
– Хто це?   – Це завідувач підготовчого відділення.
– Хто це?   – Це студенти технічного університету.
– Це громадяни України (Камеруну, Китаю, Індії).

– Хто ти?   – Я студент першого курсу.
– Хто він?   – Він студент медичного університету.
– Хто ви?   – Ми громадяни Еквадору.

– Чого вам (тобі) побажати?   – Побажайте мені міцного здоров'я.
– Бажаю вам (тобі) здоров'я (удачі, щастя, всього доброго)!

– Бажаю Вам безмежного щастя!
– Бажаю Вам доброї ночі!

4.1. Читайте. Порівняйте

Прийменники   +   родовий відмінок

Вправа 52. Читайте. Порівняйте.

1. Це його брати. Це книги для його братів. 2. Це мій друг. Я іду до мого друга. 3. Це наш викладач. Ми ідемо до нашого викладача. 4. Там її подруга. Вона іде від своєї подруги. 5. Це моя сестра. Я їду до моєї сестри. 6. Це їхнє велике місто. Вони їдуть до свого великого міста. 7. Ось їхні друзі. Вони приїхали без своїх друзів. 8. Тут вчаться наші студенти. У наших студентів багато роботи.

Вправа 53. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Ці квіти для тебе.

Для кого ці квіти?

1. Це кімната для неї. 2. Це лист від нього. 3. Ці подарунки я купив для них. 4. Це контрольна робота для вас. 5. Передайте батькам привіт від мене. 6. Ми йдемо від них. 7. Ольга прийде до нас завтра. 8. Без вас мені сумно. 9. До вас я приїду завтра. 10. Учора я був у вас. 11. До тебе я приїду в неділю. 12. Учора ми ходили до них. 13. Від них я знову поїхав до тебе, тому що без тебе мені сумно. 14. Як ти живеш без мене? 15. Усе, що я роблю, я роблю для тебе.

Вправа 54. Запишіть речення. Слова в дужках поставте у формі родового відмінка.

1. Він прийшов до (я) вранці.
2. Я приготував для (вона) сюрприз.
3. Сьогодні в (ми) контрольна робота з математики.
4. Учора в (вони) був іспит з української мови.
5. Скоро в (ми) канікули.
6. У (ти) є підручник з хімії?
7. Студенти стомилися, тому що в (вони) сьогодні було багато роботи.
8. Увечері я піду до (вона) в гості.
9. У (він) є хороший друг.
10. У (він) друга є комп'ютер.
11. У (вона) є подруга.
12. У (вона) подруги батьки працюють в університеті.
13. Скажіть, будь ласка, коли у (ви) останній екзамен?
14. Дякую, а в (ми) сьогодні.

✓ **Запам'ятайте!**

до ≠ від

Прийменники + родовий відмінок

у(в), до, від, для, біля, без ... → кого? (чого?)

мене (тебе, нього, неї, нас, вас, них)
друга (студента, учителя, друзів, зошита, університету)
сестри, (студентки, матері, жінок, кімнати, аудиторії)
моря (вікна, села, кафе, вікон)

Дієслова + родовий відмінок

чекати, іти, стояти, лежати ... → біля кого? (чого?)

чекати біля входу (парку, пам'ятника, аудиторії, моря)
їхати до сестри (батька, Еквадору, Китаю, України, міста)
жити недалеко від Києва (університету, Вінниці, озера)
купувати для друга (матері, дочки, бабусі, друзів)

Вправа 55. Відповідайте на запитання.

1. – Коли ви приїхали? (минулий рік) – **Ми приїхали минулого року.**
2. – Куди йде Ерік? (Марія) ...
3. – До кого ви ходили учора? (декан) ...
4. – Де ви чекали декана? (деканат) ...
5. – Без чого він прийшов на заняття? (сумка) ...
6. – Де ви будете мене чекати? (вхід) ...
7. – До кого ви йдете? (наш викладач) ...
8. – До кого вони ходили в неділю? (свої земляки) ...
9. – До якого міста їдуть іноземці? (Вінниця) ...
10. – Для кого ви купили ці сувеніри? (моя родина) ...
11. – Біля чого стоїть ваш стіл? (велике вікно) ...

5

Читайте. Порівняйте

Кількісні числівники

скільки?

5.1.

один

одна

одне

Тут **один** студент і **одна** студентка.

У нього є **один** зошит і **одна** книга.

У кімнаті стоїть **один** стіл і **одна** шафа.

На стіні висить **одне** дзеркало.

два

три

чотири

В аудиторії **два** студенти і **дві** студентки.

У Максима є **два** зошити і **дві** книги.

Ми вчимо українську мову **три** місяці.

Ручка коштує **чотири** гривні.

п'ять

шість

сім ...

У цьому будинку **п'ять** поверхів.

У нашій групі **шість** студентів і **сім** студенток.

На нашому факультеті вчаться **двадцять п'ять** іноземців.

В університеті **більше ста** аудиторій.

На заводі працює **багато** інженерів та робітників.

✓ **Запам'ятайте!**

один (одна, одне) + називний відмінок (однина)

один студент

одна студентка

одне дитя

один зошит

одна книга

одне вікно

один трамвай

одна гривня

одне місце

два, три, чотири + називний відмінок (множина)

два студенти

дві студентки

два вікна

три столи

три книги

три місця

чотири трамваї

чотири гривні

чотири міста

п'ять, шість, сім, ... + родовий відмінок (множина)

п'ять учнів

п'ять учениць

п'ять міст

шість столів

шість ручок

шість озер

десять зошитів

десять кімнат

десять вікон

багато українців

багато українок

багато місць

кілька трамваїв

кілька гривень

кілька завдань

Вправа 56. Читайте. Пишіть.

1. У нашому університеті працює 500 (викладачі). 2. На підготовчому відділенні навчається 70 (іноземні студенти). 3. У цій аудиторії 10 (столи) і 20 (стілці). 4. У Вінницькому національному технічному університеті навчається 5 тисяч (студенти). 5. В університеті багато (великі аудиторії), декілька (лекційні зали). 6. У бібліотеці багато (підручники) і (наукові журнали). 7. В Україні багато (інженери), (вчителі), (лікарі). 8. У моїй країні багато (фрукти) та (овочі). 9. У Вінниці є 2 (театр), 5 (музеї), кілька (бібліотеки), 5 (університет), багато (школи), (коледжі), (технікуми). 10. У місті є 3 (парки) і 2 (стадіон). 11. На вулицях багато (різні автомобілі). 12. Влітку у Вінниці дуже багато (квіти). 13. У місті є аеропорт, залізничний вокзал і 4 (автовокзал).

5.2.

– Скільки студентів у вашій групі?	– У моїй групі сім студентів.
– Скільки студенток у третій групі?	– У третій групі сім студенток.
– Скільки студентів на першому курсі?	– Двісті сорок п'ять.
– Скільки столів у вашій аудиторії?	– У цій аудиторії десять столів.
– Скільки студентів немає сьогодні?	– Сьогодні немає два студенти.
– Скільки коштує хліб?	– Хліб коштує три гривні.
– Скільки у тебе друзів?	– У мене багато друзів.
– Скільки кілометрів від Вінниці до Києва?	
– Від Вінниці до Києва майже триста кілометрів.	
– Скільки кілометрів від Китаю до України?	
– Від Китаю до України сім тисяч кілометрів.	
– Скільки часу ви вчите українську мову?	
– Ми вчимо українську мову три місяці.	
– Скільки часу ви навчалися в школі?	– Дванадцять років.
– Скільки часу триває урок?	– Сорок п'ять хвилин.
– Скільки годин ви працюєте щодня?	– Щодня ми працюємо сім годин.
– Скільки часу ви робили це завдання?	– Майже дві години.
– Скільки часу ви були в Києві?	– Чотири дні.
– Скільки уроків у вас сьогодні?	– Сьогодні у нас шість уроків.
– Як довго ви вчите українську мову?	
– Ми вчимо українську мову три місяці.	
– Як довго ви були в Києві?	– Ми були в Києві два тижні.
– Як довго ви читали цю книгу?	– Я читав цю книгу чотири дні.

скільки часу...? = як довго...?

Читайте. Порівнюйте

6.1. Відмінювання числівників. Родовий відмінок (№ 2)

Числівник   один

Тут **один** студент.

Сьогодні немає **одного** студента.

Тут **одна** студентка.

Це робота для **однієї** студентки.

У мене **одна** кімната.

Це меблі для **одної** кімнати.

На столі **одне** яблуко.

Тут немає **одного** яблука.

✓ **Запам'ятайте!**

скільки?

скільких?

один студент

одного студента

один зошит

одного зошита

одна студентка

однієї студентки

одна гривня

одної гривні

одне місце

одного місця

+

-ого

-ої

-єї

Вправа 57. Читайте. Пишіть.

1. Я отримав лист від одн... друга. 2. Це книга для одн... студентк... .
 3. Ці запитання викладач приготував для одн... студент... . 4. На екскурсії
 не було одн... студента і одн... студентки. 5. Сьогодні немає одн... китаїц...
 і одн... камерунц... . 6. Учора не було одн... студента. 7. **Скільки**
 студент... не було вчора? 8. **Скільких** студент... не було вчора?

Числівники   два   три   чотири

Ось **два юнаки** і **дві дівчини**.

Тут немає **двох юнаків** і **двох дівчат**.

Тут **три студенти**.

Ця кімната для **трьох студентів**.

Це **три великі міста**.

Мої друзі приїхали з цих **трьох міст**.

Ось **чотири книги**.

Тут немає **чотирьох книг**.

скільки?

скільких?

два студенти

двох студентів

три зошити

трьох зошитів

три студентки

трьох студенток

чотири гривні

чотирьох гривень

два завдання

двох завдань

+

-ох

-ьох

6.2.

– Скількох студентів сьогодні немає?

– Сьогодні немає трьох студентів.

- Скількох студентів не було на лекції? – Не було двох студентів.
– Скількох студентів не було на екскурсії? – Не було трьох студентів.

– Скільки часу ви вчите українську мову?

– Ми вчимо українську мову менше двох місяців.

- Скільки часу ти перекладав текст? – Більше трьох годин.
– Скільки часу ти витратив на цю роботу? – Менше двох годин.
– Скільки часу ти гуляв у парку? – Я гуляв більше чотирьох годин.
– Скільки часу ти був у Києві? – Я був у Києві більше двох тижнів.
– Скільки часу ти робив креслення? – Більше двох годин.
– Скільки часу потрібно, щоб написати цю вправу?
– Думаю, менше двох годин. (**менше ніж** дві години; **менш як** дві години)
– Скільки часу ви відпочивали в Криму?
– Ми відпочивали в Криму більше трьох тижнів. (**більш як** три тижні)

Вправа 58. Читайте.

1. Я купив подарунки для (два брати). 2. Сьогодні не було (три студенти). 3. Ми їдемо в гості до (два земляки). 4. У моїх (чотири товариші) є брати і сестри. 5. Це нові столи для (чотири аудиторії). 6. Це кімната для (три камерунці). 7. Мати приготувала сніданок для (чотири сини). 8. Щоб зробити ці вправи, мені потрібно менше (три години). 9. Цю книгу я читав близько (чотири дні). 10. Ми відпочивали більше (два місяці). 11. Ми будемо навчатися більше (чотири роки). 12. Взимку ми відпочивали менше (два тижні).

більше ≠ менше

Вправа 59. Складіть діалоги.

Зразок: Читати книгу. 2 години.

- Ти довго будеш читати цю книгу?
– Ні, не довго. Близько двох годин.

1. Перекладати текст. 3 години. 2. Слухати музику. 2 години.
3. Розмовляти по телефону. 3 хвилини. 4. Відпочивати на морі. 2 тижні.
5. Складати іспити. 4 дні. 6. Розв'язувати задачу. 4 хвилини. 7. Готувати обід. 2 години. 8. Писати контрольну роботу. 3 години. 9. Дивитися телевізор. 4 години. 10. Навчатися в університеті. 4 роки. 11. Гуляти в парку. 3 години. 12. Працювати в бібліотеці. 2 години. 13. Розмовляти з друзями. 4 хвилини. 14. Дивитися виставу. 1 година.

6.3. Відмінювання числівників. Родовий відмінок (№ 2)

Числівники   п'ять   шість   сім   ...

У мене є п'ять гривень.	У тебе немає п'яти гривень?
Тут шість сторінок тексту.	Тут не більше шести сторінок тексту.
Сьогодні сім градусів тепла.	Зараз менше семи градусів тепла.
До вікна десять метрів.	До вікна більше десяти метрів.

(...більше **ніж** десять метрів; ...більш **як** десять метрів)

скільки?	→	скільких?	
п'ять студентів		п'яти (п'ятьох) студентів	+ -и -ох
шість зошитів		шести (шістьох) зошитів	
сім студенток		семи (сімох) студенток	
десять гривень		десяти (десятьох) гривень	

Вправа 60. Читайте. Пишіть.

1. У нашій групі більше двадцят... студентів. 2. Сьогодні немає п'ят... студентів. 3. Для п'ят... студентів ми приготували підручники. 4. До восьм... додати шість буде чотирнадцять. 5. Від тридцят... відняти п'ятнадцять буде п'ятнадцять. 6. Ми їхали більше десят... годин. 7. Сьогодні не було на лекції десят... студентів. 8. Більше сем... днів Чжао Юе була в Києві. 9. Більше шест... днів ми відпочивали на морі.

✓ **Запам'ятайте!**   [i] → [e]   [i] → [o]

шість	шести	вісім	восьми
сім	семи		

Числівники   п'ятдесят   шістдесят   сімдесят   вісімдесят

Тут п'ятдесят студентів?	Ні, тут більше п'ятдесяти студентів.
У мене є шістдесят гривень.	Квиток коштує менше шістдесяти гривень.
Йому сімдесят років?	Йому більше сімдесяти років.
У кінозалі вісімдесят місць.	У кінозалі більше вісімдесяти місць.

скільки?	→	скільких?
п'ятдесят студентів		п'ятдесяти (п'ятдесятьох) студентів
шістдесят зошитів		шістдесяти (шістдесятьох) зошитів
сімдесят студенток		сімдесяти (сімдесятьох) студенток
вісімдесят гривень		вісімдесяти (вісімдесятьох) гривень

Вправа 61. Запишіть речення. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

1. До (п'ятдесят) додати десять буде шістдесят. 2. До (шістдесят) додати двадцять буде вісімдесят. 3. Від (сімдесят) відняти двадцять п'ять буде сорок п'ять. 4. Від (вісімдесят) відняти п'ятнадцять буде шістдесят п'ять. 5. На заводі працює більше (вісімдесят) інженерів. 6. На лекції було близько (сімдесят) студентів. 7. В університеті працює менше (сімдесят) професорів. 8. Дідусь прожив більше (сімдесят) років. 9. Цьому будинку більш як (сто) років. 10. Цей словник коштує менше ніж (шістдесят) гривень. 11. Ми дивилися фільм близько (п'ятдесят) хвилин. 12. Більше (шістдесят) днів було сухо і тепло.

✓ *Запам'ятайте!*

Числівники	сорок	дев'яносто	сто
скільки?	→	скільких?	
сорок студентів		сорока студентів	
дев'яносто зошитів		дев'яноста зошитів	+
сто гривень		ста гривень	-а

Вправа 62. Запишіть числа словами.

1. Йому близько (90) років. 2. До (40) додати (20) буде (60). 3. Від (100) відняти п'ятдесят буде п'ятдесят. 4. Ми гуляли близько (40) хвилин. 5. Цей годинник коштує більше (100) гривень. 6. На підготовчому відділенні навчається менше (100) студентів. 7. У місті збудовано більше (40) нових будинків. 8. У цьому підручнику більше ніж (90) сторінок. 9. До (100) додати сто буде двісті. 10. Від (40) відняти десять буде тридцять. 11. Бібліотека отримала більше (100) нових підручників. 12. Цей собор будували більше (40) років.

Числівники	двісті	триста	чотириста	... дев'ятсот
скільки?	→	скільких?		
двісті студентів		двохсот студентів		
триста зошитів		трьохсот тисяч		
чотириста гривень		чотирьохсот гривень	+	-ох
п'ятсот метрів		п'ятисот метрів		
шістсот учнів		шестисот учнів		-и
сімсот кілометрів		семисот кілометрів		
вісімсот років		восьмисот років		
дев'ятсот доларів		дев'ятисот доларів		

Вправа 63. Запишіть речення. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

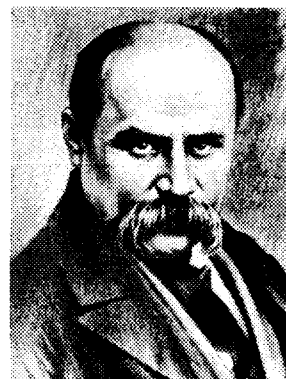
1. На першому курсі навчається близько (двісті) студентів.
2. У гуртожитку живе більше (п'ятсот) студентів.
3. У Вінниці близько (чотириста) тисяч жителів.
4. Відстань від Землі до Місяця близько (чотириста) тисяч кілометрів.
5. Швидкість звуку становить більше (триста) метрів за секунду.
6. Від Львова до Києва більше ніж (дев'ятсот) кілометрів.
7. Площа України більш як (шістсот) тисяч квадратних кілометрів.
8. Населення України становить близько (сорок шість) мільйонів чоловік.
9. До (сімсот) додати двісті буде дев'ятсот.
10. Від (дев'ятсот) відняти сто буде вісімсот.

7

Родовий відмінок (№ 2) Основні функції

7.1. чий? чия? чие? чий?

Чий це будинок?	Це будинок мого брата.
Чия ця книга?	Це книга Оксани.
Чие це фото?	Це фото наших друзів.
Чий це вірші?	Це вірші Тараса Шевченка.

Чий це портрет?

7.2. який? яка? яке? які?

Який це герб?	Це герб України.
Яка це карта?	Це карта Європи.
Який це прапор?	Це прапор моєї країни.
Який це підручник?	Це підручник української мови.
Які це студенти?	Це студенти нашого університету.

Порівняйте!

Який це будинок?

Це високий будинок.
Це будинок відпочинку.
Це будинок нашої фірми.
Це будинок мого друга.

Який це парк?

Це міський парк.
Це парк культури та відпочинку.
Це парк нашого міста.
Це парк розваг та атракціонів.

Яка це бібліотека?

Це наукова бібліотека.
Це технічна бібліотека.
Це міська бібліотека.

Це бібліотека університету.
Це бібліотека відомого поета.
Це бібліотека нашого міста.

Вправа 64. Прочитайте речення. Запишіть запитання.

1. Ось карта України. 2. Це проект нового будинку. 3. Це автобус нашого університету. 4. Я люблю вірші поета Бориса Олійника. 5. Мені подобаються картини цього художника. 6. На столі лежить підручник фізики. 7. Це підручник Салеха. 8. Це викладач Ахмеда. 9. Це прапор України. 10. Це аудиторії нашого факультету. 11. Вони студенти медичного університету. 12. Це Вінницький парк культури та відпочинку.

7.3. немає кого? чого?

Чого немає в аудиторії?

В аудиторії немає **телевізора**.

Чого немає у студента?

У студента немає **зошита**.

Кого немає на лекції?

На лекції немає **студентів**.

де?

7.4. навпроти біля попереду кого? чого?

Де ти зустрів друга?

Я зустрів друга **біля (навпроти) парку**.

Де висить карта?

Карта висить **біля дошки**.

далеко близько ліворуч від кого? чого?

Де живе викладач?

Викладач живе недалеко **від університету**.

Недалеко від чого живе викладач?

Недалеко від університету.

Вправа 65. Запишіть відповіді на запитання.

1. Де лікарня? (навпроти, університет). 2. Біля кого сидить Анас? (Ахмед). 3. Навпроти чого стоїть стіл? (вікно). 4. Де живе Ірина? (недалеко, вокзал). 5. Недалеко від чого живе викладач? (медичний університет). 6. Де були студенти? (біля, пам'ятник). 7. Де пам'ятник? (біля, центральний універмаг). 8. Де музей? (праворуч, пошта). 9. Де сидить Луїс? (ліворуч, вікно). 10. Біля чого розташований кінотеатр? (музей).

куди?

звідки?

7.5. до (від) кого? чого?

Куди поїхала сестра?

Сестра поїхала **до Києва**.

Звідки прилетів Жан?

Жан прилетів з **Камеруну**.

До кого поїхав друг?

Друг поїхав **до брата**.

Від кого їде Ірина?

Ірина їде **від сестри**.

До чого підійшов учень?

Учень підійшов **до вікна**.

Вправа 66. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

1. Нізар приїхав із (Сирія), а Рашид із (Пакистан). 2. Сьогодні ми їдемо до (Одеса). 3. Вона приїхала від (своя сестра). 4. Ахмед іде до (старша сестра). 5. Професор приїхав з (Київ). 6. Ми їдемо від (свої друзі). 7. Від (хто) ви ідете? 8. Викладач підійшов до (дошка) і написав тему заняття. 9. Від (аеропорт) до (центр) міста ми їхали 30 хвилин. 10. У суботу студенти їдуть до (свої батьки).

7.6. до, від, з, після, під час чого? коли?

Коли ти приїхав?	Я приїхав першого жовтня .
Коли буде екскурсія?	Екскурсія буде наступного тижня .
Коли він працював?	Він працював під час канікул .
	Він працював до десятої години .
Коли буде лекція?	Лекція буде з восьмої до десятої години .

7.7. скільки часу? скільки?

Скільки часу ти вивчаєш мову?	Я вивчаю мову п'ять місяців .
Як довго ти вивчаєш мову?	Я вивчаю мову п'ять місяців .
Скільки років вчать студенти?	Студенти вчать 5 років .

7.8. для кого (чого)?

Для кого цей підручник?	Цей підручник для аспірантів .
Для кого ця кімната?	Ця кімната для моєї сестри .
Для чого цей прилад?	(Що це за прилад?)
Це прилад для контролю температури.	

7.9. який? яка? яке? які? з чого? з чого?

Який це стіл? (З чого цей стіл?)	Це стіл з дерева .
Яка це ручка? (З чого ця ручка?)	Це ручка з пластмаси .
Які це будинки? (З чого ці будинки?)	Ці будинки з бетону .

Вправа 67. Прочитайте. Запишіть числа словами.

1. На занятті немає (1) студента і (1) студентки. 2. Це робота для (3) студентів. 3. Він купив подарунки для (4) сестер. 4. Ці квіти коштують більше (15) гривень. 5. До (5) додати десять буде п'ятнадцять. 6. За обід я заплатив більше ніж (17) гривень. 7. Цей будинок збудували більш як (20) років тому. 8. Взуття коштує близько (500) гривень. 9. Від (70) відняти сорок буде тридцять. 10. До мого міста більше (90) кілометрів. 11. До (100) додати сто буде двісті. 12. Нашому місту більше (600) років.

Вправа 68. Читайте. Пишіть.

У деканаті

Я іду в деканат. Ось **приймальня**. Тут працює секретар-методист пані Людмила та інспектор пані Наталя. Праворуч я бачу кабінет директора, а ліворуч кабінет декана. Я **звертаюся** до пані Людмили, тому що я хочу **підписати** контракт про навчання. Вона перевіряє мої документи: паспорт, сертифікат про освіту. Я запитую, а секретар відповідає. Ми розмовляємо українською мовою. Мене цікавить, скільки коштує навчання, скільки років я буду навчатися, коли я отримаю студентський квиток, які іспити я складатиму...

Потім я іду до декана. Декан запитує, на якому факультеті я хочу вчитися, яку спеціальність вивчати. Я відповідаю, що вже обрав спеціальність, яка мені подобається. Декан підписує мій контракт. Потім я іду до директора, який теж підписує мої папери. Тепер мені потрібно заплатити за навчання і – я студент!

А це Андреас і Лорена. Вони теж студенти підготовчого відділення нашого університету. Їм подобається наш університет, тому вони вирішили **продовжити** навчання у ВНТУ. Ось мої друзі Макая, Луїс і Чі Дзе. Вони теж **планують** стати студентами нашого університету. Сьогодні вони йдуть в деканат, щоб підписати контракт про навчання. Перед цим вони добре подумали, **порадилися** зі своїми батьками та друзями, які навчаються на старших курсах нашого університету. Вони вже обрали спеціальність, яку вивчатимуть, ознайомилися з **особливостями** майбутньої професії. Їм все подобається! Друзі зробили свій вибір, і я бажаю їм успіхів!

UK	EN	FR	AR	CH
дерево	tree	arbre	شجرة	树
директор	director	directeur	مدير	校长, 经理
секретар	secretary	secrétaire	سكرتير	秘书

– Ти вже підписав контракт? – Так, я сьогодні підписав контракт.

– Твій друг теж підписав контракт? – Так, він теж підписав контракт.

– У вашій групі всі підписали контракт? – Так, ми всі підписали контракт.

– Ти вже обрав спеціальність?

– Так, я вже обрав свою спеціальність.

– Яку спеціальність ти обрав?

– Я обрав менеджмент.

– Які спеціальності обрали твої друзі?

– Вони обрали різні спеціальності.

– Тобі подобається твоя спеціальність?

– Так, звичайно!

Вправа 69. Доповніть діалог.

- Як ваше прізвище та ім'я? – Мене звати ...
– Звідки ви приїхали? – Я приїхав з ...
– Де ви плануєте навчатися? – Я хочу навчатися у ВНТУ.
– На якому факультеті ви хотіли б навчатися навчатися?
– На факультеті...
– Яку спеціальність ви обрали? – Мені подобається ...
– Чому ви обрали саме цю спеціальність? – ...
– Що вам подобається у вашій майбутній професії? – Мені ...
– Хто вам порадив вибрати цю спеціальність? – Обрати цю ...
– Як ставляться батьки до вашого **вибору**? – Вони **схвалюють** мій вибір.
– Ви знаєте номер вашої спеціальності? – Так, знаю.
– Бажаю вам успіхів у навчанні! – Дякую!

Вправа 70. Читайте. Пишіть нові слова. Запитуйте.

Ось іноземні студенти, які навчаються на підготовчому відділенні. Вони громадяни різних країн, які приїхали до Вінниці, щоб отримати професію. Зараз вони вивчають українську мову, а наступного року, коли вони стануть студентами першого курсу, вивчатимуть різні предмети.

А це їхні викладачі, які працюють на підготовчому відділенні і викладають українську мову. Ось пані Інна і пані Марія. А це пані Алла. Тут пані Ганна, пані Ірина та пані Людмила. Вони подруги. Там пані Ольга і пані Наталя. А де пан Василь?

Ось стадіон і басейн. Тут спортсмени. Це наші студенти. Вони **бігають** на стадіоні і плавають у басейні. Ось бар'єр. Вони **біжать** і **стрибають**. Це Роман і Оксана. Вони спортсмени. Вони змагаються. Їм подобається спорт.

А Це Тарас і Марія. Вони **бізнесмени**. Їм подобається продавати різні товари. Ось їхній магазин. Тут можна купити продукти: хліб, м'ясо, ковбасу, молоко, цукор, сир, овочі, фрукти. У їхньому магазині свіжі продукти, тому тут завжди є **покупці**. Вони **купують** м'ясо, ковбасу, солодоші, хлібні вироби, соки та інші продукти.

	купувати	продавати	бігати	стрибати
я	кую	продаю	бігаю	стрибаю
ти	купуєш	продаєш	бігаєш	стрибаєш
він	купує	продає	бігає	стрибає
ми	купуємо	продаємо	бігаємо	стрибаємо
ви	купуєте	продаєте	бігаєте	стрибаєте
вони	купують	продають	бігають	стрибають

Вправа 71. Читайте діалоги.

- Скажіть, будь ласка, скільки коштує ця газета?
- Ця газета коштує 1 гривню 40 копійок.
- Дякую. А спортивний журнал?
- Журнал коштує 2 гривні 30 копійок.
- Дайте журнал і газету. **Скільки з мене?**
- **З вас** 3 гривні сімдесят копійок.
- Дякую!

Біг – це здоров'я!

- Вибачте, це українські сувеніри?
- Так, звичайно! Дивіться, ось **дерев'яні вироби**, це традиційна **кераміка**, а тут національні сорочки, рушники, скатерки. Що вас цікавить?
- Покажіть мені цей **рушник**, будь ласка. Скільки він коштує?
- 165 гривень. Будете брати?
- Так, і ще, будь ласка, цю білу скатерку. Скільки вона коштує?
- **Скатерка** коштує 293 гривні.
- Дякую. А ще я хочу подивитися ось цю українську сорочку. Вона коштує 300 гривень, так?
- Так, звичайно. Вам **підрахувати**?
- Будь ласка!
- З вас 758 гривень. Дякуємо за покупку!
- Спасибі! До побачення!

- Скажіть, будь ласка, ви любите спорт?
- Так, звичайно!
- А який вид спорту ви любите?
- Мені подобається **легка атлетика**.
- Ви любите бігати?
- Так, звичайно! Особливо я люблю бігати вранці.
- А вам подобається стрибати?
- Так, іноді я беру участь у змаганнях зі стрибків у довжину.
- Ви справжній спортсмен!
- Дякую!

дякую = спасибі

Вправа 72. Складіть діалоги.

Зразок: Андрес. Студент.

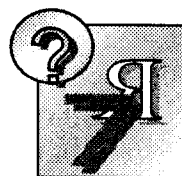
– Хто це?

– Це студент Андрес.

1. Роман. Спортсмен.
2. Ірина. Студентка.
3. Євген. Аспірант.
4. Ніна. Продавець.
5. Максим. Водій.
6. Сергій. Професор.
7. Андрій. Доцент.
8. Ігор. Водій.
9. Оксана, касир.
10. Едісон, еколог.

8

Повторення

Вправа 73. Читайте текст. Відповідайте на запитання.

Я студент. Моє ім'я ... Ось фото моєї родини. Це сімейний портрет. Тут моя мама Марія, а це мій батько Іван. Він інженер. Йому сорок вісім років. Ліворуч мій брат Віктор. Він вчиться в школі. Праворуч моя старша сестра Євгенія. Вона працює на фабриці. А це мої бабуся і дідусь. Тут моя бабуся Анастасія. Там мій дідусь Григорій. Йому більше сімдесяти років. Мої дідусь і бабуся – **пенсіонери**. Вони багато років працювали на заводі, а тепер відпочивають.

Ми живемо у своєму будинку. Ось моя кімната. Площа моєї кімнати більше 15 квадратних метрів. Біля стіни стоїть мій диван. Недалеко від вікна стоїть стіл, де я працюю. На столі стоїть мій комп'ютер і лежать книги. А ще тут можна побачити зошити, олівці, словники. Ось мій телефон і мій блокнот. Праворуч від столу стоїть крісло, у якому я люблю дивитися телевизор або читати цікавий **роман**. Тут я відпочиваю після робочого дня. Ліворуч від входу стоїть шафа, у якій висить мій **одяг**: мій **костюм**, мої **сорочки**, моє **пальто** і моє **взуття**. Це моя кімната. Я тут живу.

1. Як тебе звати? (Як твоє ім'я?)
2. Як звати твого батька?
3. Ким він працює?
4. Скільки йому років?
5. Як звати твого брата?
6. Як звати твого дідуся?
7. Що роблять твої дідусь та бабуся?
8. Тобі подобається твоя кімната?
9. Яка площа твоєї кімнати?
10. Недалеко від чого стоїть твій стіл?
11. Що лежить на твоєму столі?
12. Де стоїть крісло?
13. Ліворуч від чого стоїть шафа?
14. Що висить у твоїй шафі?

Хіба це мої туфлі?

UK	EN	FR	AR	CH
роман	novel	roman	رواية	长篇小说
пальто	coat	manteau	معطف	大衣
пенсіонер	pensioner	retraité	مقاعد	领退休金者
пенсія	pension	pension	قاعد	养老金
портрет	portrait	portrait	لوحة	肖像

Вправа 74. Складіть діалоги.

---

1. Зразок: Батько. Кімната.

– Чия це кімната?

– Це кімната мого батька.

---

1. Мати. Фото. 2. Дядько. Автомобіль. 3. Бабуся. Телевізор. 4. Сестра. Книги. 5. Брат. Телефон. 6. Друг. Батьки. 7. Викладач. Стіл. 8. Декан. Кабінет.

---

2. Зразок: Парк.

– Куди ти йдеш?

– Я йду до парку.

---

1. Університет. 2. Бібліотека. 3. Гуртожиток. 4. Магазин. 5. Кімната. 6. Центр міста. 7. Супермаркет. 8. Зупинка. 9. Аптека. 10. Кабінет.

---

3. Зразок: Квіти. Дівчина.

– Для кого ці квіти?

– Для моєї дівчини.

---

1. Сумка. Книги. 2. Пакет. Продукти. 3. Підручник. Ти. 4. Сувенір. Сестра. 5. Подарунок. Мати. 6. Книга. Студенти. 7. Вода. Ви. 8. Букет. Дружина. 9. Квіти. Подруга.

---

4. Зразок: Сік. Склянка.

– Це сік?

– Так.

– Дайте мені склянку соку.

– Прошу!

---

1. Молоко. Пакет. 2. Пиво. Пляшка. 3. Кава. Чашка. 4. Ковбаса. Кілограм. 5. Сир. 500 грам. 6. Кефір. Пакет. 7. Олія. Пляшка.

Вправа 75. Закінчіть речення.

1. Семестр почнеться наступного ...	(понеділок)
2. Студенти знайомляться з елементами математичного ...	(аналіз)
3. Я записую лекцію з теорії ...	(магнетизм)
4. Цей матеріал має властивість ...	(провідник)
5. Скло має властивості ...	(ізолятор)
6. Мідь – хороший провідник електричного ...	(струм)
7. Новий рік почнеться першого ...	(січень)
8. Цю Шуан обчислила площу ...	(трикутник)
9. Вони поїхали до ...	(інститут)
10. Учені вивчають природу ...	(протон)

Вправа 76. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Батьківський будинок.
Будинок батьків.

1. Студентський гуртожиток.
2. Міський парк.
3. Університетський стадіон.
4. Київські вулиці.
5. Український прапор.
6. Народні традиції.
7. Сільські жителі.
8. Міський транспорт.
9. Студентське життя.
10. Вінницькі мости.
11. Одеські пам'ятники.
12. Лікарські поради.
13. Професорський кабінет.
14. Жіночий одяг.
15. Чоловічий костюм.
16. Материнська посмішка.
17. Камерунська кава.
18. Морська вода.
19. Українські фрукти.

Вправа 77. Читайте.

Зразок: Це книги ... сестри?
Це книги твоєї сестри?

1. Це дім ... сім'ї?
2. Це костюм ... батька?
3. Це кімната ... бабусі?
4. А де окуляри ... дідуся?
5. Це сумка ... матері?
6. Це квартира ... друзів?
7. Це фото ... родини?
8. Це вікно ... кімнати?
9. Це альбом ... батьків?
10. Це годинник ... брата?

Вправа 78. Складіть діалоги.

Зразок: Друг. Фото.
– Це твоє фото?
– Ні, це фото мого друга.

1. Сестра. Книги.
2. Бабуся. Шуба.
3. Батько. Автомобіль.
4. Дідусь. Газета.
5. Мати. Журнал.
6. Друг. Підручник.
7. Декан. Кабінет.
8. Подруга. Квіти.

Вправа 79. Складіть діалоги.

Зразок: Моя сестра. Книги.
– Чиї це книги?
– Це книги моєї сестри.

1. Його брат. Зошит.
2. Твій друг. Комп'ютер.
3. Їхній професор. Стаття.
4. Наша родина. Будинок.
5. Ваша мати. Подруга.
6. Мій дядько. Квартира.
7. Наш студент. Підручник.
8. Наша студентка. Сумка.
9. Їхні брати. Картини.
10. Мої сестри. Взуття.

Вправа 80. Читайте текст. Запитуйте. Пишіть слова.

Мій день

завжди ≠ ніколи

Ранок. Я дивлюся на годинник. Уже восьма година! Треба поспішати! Я швидко **встаю**, одягаюся і йду на зупинку. Ось мій трамвай. Я заходжу в трамвай. Він їде швидко. Ось моя зупинка, на якій я виходжу.

Це мій університет. Ось вхід. Я заходжу в університет і біжу по **сходах** на третій поверх. Тут довгий коридор. Праворуч моя аудиторія. Це триста четверта аудиторія. Я заходжу в аудиторію.

Починається перший урок. Викладач запитує, а ми відповідаємо. Ось мій підручник. Сьогодні ми вивчаємо нову тему. На двадцять п'ятій сторінці я бачу цікавий текст. Я читаю цей текст і пишу вправи.

Звучить дзвоник. Починається **перерва**. Студенти ідуть у буфет. Тут є **бутерброди**, смачна кава, фруктовий сік. Я купую бутерброд і каву. Це мій **сніданок**. Я снідаю. **Смачного!**

Потім знову уроки, книги, вправи ... . О чотирнадцятій годині закінчується останній урок і я їду додому. Ось мій будинок. Це моя квартира. Я заходжу в квартиру. Ось кухня. На столі **суп**, рис, м'ясо, сік, сир, цукерки. Це мій обід. Я обідаю. Я їм суп, рис і м'ясо, п'ю сік. Потім я відпочиваю. І знову книги, книги, книги ... . І так завжди, тому що я студент!

✓ **Запам'ятайте!**

[d] → [дж]

ходить   ходжу

[к] → [ц]

сторінка   сторінці

[к] → [ч]

звук   звучати

UK	EN	FR	AR	CH
вставати	wake up	se lever	ي نهض	起床, 起来
перерва	break	interruption	فرصه	休息
бутерброд	sandwich	tartine	ساندويتش	三明治
кінець	end	fin	نهاية	末尾
сніданок	breakfast	déjeuner	فطور	早餐
курка	chicken	poule	دجاجة	鸡
обід	dinner	dîner	غداء	午餐

Смачного!
Їжте на здоров'я!

Курка чи курятина?

9

Вправи для контролю та самостійної роботи

Вправа 81. Диктант. Слухайте, пишiть.

ча́сто ≠ iнколи

Сьогодні п'ятниця. Я iду до своєї аудиторії. Тут навчаються iноземні студенти. У моїй групі вісім студентів. Сьогодні немає одного студента. Зараз ми пишемо контрольну роботу. Тут п'ять завдань. Я поспішаю, тому що до перерви задишилося мало часу. Я вже пишу останнє завдання. Звучить дзвоник. Урок закінчується.

Вправа 82. Читайте слова. Пишiть антоніми.

1. Виходити. 2. Давати. 3. Вхід. 4. Завжди. 5. Завтра. 6. Заходити. 7. Вихід. 8. Початок. 9. До. 10. Перший. 11. Брати. 12. Ніколи. 13. Ліворуч. 14. Неприємний. 15. Купувати. 16. Учора. 17. Пам'ятати. 18. Останній. 19. Часто. 20. Продавати. 21. Праворуч. 22. Працювати. 23. Сніданок. 24. Iнколи. 25. Холодний. 26. Вечеря. 27. Від. 28. Приємний. 29. Забувати. 30. Відпочивати. 31. Кінець. 32. Теплий.

Вправа 83. Читайте. Пишiть речення.

снідати

1. Я ... о сьомій годині. 2. Коли ти ...? 3. Сьогодні ми ... у кафе. 4. Максим ... у буфеті. 5. Де ви ...? 6. Друзі ... у кафе. 7. Я люблю ... у своїй кімнаті.

обідати

1. Сьогодні ми ... у їдальні. 2. Де ти ...? 3. Я ... у ресторані. 4. Ви ... у їдальні? 5. Дора ... у кафе. 6. Студенти ... о третій годині.

купувати продавати

1. Продавець ... , а покупці ... . 2. Я ... книги у книгарні. 3. На ринку ми ... овочі і фрукти. 4. Ось продавець. Він ... морозиво. 5. Продавці працюють в супермаркеті. Вони ... різні товари. 6. Що ти ... в аптеці?

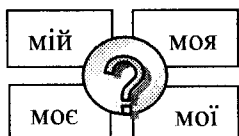
бігати

1. Ось спортсмен. Він швидко ... . 2. Я люблю ... вранці. 3. Ти швидко ... ? 4. Олег та Ігор спортсмени. Вони ... . 5. Ми любимо ... на стадіоні. 6. Я часто ... на цьому спортивному майданчику.

Вправа 84. Пишіть слова.

Кв...драт, одн...на, роб...та, журн...л, еkv...тор, н...вий, комп'...тер, ост...нній, сер...да, п'...тниця, гастр...ном, ковб...са, м'...кий, куп...вати, пенсі..., дер...во, асп...рант, кост...м, пам'...тник, майд...н, ауд...торія, взут...я, пенс...онер, бас...їн, пер...рва, сн...дан...к, об...д, зах...дити, дев'...тнадцять, об'...ва, рушн...к, стриб...ти, нед...леко, змаг...тися.

Вправа 85. Пишіть.

Зразок: Це сувенір для ... сестри.

Це сувенір для моєї сестри.

1. Я їду від ... брата. 2. Це подарунок для ... матері. 3. Він їде до ... кімнати. 4. Студенти поїхали до ... країни. 5. Я живу недалеко від ... університету. 6. До ... міста 70 кілометрів. 7. Це зошити для ... друзів. 8. На столі лежать книги ... викладача. 9. У неділю я їду до ... батьків. 10. Ці цукерки я купив для ... брата і сестри.

Вправа 86. Читайте, пишіть. Запитуйте. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

1. Це зошит (мій друг). 2. Це книга (мій дідусь). 3. Це калькулятор (моя сестра). 4. Це журнал (моя мати). 5. У мене немає (словник). 6. На занятті немає (новий студент). 7. Тут нема (її друг). 8. У бібліотеці не було (мої друзі). 9. Учора в мене ще не було (книжки), а сьогодні я їх купив. 10. У нашій групі 5 (студенти), а в групі мого друга 8 (студенти). 11. Сьогодні жарко: 30 (градуси) тепла. 12. Взимку буде холодно: 20 (градуси) морозу. 13. Я приїхав з (Нігерія), а він приїхав з (Палестина). 14. Ми приїхали з (Камерун), а вони приїхали з (Пакистан). 15. Наш викладач приїхав з (місто Київ). 16. Сьогодні Максим їде до (Одеса). 17. Сестра приїде до (Вінниця) 20 (серпень). 18. Я поїду додому (наступний тиждень). 19. Тарас Шевченко народився 9 (березень, 1814 рік). 20. Мій день народження 23 (червень). 21. (Я) цікавить техніка, математика, інформатика. 22. (Ти) цікавить філософія чи економіка? 23. Без (ніч) не буде (день). 24. Це книга (відомий письменник). 25. Це картина (молодий художник). 26. Я купив книгу (популярний український поет). 27. Викладачеві сподобалася відповідь (наш новий студент). 28. Ми їдемо на екскурсію до (столиця) України.

 Ключ до вправи 82.

1-6, 2-11, 3-7, 4-12, 5-16, 8-31, 9-27, 10-18, 13-21, 14-28, 15-20, 17-29, 19-24, 22-30, 23-26, 25-32.

Вправа 87. Пишіть.

Зразок: Книга – книги

Аптека, бібліотека, корпус, об'ява, робітник, журналіст, економіст, ніч, кома, омар, магазин, комп'ютер, спортсмен, пенсіонер, будинок, кімната, пам'ятник, букет, дерево, проспект, кінотеатр, аспірант, фонтан, басейн, сніданок, зупинка.

Вправа 88. Прочитайте речення. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

Це наш університет. Біля (наш університет) є стадіон. Це стадіон Вінницького національного технічного (університет), у якому ми навчаємося. Такого (стадіон) немає в жодному університеті міста. До (місто Вінниця) ми приїхали минулого (місяць). Мої друзі приїхали минулого (рік). Тепер вони студенти першого (курс), а ми слухачі (підготовче відділення). Вони вивчають багато (різні предмети), а ми вивчаємо (українська мова).

Учора я був у новій книгарні, де купив собі новий підручник (українська мова). Але в мене ще немає (словник). Завтра я куплю собі словник, тому що без (словник) неможливо вчити українську мову. А без мови, як відомо, немає (розмова). Тому на заняттях ми багато читаємо, пишемо і запитуємо (наш викладач). Потім викладач читає слова, а ми пишемо їх без (помилки). Усі студенти (наша група) старанно вивчають українську мову. А наступного (рік) ми станемо першокурсниками (наш університет).

МОЖЛИВО ≠ НЕМОЖЛИВО

Вправа 89. Напишіть відповіді на запитання.

Зразок: Це журнал мого друга. – Чий це журнал?
Це вулиці нашого міста. – Які це вулиці?

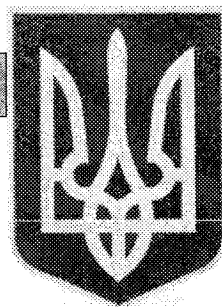
1. Це технічний університет. 2. Це українська мова. 3. Це підручник української мови. 4. Ми студенти технічного університету. 5. Це квартира мого батька. 6. Це майдан Юрія Гагаріна. 7. Це широкі вулиці. 8. Це вінницькі вулиці. 9. Ось наша бібліотека. 10. Це бібліотека технічного університету. 11. Це книги нашої бібліотеки. 12. Тут кабінет професора Осадчука. 13. Там аудиторія нашої групи. 14. Ми слухачі підготовчого відділення. 15. Це наші столи, а це стіл нашого викладача. 16. Ось друзі наших студентів. 17. Це фото моєї матері. 18. Ось сестра цієї студентки. 19. Це брат того студента. 20. Ось фото моєї сім'ї.

Вправа 90. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Олег; зошит.

Це зошит Олега

Який це герб?

1. Салех; книги. 2. Андрес; батьки. 3. Ольга; підручник. 4. Дружина; шуба. 5. Викладач; стіл. 6. Україна; Президент. 7. Юлія; сумка. 8. Марина; кімната. 9. Антон; контрольна робота. 10. Український учений; стаття. 11. Валентин; дипломна робота. 12. Елдер; факультет. 13. Лідія Іванівна; квартира. 14. Алла Сергіївна; студенти. 15. Директор; кабінет. 16. Микола Григорович; комп'ютер. 17. Камерун; прапор. 18. Україна; герб.

Вправа 91. Доповніть діалог.

Зателефонуй!

- Як тебе звати?
– Мене звати Фернандеш.
– Ти іноземний студент?
– Так, я іноземний студент.
– ...?
– Я приїхав з Анголи.
– Звідки приїхали твої друзі?
– ...
– Коли ти приїхав до Вінниці?
– Я приїхав до Вінниці в жовтні.
– Якого число ти приїхав?
– ...
– Це твій університет?
– Так, я студент цього університету.
– Це твій викладач?
– Так, це викладач моєї групи.
– Це твої брати?
– Ні, моїх братів тут немає.
– ...?
– Мої батьки живуть в Анголі.
– Де вчиться твоя сестра?
– Моя сестра вчиться в Києві.
– Яку спеціальність вона вивчає?
– ...
– Скільки тобі років?
– ...
– Де ти живеш?
– ...
– ...?
– Я іду до своєї кімнати.
– Це кімната твоїх друзів?
– ...
– Де живуть твої друзі?
– ...
– ...?
– Я вчуся на підготовчому відділенні.
– Де ти будеш вчитися наступного року?
– ...
– Яку спеціальність ти обрав?
– ...
– Ти вже підписав контракт?
– ...
– Як називається твій університет?
– ...
– ...?
– Моя аудиторія на третьому поверсі.
– Яка твоя аудиторія?
– ...
– ...?
– Тут вчаться іноземні студенти.
– Кого сьогодні немає?
– ...
– ...?
– Ні, це книги викладача.
– Чий це зошити?
– Це зошити мого земляка.

- Скільки студентів в аудиторії? – ...
- ...? – Мій стіл стоїть біля вікна.
- Хто сидить праворуч? – ...
- ...? – Зараз перший урок.
- О котрій годині починається перший урок? – ...
- Скажи, будь ласка, котра година? – ...
- Який сьогодні день? – Сьогодні вівторок.
- Який день буде завтра? – Завтра буде середа.
- Яке сьогодні число? – Сьогодні двадцяте жовтня.
- Яку мову ти вчиш? – Я вчу українську мову.
- Ти давно вчиш українську мову? – ...
- Ти говориш українською мовою? – Так, я ...
- Ти старанно готуєш домашнє завдання? – ...
- Що ти робитимеш завтра? – ...
- Коли ти відпочиваєш? – ...
- Що ти робиш у вихідний день? – ...
- Куди ти йдеш у вихідний день? – У вихідний день я йду в парк гуляти.
- До кого ти йдеш у вихідний день? – ...
- Де ти любиш гуляти? – Я люблю гуляти у парку.
- Коли ти снідаєш? – ...
- ...? – Я обідаю в їдальні.
- Що ти любиш їсти? – ...
- ...? – Ні, це фото моєї сестри.
- ...? – Це словник мого земляка.
- А де твій словник? – ...
- Скажи, будь ласка, скільки коштує твій словник? – ...
- Скажи, будь ласка, яка це сторінка? – ...
- Скажи, будь ласка, де працюють робітники та інженери? – ...
- Скажи, будь ласка, де працюють викладачі? – ...
- Скажи, будь ласка, де працюють лікарі? – ...
- ...? – Продавці працюють у магазині.
- Що робить продавець? – ...
- ...? – Спортсмен бігає і стрибає.
- А який спорт тобі подобається? – ...
- Ти часто граєш у футбол з друзями? – ...
- Ти будеш дивитися футбол Євро-2012? – ...
- За яку команду ти уболіватимеш? – ...

Урок 5 (п'ять) П'ятий урок

- Якого кольору ця ручка? – Ця ручка червоного кольору.
– Ти вже **прочитав** цю статтю? – Ні, я ще не прочитав її.
Ось словник. **Перекладай і пиши** слова!
– Дайте мені, будь ласка, чашку кави!
– Доброго ранку, Ірино! – Привіт, Сергію!
Моєму українському другові 20 років.
– Скільки тобі років? – Мені 19 років.
– Кому ти дав свій словник? – Я дав словник моєму другові.
Щоб стати інженером, треба багато працювати.
Я сьогодні веселий. **Мені сьогодні весело.**
– Що у вас болить? – У мене болить зуб.

Повторення

1.1. Звуки [л] [ль]

лампа – склянка
планета – Земля
холод – льотчик

малий – літо
великий – політ
клуб – любов

елемент – Менделєєв
веселий – літр
зал – сіль

Львів, Полтава, Лондон, Білорусь, Люксембург, Англія, Ангола,
Палестина, Італія, Ліван, Севастополь, Польща.

Масло, молоко, лікар, лікарня, стіл, столиця, ліс, лист, клас, лютий, липень

Вправа 1. Слухайте, повторюйте. Читайте.

льотчик = пілот

ла – ля

ла – ля

клас – земля
лампа – склянка

ле – ле

телефон – Халед
елемент – Салех

ло – льо

ло – льо

коло – льон
чоловік – льотчик

ли – лі

вулиця – лінія
плита – літак

лу – лю

лу – лю

клуб – плюс
яблуко – любов

л – ль

зал – готель
стіл – сіль

Вправа 2. Читайте. Пишіть.

На столі лежить хліб і сіль. Тут ложка і тарілка. Це склянка і пляшка. Це виделка і ніж. Це яблуко і лимон.

Ось вітальня і спальня. Тут меблі і килим. Це ліжко і крісло Тут телефон і телевізор.

Це лікарня. Тут лікар і медсестра. Ось ліки. А це хлопчик і дівчинка. Це юнак і дівчина. Це чоловік і жінка. Вони пацієнти.

Це клас. Тут вчитель і вчителька. А це школярі. Ось їхні ручки, підручники і зошити.

Вправа 3. Читайте. Пишіть.

Зразок: Брат – брати.

Літак	– ...	Телефон	– ...
Карта	– ...	Ложка	– ...
Тарілка	– ...	Пляшка	– ...
Булка	– ...	Чашка	– ...
Лампа	– ...	Вулиця	– ...
Журнал	– ...	Газета	– ...
Музей	– ...	Трамвай	– ...
Село	– ...	Місто	– ...
Крісло	– ...	Вікно	– ...
Яблуко	– ...	Посольство	– ...

UK	EN	FR	AR	CH
вітальня	drawing-room	salon	غرفة الضيوف	客厅
килим	carpet	tapis	سجادة	地毯
льотчик	pilot	pilote	طيار	飞行员
любов	love	amour	حب	爱
небо	sky	ciel	سما	天, 天空
посольство	embassy	ambassade	سفارة	大使馆
спальня	bédroom	chambre à coucher	حجرة نوم	卧室、
тарілка	plate	assiette	صحن	盘子
тепло	warmth	chaleur	دافئ	温暖
холод	cold	froid	برد	冷
хлопчик	boy	petit garçon	ولد	小男孩
чорний	clean	noir	اسود	黑的
червоний	red	rouge	احمر	红的
ще	more; still	encore	يزال ما	又, 再, 还

СПЕКТР:

- 1** червоний   **2** жовтогарячий   **3** жовтий   **4** зелений
5 блакитний   **6** синій   **7** фіолетовий

кóлір   кольорóвий   червóний   жóвтий   жовтогарячий
 синій   блакитний   фіолетовий   зелéний   теплий   холодний

Вправа 4. Читайте текст. Пишіть слова.

Це вітальня. Тут стоять елегантні меблі, на підлозі лежить м'який килим. Ось кольорóвий телевізор. Праворуч стоїть великий стіл і стілець. На столі стоїть зелена лампа і білий телефон. Тут лежать книги, блокнот і кольорові олівці.

Ось фотоальбом. Тут кольорові фото. Я люблю дивитися кольорові фото. Ось ріка Дніпро. А це готель „Славутич”, вулиця Хрещатик, Майдан Незалежності. Тут жовті і сині прапори. Це місто Київ – столиця України.

А це інше фото. Це українське місто Полтава. Тут зелені парки і сади.

А це **мальовничий** Крим. Тут я бачу високі гори, зелений ліс, блакитне небо і синє море. Тут гарні пляжі, жовтий пісок і тепла вода. Тут чудовий відпочинок!

Я дивлюся фотоальбом „Україна”. Я читаю текст і перекладаю слова. **Мені цікаво!**

Вправа 5. Читайте. Пишіть.

—	—/—	— —/	—/— —	— —/—	— — —/
...	...	...	...	...	...

Лампа, вокзал, молоко, столиця, Франція, стіл, ліс, малюнок, словник, пульт, слово, земля, планета, коридор, готель, спектр, порт, стілець, напруга, блокнот, літак, політ, квартира, країна, магазин, крісло, буква, олівець, Індія.

Вправа 6. Пишіть.

він	вона	воно
...	...	...

Колір, одинна, радіус, журнал, елемент, номер, карта, океан, батько, бабуся, дядько, кома, тире, місто, дідусь, дорога, лінія, сир, море, фізика, вікно, сонце, схема, вівторок, мідь, басейн, сім'я, ім'я, морозиво, взуття, пульт, олівець, село, готель, вокзал.

1.2.

якого кольору ...?

- Якого кольору цей телефон? – Він червоного кольору.
- Якого кольору цей костюм? – Цей костюм коричневого кольору.
- Якого кольору ця ручка? – Ця ручка червоного кольору.
- Якого кольору квіти? – Вони **різнокольорові** (різного кольору).
- Якого кольору небо? – Небо синього кольору.
- Якого кольору вода? – Вода без кольору. Вода **безбарвна**.
- Якого кольору повітря? – Повітря немає кольору. Воно **прозоре**.
- Який ваш улюблений колір? – Мій улюблений колір зелений.
- Який колір вам подобається? – Мені подобається зелений колір.

Вправа 7. Відповідайте на запитання.

- 1. – Якого кольору апельсин? – Апельсин жовтогарячого кольору.
- 2. – Якого кольору сніг? – ...
- 3. – Якого кольору сонце? – ...
- 4. – Якого кольору **крейда**? – ...
- 5. – Якого кольору молоко? – ...
- 6. – Якого кольору дошка в аудиторії? – ...
- 7. – Якого кольору прапор України? – ...
- 8. – Якого кольору квіти? – ...
- 9. – Які кольори „теплі”? – ...
- 10. – Які кольори „холодні”? – ...

Якого кольору?

Вправа 8. Розкажіть (напишіть) про прапор вашої країни. Якого він кольору? Що означають кольори? Яку символіку зображено на прапорі?

Вправа 9. Читайте. Пишіть.

жовтогарячий = оранжевий

Алф...віт, ал...бом, блокн...т, бл...китний, гот...ль, Борисп...ль, вул...ця, кр...сло, ол...вець, роб...та, ж...втий, екв...тор, нов...й, коль...ровий, ост...нній, син...й, літер...тура, трол...йбус, л...мпа, мол...ко, пл...нета, стол...ця, мал...нок, тел...фон, т...левізор, філ...с...фія, черв...ний, стіл...ць, х...мія, фіол...товий.

Від чого він почервонів?

✓ **Запам'ятайте!**

Червоний як рак. Почервонів як рак.

Червоніти від сорому.

Білий як сніг. Білий як стіна. Білий як крейда.

2

Читайте. Порівняйте

2.1. Дієслово. Теперішній час

– Що ти робиш?

Я читаю книгу.

Він пише лист.

Вона перекладає слова.

Ми вивчаємо фізику.

Ти читаєш газети?

Ми купуємо журнали.

Вони розв'язують задачі.

Я слухаю музику.

Минулий час

– Що ти робив?

Я читав книгу.

Він писав лист.

Вона перекладала слова.

Ми вивчали фізику.

Я готував сніданок.

– Що ти зробив?

Я вже **прочитав** книгу.

Він вже **написав** лист.

Вона вже **переклала** слова.

Ми вже **вивчили** фізику.

Я вже **приготував** сніданок.

✓ **Запам'ятайте!**

Я читаю
пишу
малюю

Я прочитав
написав
намалював

Вправа 10. Пишіть відповіді на запитання.

1. Що ти робиш?	(слухати музика)
2. Що ти зробив?	(читати книга)
3. Що зробив Максим?	(розв'язати задача)
4. Що робить Ірина?	(малювати картина)
5. Що вона зробила?	(малювати картина)
6. Що робить Салех?	(писати лист)
7. Що він зробив?	(писати лист)
8. Що робить професор?	(розмовляти)

Що він робить?

Вправа 11. Читайте речення. Пишіть запитання.

1. Сьогодні я (працювати) вдома. 2. Зараз я (читати) новий текст.
3. Старий текст я вже (прочитати). 4. Анас (слухати) музику. 5. Сінді вже (перекласти) слова. 6. Студенти (читати) цікаві книги. 7. Ці книги вони вже (прочитати). 8. Художник (малювати) картину. 9. Цю картину він (намалювати) вчора.

розв'язувати	⇨	розв'язати
слухати	⇨	послухати
робити	⇨	зробити
перекладати	⇨	перекласти
відпочивати	⇨	відпочити
забувати	⇨	забути
запізнюватися	⇨	запізнитися
купувати	⇨	купити
дарувати	⇨	подарувати

- Ти вже прочитав цю книгу?
- Ти читав цю статтю?
- Ти вже прочитав цю статтю?

- Ні, я ще не прочитав її.
- Так, читав.
- Ні, я ще не прочитав її.

Вправа 12. Читайте діалоги.

1. - Скажи, будь ласка, ти **вже прочитав** цю книгу?
 - Ні, я **ще не прочитав** цю книгу.
 - А коли ти її прочитаєш?
 - Мабуть, завтра.

2. - Скажи, будь ласка, це твоя книга?
 - Так, моя.
 - Ти читав її?
 - Читав, але ще не прочитав.
 - А коли **прочитаєш**?
 - За 2 дні.

уже (вже) ≠ ще не (ні)

3. - Скажи, будь ласка, що ти робив учора?
 - Учора я писав лист.
 - Ти написав лист?
 - Ні, я писав, але не закінчив.
 - А коли ти **напишеш** лист?
 - Думаю, сьогодні.

4. - Що ти робиш?
 - Я пишу лист.
 - Кому ти пишеш лист?
 - Моєму братові?
 - А кому ти писав учора?
 - Вчора я писав лист сестрі.
 - І написав?
 - Так, написав.

А я вже написала!

2.2. Дієслово. Недоконаний та доконаний вид

Минулий час

Недоконаний вид (Imperfect)

Процес

що робив?

Максим писав лист.
Інна читала книгу.
Сашко дивився виставу.
Студенти перекладали текст.

Я іноді дивлюся футбол.
Я завжди обідаю у їдальні.
Я щодня читаю газети.

Доконаний вид (Perfect)

Результат

що зробив?

Він написав лист.
Вона прочитала книгу.
Він подивився виставу.
Ми переклали текст.

Я вже подивився футбол.
Я вже пообідав.
Я вже прочитав газети.

Майбутній час

– Що ти зробиш?

Я часто читаю книги.
Він пише вправи.
Ми щодня робимо завдання.

Я обов'язково прочитаю книги.
Він пізніше напише вправи.
Ми потім зробимо завдання.

✓ **Запам'ятайте!**

Недоконаний вид

Бачити
відвідувати
виконувати
вчити
говорити
готувати
допомагати
малювати
подобатися
працювати
обіцяти
снідати
обідати
вечеряти
казати

Доконаний вид

побачити
відвідати
виконати
вивчити
поговорити
приготувати
допомогти
намалювати
сподобатися
відпрацювати
пообіцяти
поснідати
пообідати
повечеряти
сказати

Краще повечеряти.

а потім прочитати...

Вправа 13. Читайте. Пишіть.

1. Ми часто (гуляти) у парку.
2. Він завжди (пити) каву вранці.
3. Студенти часто (ходити) на екскурсію.
4. Іноді ми (купувати) продукти у цьому магазині.
5. Вона щодня (розмовляти) по телефону.
6. Щохвилини я (думати) про тебе.
7. Я обов'язково (прочитати) цю книгу.
8. Ми вже (написати) ці вправи.
9. Цю роботу я (зробити) завтра.
10. Ми вже (поснідати).

Недоконаний вид (Imperfect)
Одночасність дії

що робив?

Доконаний вид (Perfect)
Послідовність дії

що зробив?

Сергій **читав** текст і **писав** слова.

Ольга **писала** і **слухала** музику.

Я **читав** статтю і **перекладав** слова.

Він **прочитав** текст і **пішов** гуляти.

Вона **написала** і **пішла** в парк.

Я **прочитав** статтю і **пішов** спати.

Недоконаний вид		Доконаний вид	
Теперішній час	Минулий час		Майбутній час
я роблю	робив	зробив	зроблю
ти пишеш	писав	написав	напишеш
він читає	читав	прочитав	прочитає
ми готуємо	готували	приготували	приготуємо
ви снідаєте	снідали	поснідали	поснідаєте
вони кажуть	казали	сказали	скажуть

Вправа 14. Запишіть речення. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

1. У суботу вранці Марина (поснідати) і (поїхати) в музей.
2. Там вона (оглянути) виставку і (подивитися) нову колекцію національного одягу.
3. Потім вона (випити) каву і (піти) в міську бібліотеку.
4. Там вона довго (читати) книгу.
5. Вона (прочитати) 50 сторінок.
6. Потім Марина (читати) журнали і (дивитися) фото.
7. Завтра вона (прочитати) новий журнал.
8. Сьогодні ввечері вона обов'язково (зателефонувати) своїм батькам.
9. Потім вона (приготувати) смачну вечерю і (запросити) своїх друзів.

✓ **Запам'ятайте!**

– Скільки книг ти прочитав?

– Скільки сторінок ти прочитав?

– Скільки вправ ти написав?

– Я прочитав 10 книг.

– Я прочитав 25 сторінок.

– Я написав 8 вправ.

3

Дієслово. Наказовий спосіб (Imperative mood)

Ось книга: **читай!**

Ось журнали і газети:

Це підручник.

Ось зошит, а це ручка:

Ось словник.

Слухай уважно і повторюй!

Говоріть голосно!

Тут текст. **Читайте** текст!

читайте!

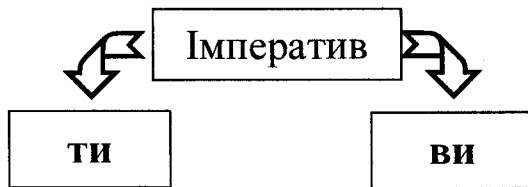
Читайте тексти і **пишіть** вправи!

пиши!

Перекладай і **пиши** слова!

Слушайте викладача і **повторюйте!**

Робіть гарно! **Вчіться** добре!

читати

читай!

читайте!

Я читаю, і ти читай!

писати

пиши!

пишіть!

Я пишу, і ти пиши!

слухати

слухай!

слухайте!

Слушайте мене!

говорити

говори!

говоріть!

Говоріть правильно!

вчитися

вчись!

вчіться!

Я вчуся, і ти вчись!

робити

роби!

робіть!

Робіть все акуратно!

повторювати

повторюй!

повторюйте!

малювати

малюй!

малюйте!

давати

дай!

дайте!

казати

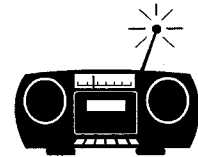
кажи!

кажіть!

сказати

скажи

скажіть

Ходити

заходити

Заходь!

Заходьте!

Чекати

зачекати

Зачекай!

Зачекайте!

Пам'ятати

запам'ятати

Запам'ятай!

Запам'ятайте!

Бажати

побажати

Побажай!

Побажайте!

Просити

запросити

Запроси!

Запросіть!

Вітати

привітати

Привітай!

Привітайте!

Вправа 15. Читайте.

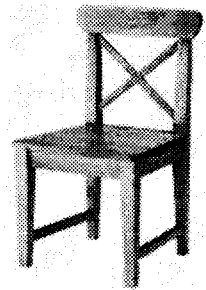
Пам'ятайте батьківський наказ:

Живи чесно! Працюй багато, не лінуйся! Вчись старанно! Читай і перечитай! Якщо не розумієш – запитуй! Слухай уважно і добре все запам'ятовуй! Пиши і говори зрозуміло! Спочатку думай, а потім говори! Говори мало, а роби багато! І роби все так, щоб не доводилося переробляти! Повторюй і повторюй!

3.1. Читайте, пишiть

- Дай мені, будь ласка, свій зошит!
- Дайте мені, будь ласка, чашку кави!
- Дайте мені, будь ласка, склянку чаю!
- Скажіть, будь ласка, котра година?
- Скажи, будь ласка, коли перерва?
- Скажи, будь ласка, де буфет?
- Скажи, будь ласка, де декан?
- Допоможіть мені, будь ласка, зробити креслення!
- Допоможи мені розв'язати задачу!

- Це твій зошит?
- Так.
- Дай мені, будь ласка, свій зошит.
- Прошу!
- Спасибі.
- Це Ваш журнал?
- Так.
- Дайте мені, будь ласка, ваш журнал.
- Прошу!
- Дякую.

Сідай чи сідайте?

Вправа 16. Читайте діалоги.

1. – Скажіть, будь ласка, це театр?
– Ні, це музей.
– А де театр?
– Прямо і ліворуч.
– Спасибі!
– Прошу!
2. – Скажіть, будь ласка, це кава?
– Ні, це чай.
– А кава є?
– Ні, немає.
– Дайте мені, будь ласка, чай.
– Прошу!
3. – Скажіть, будь ласка, це сiк?
– Так, звичайно!
– Дайте мені, будь ласка, сiк.
– Прошу.
– Дякую.
4. – Скажіть, будь ласка, це сир?
– Так.
– Дайте мені, будь ласка.
– Прошу.
– Спасибі.

Вправа 17. Складіть діалоги.

Зразок: Чай.

- Скажіть, будь ласка, є чай?
- Так.
- Дайте мені, будь ласка, склянку чаю.
- Прошу! Ось ваш чай.
- Дякую!

1. Сiк. 2. Молоко. 3. Вода. 4. Кава. 5. Сметана. 6. Мiнеральна вода.
7. Капучiно. 8. Йогурт. 9. Кефiр. 10. Яблучний сiк. 11. Компот.

Читайте. Порівнюйте

Це Максим.	А це його батько Віктор.	Це Максим Вікторович
Це Сергій.	А це його батько Василь.	Це Сергій Васильович
Це Олена.	А це її батько Петро.	Це Олена Петрівна
Це Юлія.	А це її батько Андрій.	Це Юлія Андріївна

Ім'я, по батькові

він + **-ович**

вона + **-івна, -ївна**

Це Іван Іванович	і	Ніна Іванівна
Це Сергій Сергійович	і	Марія Сергіївна
Це Максим Максимович	і	Віра Максимівна
Це Василь Васильович	і	Ольга Василівна
Це Андрій Андрійович	і	Юлія Андріївна

Вправа 18. Читайте. Пишіть.

Це Іван Петрович.	Він учитель. Це наш учитель Іван Петрович.
Це Віра Іванівна.	Вона вчителька. Це наша вчителька Віра Іванівна.
Це Олег Іванович.	Він артист. Це артист Олег Іванович.
Це Ольга Сергіївна.	Вона артистка. Це артистка Ольга Сергіївна.
Це Василь Якович.	Він викладач. Це наш викладач Василь Якович.
Це Леся Дмитрівна.	Вона теж викладач. Це викладач Леся Дмитрівна.
Це Тарас Романович.	Він лікар. Це наш лікар Тарас Романович.
Це Ірина Петрівна.	Вона теж лікар. Це наш лікар Ірина Петрівна.
Це Вадим Данилович.	Він декан. Це наш декан Вадим Данилович.

Вправа 19. Читайте текст. Пишіть.

Я студент. Це мій університет. Ось викладач моєї групи. Його зати Олександр Іван... . А це Оксана Володимир... . Вона теж викладач. У цій аудиторії працює викладач Ганна Микола... . У наступній аудиторії працює її подруга Ірина Євгені... . А це наш декан Алла Анатол... . У цьому кабінеті працює наш директор Микола Григор... . Ось його секретар Людмила Віктор... А це інспектор Наталя Дмитр ... .

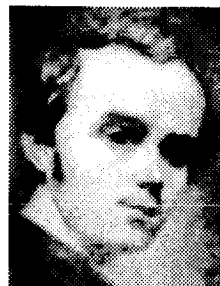
Вправа 20. Відповідайте на запитання.

1. – Скажіть, будь ласка, як звати вашого викладача?
– Його звати Вадим Вікторович.
2. – Скажіть, будь ласка, як звати ректора університету? ...
3. – Скажіть будь ласка, як звати вашого директора? ...
4. – Скажіть будь ласка, як звати вашого декана? ...

Вправа 21. Читайте діалог.

- Скажіть, будь ласка, це вірші?
- Так.
- А хто автор?
- Тарас Григорович Шевченко.
- Він гарний поет?
- Так, це великий український поет.

Хто є хто?

Прізвище, ім'я, по батькові

Шевченко Тарас Григорович
Шевченко Андрій Миколайович
Менделєєв Дмитро Іванович
Патон Борис Євгенійович
Зозуля Ірина Євгеніївна
Лепко Ганна Володимирівна
Солодар Людмила Володимирівна

5

Читайте. Порівняйте

1. – Доброго ранку, Ірино!
– Добрий ранок, Максиме!
– Як твої справи?
– Дякую, добре.

2. – Привіт, Сергію! Як справи?
– Дякую, чудово! А твої?
– Теж добре.

чудово = дуже добре

3. – Привіт, друже!
– Привіт.
– Як твої справи?
– Дякую, непогано.
– Куди ти йдеш?
– На екзамен.
– Бажаю успіхів!
– Дякую! На все добре!

4. – Добрий день, бабусю!
– Доброго дня!
– Як твоє здоров'я?
– Спасибі, добре.
– А що ти робиш?
– Я читаю журнал.
– До побачення.
– Всього доброго!

5. – Доброго дня, Іване Петровичу!
– Доброго дня!
– Як ваші справи?
– Дякую, чудово!

6. – Добрий день, Ніно Іванівно!
– Доброго дня!
– Вітаю Вас з днем народження!
– Щиро дякую!

– Як справи?
– Як твої справи?

– Дякую, добре!

How are you?

– Як здоров'я?
– Як твоє здоров'я?

– Дякую, добре!

5.1.

Кличний відмінок (№ 7)

Звертання (Vocative form)

ВІН	ВОНА
Іван – Іване Сергій – Сергію Василь – Василю Микола – Миколо Іван Петрович – Іване Петровичу	Марина – Марино Зінаїда – Зінаїдо Наталя – Наталю Марія – Маріє Ніна Іванівна – Ніно Іванівно
брат – брате батько – батьку друг – друже студент – студенте лікар – лікарю інститут – інституте	сестра – сестро мама – мамо подруга – подруго студентка – студентко школа – школо країна – країно

✓ *Запам'ятайте!*

пан → пане

пані → пані

пане ректоре

пане Василю

пані учителько

пані Ірино

пане директоре

пане Миколо

пані лікарю

пані Маріє

Вправа 22. Читайте. Пишіть.

а) Друг	друже	сестра	сестро	чоловік	чоловіче
син	сину	мама	мамо	юнак	юначе
батько	батьку	дочка	дочко	дівчина	дівчино
дядько	дядьку	тітка	тітко	учитель	учителю
дідуся	дідусю	бабуся	бабусю	учителька	учителько

б) Ахмед	Ахмеде	Оксана	Оксано
Ігор	Ігоре	Ірина	Ірино
Сергій	Сергію	Оля	Олю
Андрій	Андрію	Марія	Маріє
Микола	Миколо	Віра	Віро

[з]	→	[ж]
друг		друже
[к]	→	[ч]
юнак		юначе

в) Петро Іванович	Петре Івановичу	Алла Борисівна	Алло Борисівно
Іван Іванович	Іване Івановичу	Ніна Ігорівна	Ніно Ігорівно
Ігор Петрович	Ігоре Петровичу	Віра Петрівна	Віро Петрівно

Вправа 23. Читайте.

1. Зразок: Іван. + **-e** **-у** **-ю**
Іване.

1. Крістіан. 2. Ерік. 3. Анас. 4. Максим. 5. Андрес. 6. Павло. 7. Микола.
8. Андрій. 9. Сергій. 10. Віктор.

2. Зразок: Студент.
Студенте.

1. Професор. 2. Лікар. 3. Учителька. 4. Студентка. 5. Сестра. 6. Бабуся.
7. Дружина. 8. Юнак. 9. Дядько. 10. Друг.

3. Зразок: Іван Іванович. Син.
– Скажіть, будь ласка, Іване Івановичу,
це ваш син?

1. Віктор Павлович. Дочка. 2. Андрій Іванович. Батько. 3. Ірина
Миколаївна. Сестра. 4. Алла Борисівна. Подруга. 5. Ігор Сергійович. Друг.
6. Зінаїда Павлівна. Чоловік. 7. Роман Петрович. Дружина. 8. Лідія
Антонівна. Студент. 9. Світлана Іванівна. Студентка. 10. Петро Петрович.
Брат.

UK	EN	FR	AR	CH
звертання	turning	adresse	لفتة	请求
земляк	countryman	compatriote	ابن بلد	老乡
казати	to say	parler	يقول	说
клас	class	classe	صف	班
крейда	chalk	craie	طباشورة	粉笔
наказ	order	ordre	امر	命令

Вправа 24. Читайте. Пишіть.

Іван Іванович	Іване Івановичу!	Ніна Іванівна	Ніно Іванівно!
Сергій Сергійович	...	Марія Сергіївна	...
Максим Данилович	...	Віра Максимівна	...
Андрій Іванович	...	Юлія Андріївна	...
Ігор Дмитрович	...	Алла Анатоліївна	...
Анатолій Степанович	...	Ганна Володимирівна	...
Юрій Леонідович	...	Ірина Євгеніївна	...
Віктор Петрович	...	Надія Василівна	...
Микола Якович	...	Олеся Дмитрівна	...

Повторення

Називний відмінок (№ 1)

хто? що? який? яка? яке? які? чий? чия? чие? чиї? скільки?

Максим студент.

Це **мій** молодший брат.

Це **моя** старша сестра.

Вінниця – **моє** рідне місто.

Тут навчаються **наші** іноземні студенти.

Оксана теж студентка.

Ось **наш** технічний університет.

Ось **наша** нова кімната.

У нашій групі **п'ять** студентів.

Родовий відмінок (№ 2)

кого? чого? у кого? куди? звідки? коли? якого? чийого? чиїх? скількох?

У **нього** немає словника.

Ми ідемо **до нашого** університету.

Він приїхав з **Одеси**.

Дружина приїхала **десятого** березня.

Друзі увійшли **до** нашої кімнати.

В **Олега** немає зошита.

Вони їздили **до** Києва.

Вона поїхала **до** свого міста.

Артем був у **старшої** сестри.

Пан Микола – викладач **фізики**.

Знахідний відмінок (№ 4)

кого? що? який? (якого?) яку? які? (яких?) чий? (чийого?) чию?
чиї? (чиїх?)

Я радий бачити **свого** рідного брата.

Я думаю **про** свою сестру.

Сестра приїхала **в** неділю.

Ми любимо **своє** рідне місто.

Потім ми пішли **в** бібліотеку.

Я читаю **про** наш університет.

Вона читає цікаву книгу.

Ви бачите **нашу** нову кімнату.

Я слухав музику **одну** годину.

Там ми зустріли **наших** друзів.

Місцевий відмінок (№ 6)

де? в(у), на, при кому? чому?

На **моєму** братові новий костюм.

Він живе **в** Києві.

Вона приїхала **в** жовтні.

У **нашій** кімнаті завжди тепло.

Я беру книги **в** бібліотеці.

Книги лежать **на** столі.

На **моїй** старшій сестрі гарна сукня.

Ми вчимося **в** цьому університеті.

Лекція починається **о** восьмій годині.

У **моєму** рідному місті є театр.

Моя кімната **на** **п'ятому** поверсі.

На **цих** столах стоять комп'ютери.

Ми читаємо текст **на** двадцять **п'ятій** сторінці.

Мої друзі відпочивали **на** Чорному морі.

Завдання 25. Напишіть відповіді на запитання.

1. Звідки ви приїхали в Україну?	Еквадор
2. Коли ви приїхали?	минулий рік
3. Де ви живете?	гуртожиток
4. Де ви жили раніше?	Африка
5. У якій країні ви народилися?	Камерун
6. Де вчиться ваша сестра?	медичний університет
7. Де ви були в суботу?	концерт
8. Коли починаються заняття?	8 година
9. Коли ви їздили на екскурсію?	п'ятниця
10. На якому поверсі ваша кімната ?	шостий
11. Де ви обідаєте?	студентська їдальня
12. Коли ви почали навчатися?	01.09.
13. Коли починається сесія?	наступний тиждень
14. Де навчаються ваші друзі?	різні факультети
15. Що ви купили сьогодні?	нова цікава книга
16. Кого ви зустрічаєте?	наші хороші друзі
17. Куди ви їдете?	(до) Одеса
18. Коли ви відпочиваєте?	неділя
19. Кого ви чекаєте?	свої сестри і брати
20. Чий це будинок?	мій батько
21. Чиї це книги?	наші друзі
22. Звідки повернулися студенти?	місто Вінниця

Завдання 26. Дайте негативну відповідь на запитання.

1. У вас є дружина? 2. У вас є син? 3. У вас є брат? 4. У вашій родині є інженер (лікар, викладач, будівельник)? 5. У вас є словник? 6. У вас є автомобіль? 7. У вас є квартира? 8. У вашому місті є університет? 9. У вашому місті є музей? 10. У вашій країні є золото?

Завдання 27. Скажіть, звідки повернулися ці люди?

1. Ольга вчиться в університеті.	Ольга повернулася з університету.
2. Роман вчиться в школі.	...
3. Сергій відпочиває в Криму.	...
4. Світлана працює в лікарні.	...
5. Ніна була в театрі.	...
6. Олена ходила в магазин.	...
7. Андрес і Дора були на стадіоні.	...
8. Бабуся ходила в аптеку.	...
9. Фернандеш був у Києві.	...
10. Професор їздив до Парижа.	...

У вашій країні є ... аурум?

Завдання 28. Замість крапок напишіть необхідні закінчення.

1. Я народився в Пакистан..., а мій друг у Камерун... . 2. Вони приїхали з Нігері..., а ми з Ліван... . 3. Від Києв... до Вінниц... ми їхали три годин... . 4. Влітку ми будемо відпочивати в Одес... . 5. Лідія працює в бібліотец..., а її сестра на фабриц... . 6. Ми вчимося в технічному університет... . 7. У наш... університет... є 5 гуртожитк... . 8. У їхн... кімнаті великі вікна. 9. Ерік живе у шістсот восьм... кімнат... . 10. Мені сподобалася ваш... сестр... . 11. Альберт не розв'язав задач..., тому що в нього немає підручник... . 12. Іспити починаються двадцят... травн... .

Завдання 29. Запишіть речення. Слова в дужках поставте у потрібній формі.

1. Ми приїхали в Україну у (вересень). 2. До (Вінниця) ми приїхали (наступний день). 3. На (вокзал) нас зустрічали друзі. 4. Заняття почалися (20.09.). 5. Спочатку ми вчили тільки (українська мова), а потім почали вчити (фізика і математика). 6. Уроки починаються о (восьма година), а закінчуються о (чотирнадцята година). 7. Наші друзі вчаться в (медичний університет), тому що вони мріють стати (лікарі). 8. У (субота) ми зустрічаємося і говоримо про (наша країна), про (наші батьки) та (друзі). 9. Ми розповідаємо про (свої викладачі) та (нові українські друзі). 10. Ми завжди раді бачити (свої земляки). 11. А сьогодні ми йдемо до (парк), який нам дуже подобається. 12. Ми хочемо поїхати до (Київ) (наступний тиждень).

6.1. Читайте. Порівняйте

Читати	Він читає книгу.	Він наш читач .
Викладати	Він викладає фізику.	Він викладач фізики .

✓ **Запам'ятайте!**

викладати що? + знахідний відмінок

мову, літературу, математику, економіку, хімію ...

викладач чого? + родовий відмінок

мови, літератури, математики, економіки, хімії ...

Ми викладачі.

Я викладаю українську мову.

Ти викладаєш історію?

Він викладає інформатику.

Вона викладає креслення.

Ми викладаємо різні предмети.

Ми викладаємо хімію.

Ви викладаєте фізику?

Вони викладають етику.

Він викладає економіку.

Вправа 30. Прочитайте речення. Познайомте цих людей з вашими друзями.

Зразок: Ірина Іванівна працює в середній школі.
– Знайомтесь, будь ласка: Ірина Іванівна –
вчителька середньої школи.

1. Іван Васильович працює в технічному університеті.
2. Андрій вчиться на п'ятому курсі економічного факультету.
3. Юля вчиться в педагогічному університеті.
4. Валентин Петрович викладає фізику.
5. Андрій Шевченко грає у футбольному клубі “Динамо”.
6. Тетяна Сергіївна працює в бібліотеці.
7. Крістіан вчиться на підготовчому відділенні.
8. Зінаїда Павлівна викладає українську мову в нашому університеті.
9. Максим працює інженером на великому заводі.

скільки часу? = як довго?

Вправа 31. Читайте текст. Запитуйте.

В університеті

Я студент Вінницького національного технічного університету. Я навчаюся на підготовчому відділенні. Мої друзі теж навчаються тут. Зараз ми вивчаємо українську мову, фізику, хімію, математику. Ось аудиторія № 107. У цій великій і гарній аудиторії ми слухаємо лекції. Тут є комп'ютери. А це кімната № 108. У цьому приміщенні розмістилася хімічна лабораторія. У лабораторії багато **приладів** та хімічних **реактивів**. Тут ми вчимо хімію. Хімія – дуже цікава наука.

А це корпус № 2. Тут наш факультет. На другому поверсі розташований деканат. У двісті дев'ятому кабінеті працює декан. Тут ми часто вирішуємо різні свої проблеми.

У нашому університеті є велика наукова бібліотека. Вона займає приміщення від третього до дев'ятого поверхів у **головному адміністративному корпусі**. На третьому поверсі розташовані **каталоги**. Тут можна отримати інформацію про всі книги бібліотеки.

У читальному залі працює бібліотекар Олена. Це великий і світлий зал. Тут килими, столи і стільці. Тут завжди багато студентів, які завжди щось читають і пишуть. Вони вчаться.

цікавий ≠ нецікавий

1. Де ви навчаєтеся?
2. Що ви вивчаєте?
3. Хто працює в деканаті?

7

Давальний відмінок (№ 3) (Dative case)

7.1. Читайте. Порівняйте

кому?

Це мій брат.

Це твій друг.

Це ваш батько?

Це наш викладач.

Це студент Артем.

Це моя сестра.

Це моя мати.

Я купив сувенір **моєму брату**.

Цю книгу я дав **твоєму** другу.

Скільки років **вашому** батькові?

Ми відповідаємо **нашому** викладачеві.

Я дав зошит студенту Артему.

Цю сумку я купив **моїй** сестрі.

Я купив подарунок **моїй** матері.

– Кому ти купив велосипед?

– Кому ти подарував квіти?

– Кому ти відповідав?

– Кому 50 років?

– Кому ти купив телевізор?

– Кому ти допомагав?

– Кому ти писав листа?

– Кому вона розповідала казку?

– Своєму брату.

– Твоїй сестрі.

– Нашому викладачеві.

– Моєму батькові.

– Своїй матері.

– Студентці Ірині.

– Подрузі Валерії.

– Своїй дочці.

Іменники. Істоти

Однина

Називний відмінок	Давальний відмінок	Закінчення
Чоловічий рід		
друг батько викладач дідусь Андрій	другу, другові батьку, батькові викладачу, викладачеві дідусю, дідусеві Андрію, Андрієві	-у -ові -ю -еві -єві
Жіночий рід		
студентка учениця дочка мати Марія	студентці учениці дочці матері Марії	-і -ї

✓ **Запам'ятайте!**

[з] → [з]:	подруга	подрузі	Ольга	Ользі
[з] → [ж]:	увага	уважно	друг	друже
[з] → [ж]:	казати	кажи	сказати	скажи
[к] → [ц]:	аптека	аптеці	дівчинка	дівчинці

Вправа 32. Прочитайте діалоги. З'ясуйте значення виділених слів.

- Доброго ранку, Марино! Куди ти поспішаєш?
- Здрастуй, Вадиме. Я іду на пошту.
- Чому так рано?
- Хочу **відправити** листи.
- Кому?
- О, в мене багато листів. Ось цей я написала своєму братові в Одесу. А цей лист адресовано моїй шкільній подрузі в Москву.
- Але це ж не всі листи?
- Ні, звичайно. Ось лист моїй матері та батькові. А цей – моєму дідусеві та бабусі. Цю листівку я написала своїй першій вчительці, а це...
- Дякую тобі, Маринко, за цікаву бесіду. Ти, мабуть, дуже любиш писати листи?
- Так, звичайно. А ще більше я люблю їх **отримувати!**

Вправа 33. Складіть діалоги.

---

1. Зразок: Я купив газету (батько).

- Скажи, будь ласка, кому ти купив газету?
  - Своєму батькові.
  - А ти часто купуєш йому газети?
  - Так, звичайно.
-

1. Я купив морозиво (мій син). 2. Він купив квіти (Алла Борисівна). 3. Вона купила книги (брат Валентин). 4. Студент купив цукерки (своя подруга). 5. Амаду пише лист (свій дядько). 6. Я допомагаю (своя мати). 7. Він подарував квіти (своя подруга). 8. Мати принесла журнал (своя дочка).

---

2. Зразок: Олег подарував книгу (брат).

- Кому Олег подарував книгу?
  - Братові.
-

1. Мати написала лист (син). 2. Юлія зателефонувала (батько). 3. Давід написав лист (дідусь). 4. Максим купив подарунок (сестра). 5. Студент відповідає (викладач). 6. Студентка відповідає (професор). 7. Бабуся розповідає казку (онук). 8. Батько телефонує (дочка).

---

3. Зразок: Написати лист (мати).

- Напиши лист.
  - Кому?
  - Матері.
-

1. Написати листівку (сестра). 2. Дати словник (Крістіан). 3. Показати книгу (друг). 4. Пояснити завдання (школяр). 5. Прочитати статтю (бабуся). 6. Показати місто (Марія). 7. Написати лист (дядько). 8. Купити подарунок (мати). 9. Читати оповідання (дочка). 10. Зателефонувати сьогодні (брат).

---

4. Зразок: Олег; футбол.

- Вибачте, кому подобається футбол?
  - Олегові. Він дуже любить футбол.
-

1. Марія; живопис. 2. Ольга; музика. 3. Віктор; плавання. 4. Франсуа; Київ. 5. Андрес; баскетбол. 6. Андрій; математика. 7. Богдан; бокс. 8. Віра Сергіївна; театр. 9. Олена Василівна; балет. 10. Микола Петрович; техніка. 11. Ігор; авіація. 12. Халед; інформатика. 13. Дарина; поезія. 14. Ніна; морозиво. 15. Ерік; кава.

Вправа 34. Напишіть речення.

1. Моєму (дідусь) 80 років. 2. Його (мати) 50 років. 3. Крістіан пише лист своїй (сестра). 4. Його (сестра) 20 років. 5. Вона подарувала (Крістіан) новий телефон. 6. Молодшій (сестра) лише 10 років. 7. Вона розповідає (батько) про своє навчання. 8. Цей журнал я купив своєму (друг), а ці квіти своїй (подруга). 9. Він розповів (лікар) про свою хворобу. 10. Молодому (інженер) допомагають колеги. 11. П'єр подарував своїй (дружина) намисто, а своєму (син) іграшку. 12. Студенти показали (викладач) свої роботи. 13. Професор розповів (аспірант) про план майбутньої роботи. 14. Ми відповідали (журналіст) на запитання. 15. Я показав (кондуктор) свій квиток.

✓ *Запам'ятайте!*

кому?

говорити	розповідати	казати	кому	про що
----------	-------------	--------	------	--------

друзі	батькові	про місто
викладачеві	братові	про Вінницю
журналісту	сестрі	про навчання
студенту	учневі	про екзамени

Іменники. Неістоти

Однина

Називний відмінок	Давальний відмінок	Закінчення
Чоловічий рід		
стіл університет музей трамвай	столу університету музею трамваю	-у -ю
Жіночий рід		
кімната бібліотека вулиця аудиторія неділя	кімнаті бібліотеці вулиці аудиторії неділі	-і -ї
Середній рід		
місто вікно поле море	місту вікну полю морю	-у -ю

Вправа 35. Пишіть речення.

1. Цей стадіон **належить** нашому (університет). 2. Ця книга належить (бібліотека). 3. Моїй (кімната) потрібен ремонт. 4. Острів належить (Україна). 5. Ця земля належить нашому (місто). 6. Цей автобус належить (завод). 7. Санаторій належить вінницькій (фабрика). 8. Центральній (вулиця) потрібен ремонт. 9. Ця територія належить (Київ). 10. Цей ліс належить (держава).

належати кому

чому

батькові	державі
матері	університету
дружині	фабриці
дочці	бібліотеці

Давальний відмінок (№ 3)

7.2. Прикметники. Присвійні займенники

Це мій старший брат.	Я пишу лист моєму старшому брату.
Це мій український друг.	Моєму українському другові 20 років.
Це наш новий викладач.	Ми відповідаємо нашому новому викладачеві.
Це моя старша сестра.	Я купив сумку моїй старшій сестрі.
Це твоя маленька дочка?	Що ти подарував твоїй маленькій дочці?
Це наша добра мати.	Ми подарували квіти нашій добрій матері.

якому? чиему?

Моєму молодшому братові.
Твоєму шкільному товаришеві.
Нашому новому викладачеві.

якій? чий?

Моїй новій подрузі.
Твоїй старшій сестрі.
Нашій шкільній вчительці.

Прикметники. Присвійні займенники

Однина

Називний відмінок	Давальний відмінок	Закінчення
Чоловічий рід		
мій новий друг твій рідний брат наш відомий вчений	моєму новому другові твоєму рідному брату нашому відомому вченому	-ому -єму
Жіночий рід		
моя красива дівчина твоя шкільна подруга наша молода вчителька	моїй красивій дівчині твоїй шкільній подрузі нашій молодій вчительці	-ій -ій

писати   дарувати   що   кому

лист	книгу	братові	сину
вправу	квіти	батьку	вчительці
завдання	годинник	сестрі	викладачеві

7.3. Читайте. Порівняйте

Давальний відмінок (№ 3)

кому?

Я пишу лист моєму братові.
Ці квіти я подарую твоїй сестрі.
Ми купили пальто нашій бабусі.

Місцевий відмінок (№ 6)

на кому?

На моєму братові новий костюм.
На твоїй сестрі гарна сукня.
На нашій бабусі тепле пальто.

Вправа 36. Складіть діалоги.

Зразок: Подарувати годинник. Моя молодша сестра.

- Скажи, будь ласка, кому ти подарував годинник?
- Сестрі.
- Якій сестрі?
- Моїй молодшій сестрі.

1. Купити квіти. Наша нова вчителька. 2. Допомогати. Наш новий студент. 3. Відповідати. Наш молодий професор. 4. Купити іграшку. Твоя маленька дочка. 5. Подарувати велосипед. Свій маленький син. 6. Розповідати про навчання. Свій батько. 7. Показувати фото. Моя нова подруга. 8. Давати словник. Новий камерунський студент. 9. Пояснювати нові слова. Камерунська студентка. 10. Розповідати про свою країну. Твій український друг.

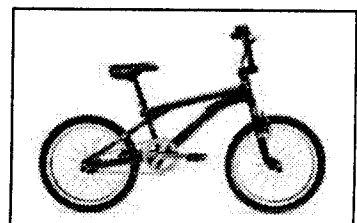

Вправа 37. Відповідайте на запитання.

1. Кому ти пишеш лист?	брат
2. Якому братові?	мій старший брат
3. Кому ти купив газету?	дідусь
4. Чиєму дідусяві?	свій дідусь
5. Кому ти купив квіти?	дружина
6. Чийй дружині?	моя дружина
7. Кому ти розповідав про Вінницю?	друг
8. Якому другові?	мій камерунський друг
9. Кому ти показував роботу?	викладач
10. Якому викладачеві?	наш новий викладач

Вправа 38. Прочитайте. Складіть речення з дієсловами.

давати – дати	другові	словник
дарувати – подарувати	дівчині	квіти
писати – написати	матері	лист
показувати – показати	подрузі	фото
пояснювати – пояснити	студентці	завдання

Давальний відмінок (№ 3)

7.4.

Особові займенники

хто?

кому?

Я	Батько завжди допомагав мені .
Ти	Брат написав тобі листа?
Він	Ольга обіцяла йому часто писати.
Вона	Ми допомогли їй розв'язати задачу.
Ми	Роман розповів нам про екскурсію.
Ви	Директор обіцяв зателефонувати вам .
Вони	Друзі подарували їм квіти.

Особові та присвійні займенники

кому?

чиєму?

чийй?

я → мені	мій → моєму	моя → моїй
ти → тобі	твій → твоєму	твоя → твоїй
він → йому	його → його	його → його
вона → їй	її → її	її → її
ми → нам	наш → нашому	наша → нашій
ви → вам	ваш → вашому	ваша → вашій
вони → їм	їхній → їхньому	їхня → їхній

Вправа 39. Відповідайте на запитання.

1. Кому треба багато читати?	він
2. Кому подобається Київ?	я
3. Кому треба вивчити нові слова?	ми
4. Кому треба писати домашнє завдання?	вона
5. Кому треба багато писати?	ви
6. Кому подобається література?	ти
7. Кому брат купив подарунок?	я
8. Кому допомагає сестра?	він
9. Кому ви купили цей журнал?	ти
10. Кому належить цей будинок?	ми
11. Кому належить цей автомобіль?	я
12. Кому 18 років?	вона

Чис авто?

Вправа 40. Складіть діалоги.

Скільки ж мені років?

1. Зразок: Мій брат. 20 років.
– Кому 20 років?
– Моєму братові.
– Твоєму братові?
– Так, йому.

1. Моя сестра. 18 років. 2. Наша мати. 50 років. 3. Його дідусь. 60 років. 4. Ї бабуся. 65 років. 5. Наша вчителька. 30 років. 6. Мій син. 10 років. 7. Його дочка. 16 років. 8. Їхній батько. 55 років. 9. Їхня старша сестра. 29 років. 10. Наш викладач. 50 років.

2. Зразок: Я, подобатися, картина. Ти.
– Мені подобається ця картина. А тобі?
– Мені теж.

1. Ти, подобатися, фільм. Він. 2. Вона, подобатися, екскурсія. Він. 3. Ми, подобатися, музей. Ви. 4. Вони, подобатися, театр. Ви. 5. Я, подобатися, дівчина. Ти. 6. Ми, подобатися, Вінниця. Вони.

3. Зразок: Подарувати, книга, свій брат.
– Кому ти подарував книгу?
– Своєму братові.
– Чиєму?
– Своєму.

1. Подарувати, квіти, своя дівчина. 2. Допомогати, твоя сестра. 3. Розповідати, казка, свій онук. 4. Показувати місто, їхня бабуся. 5. Читати вірші, наша вчителька. 6. Подарувати словник, моя однокурсниця. 7. Написати, лист, своя дружина. 8. Побажати, здоров'я, своя мати.

Вправа 41. Запишіть речення.

1. Бен Шен завжди допомагає (свій друг) розв'язувати задачі. 2. Викладач дав новий підручник (свій студент). 3. Сьогодні я написав лист (мій давній друг). 4. Я показав бібліотеку (наша нова студентка). 5. Давід допоміг (я) розв'язати цю задачу. 6. Ми пообіцяли (наш професор) виконати цю роботу до суботи. 7. Батько порадив (свій старший син) стати інженером. 8. Друзі допомагають (ти) вивчати українську мову? 9. Я раджу (ви) подивитися цю виставу.

дякувати (завдяки)	кому	чому
Богу	батьку	другові
добрим людям	друзям	сонцю
	матері	братові
	сонцю	погоді
		учителю
		країні

7.5. Читайте. Пишіть

Давальний відмінок

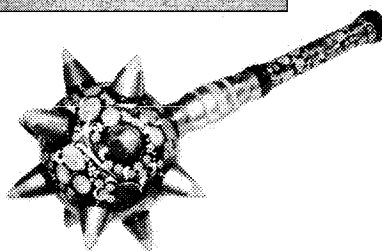
хто?

Марія
Ірина
Максим
Андрій
Халєд

кому?

Марії
Ірині
Максимові
Андрію
Халєду

Кому цей сувенір?

Шевченко Андрій Іванович
Шевченко Ольга Петрівна
Шевчук Іван Петрович
Шевчук Ірина Василівна

Шевченку Андрію Івановичу
Шевченко Ользі Петрівні
Шевчуку Івану Петровичу
Шевчук Ірині Василівні

Вправа 42. Напишіть прізвища, імена та по батькові у формі давального відмінка.

1. Мазуренко Світлана Павлівна
2. Романюк Віктор Олександрович
3. Стадній Алла Сергіївна
4. Шевченко Тарас Григорович
5. Абрамчук Оксана Володимирівна
6. Кирилук Ігор Анатолійович
7. Яремчук Василь Іванович
8. Юхимчук Сергій Васильович
9. Хоменко Олег Вікторович
10. Бойко Марія Степанівна
11. Солодар Людмила Володимирівна
12. П'яст Наталя Йосипівна

Мазуренку Світлані Павлівній

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

Вправа 43. Складіть діалоги.

Зразок: Декан Гаврилюк Петро Іванович. Написати заяву.

- Скажіть, будь ласка, кому ви написали заяву?
- Декану.
- Якому декану?
- Гаврилюку Петру Івановичу.

1. Академік Кузьмін Іван Васильович. Написати лист. 2. Викладач Корнієнко Наталя Вікторівна. Відповідати на запитання. 3. Доцент Вітренко Петро Адамович. Дати контрольну роботу. 4. Директор Черниш Роман Данилович. Написати заяву. 5. Вчителька Бондар Галина Сергіївна. Подарувати квіти.

7.6. Читайте. Пишіть

– Скільки тобі років?	– Мені 20 років.
– Скільки років твоєму брату ?	– Моєму брату 25 років.
– Кому 25 років?	– Йому 25 років.
– Скільки тобі років?	– Мені 19 років.
– Скільки йому років?	– Йому 21 рік.
– Скільки років твоєму братові?	– Моєму брату 31 рік.
– Скільки років твоїй сестрі?	– Моїй сестрі 18 років.
– Скільки років батькові?	– Батькові 60 років.

Нашому місту 650 років.

Нашому технічному університету 50 років.

Цьому будинку більше 100 років.

– Скільки тобі років?	– Мені 30 років.
– Кому 30 років?	– Йому 30 років.
– Скільки років вашому університету?	– Університету 50 років.
– Скільки років цьому будинку?	– Цьому будинку 40 років.

Вправа 44. Складіть діалоги.

Зразок: Цей університет. 40 років. Наш. 90 років.

- Скільки років цьому університету?
  - Йому 40 років?
  - А вашому?
  - Нашому 90 років.
-

1. Це місто. 630 років. Наше. 900 років. 2. Цей будинок. 110 років. Наш. 30 років. 3. Ця вулиця. 50 років. Наша. 20 років. 4. Цей банк. 25 років. Наш. 15 років. 5. Ця школа. 60 років. Наша. 8 років. 6. Ця наукова бібліотека. 18 років. Наша. 70 років. 7. Ця країна. 200 років. Наша. 1000 років. 8. Ця столиця. 300 років. Наша. 400 років.

Вправа 45. Напишіть, скільки років цим людям.

Зразок: Юлія народилася у 2001 році.

Юлії 10 років.

---

1. Професор Чумак народився в 1961 році. 2. Мій друг народився в 1978 році. 3. Світлана народилася в 1997 році. 4. Ерік народився в 1988 році. 5. Студент Франсуа народився в 1985 році. 6. Моя однокурсниця Оксана народилася в 1989 році. 7. Наш викладач народився в 1954 році. 8. Його дружина народилася в 1956 році. 9. Його молодший брат Володимир народився в 1970 році.

7.7. Читайте

кому?

У місті Вінниці збудували пам'ятник поетові Василю Стусу.

У Києві є пам'ятник великому українському поетові Тарасу Шевченку.

В Одесі поставили пам'ятник російському поетові Олександрю Пушкіну.

У Львові збудували пам'ятник польському поету Адаму Міцкевичу.

будувати	збудувати	кому	що
----------	-----------	------	----

батьку	матері	учителю	будинок
поету	висьменнику		пам'ятник

Вправа 46. Пишіть речення.

1. У цьому році (я) виповнюється 29 років.
2. Викладач порадив (студент) купити цей підручник.
3. Завтра виповнюється 20 років (моя молодша сестра).
4. Олег подарував фотоапарат (мій старший брат).
5. Мій друг часто пише (я) листи, в яких розповідає про своє навчання.
6. Я послав лист (він) вчора.
7. Я дав словник (твій друг).
8. Це оповідання сподобалося (моя вчителька).
9. Цю книгу я хочу подарувати (ти).
10. (Їхня дочка) дуже сподобалася моя картина.
11. Скільки років (твоя мати)?
12. У нашому місті є пам'ятник (відомий хірург і вчений Микола Іванович Пирогов).
13. Коли (він) виповниться 18 років, він піде **служити** до армії.
14. (Наш професор) сподобалося, як ми склали іспити.
15. Він порадив (я) більше читати українські газети.

7.8.

кому?

– Кому ти дав свій словник?	– Я дав словник моєму другові.
– Кому ви дали зошити?	– Нашому викладачеві.
– Хто тобі дав цей словник?	– Мій друг.
Він дав мені свій підручник.	Я віддам йому цей підручник завтра.

давати ≠ віддавати

✓ **Запам'ятайте!**

давати	дати (віддати)	кому	що				
мені	тобі	йому	їй	нам	вам	їм	книгу, зошит
студенту	студентці	Марії	Антону				словник, гроші

Я даю тобі цей словник до вечора.

Дай мені, будь ласка, свій підручник.

Я даю тобі цей підручник до суботи.

Я дам тобі цю книгу **лише на 3 дні.**

Ви дасте нам нову програму?

7.9. Давальний відмінок (№ 3) Множина

Це мої рідні брати.	Я пишу лист моїм рідним братам.
Це його молодші сестри.	Він купив сувеніри його молодшим сестрам.
Це українські поети.	Ми даруємо квіти українським поетам.
Це наші нові друзі.	Ми допомагаємо нашим новим друзям.

Іменники. Прикметники. Займенники Множина

Називний відмінок	Давальний відмінок	Закінчення
мої нові викладачі твої шкільні друзі наші веселі студенти їхні гарні книги	моїм новим викладачам твоїм шкільним друзям нашим веселим студентам їхнім гарним книгам	-ам -ям -ім -им -ім

Вправа 47. Пишіть речення.

1. Я читаю книгу (свої маленькі діти). 2. Він написав лист (свої брати і сестри). 3. Я купив сувеніри (твої діти). 4. Амаду розповідає про Україну (свої друзі). 5. (Мої друзі) подобається місто Вінниця. 6. (Ми) цікаво вчитися в цьому університеті. 7. Ольга часто телефонує (свої шкільні подруги). 8. (Наші земляки) дуже сподобався Київ. 9. (Ці студенти) потрібно скласти іспит. 10. (Їхні батьки) сподобався концерт. 11. Я завжди радий (свої нові друзі). 12. Ми приготували сюрприз (наші гості).

Вправа 48. Відповідайте на запитання.

1. Кому ти пишеш лист?	свої київські друзі
2. Кому вона телефонувала учора?	своя мати
3. Кому ти купив подарунки?	мої молодші сестри
4. Кому він подарував квіти?	своя шкільна вчителька
5. Кому буде 30 років?	цей молодий учений
6. Кому вона розповідає про Київ?	наші учні
7. Кому допомагає Салех?	їхні малі діти
8. Кому сьогодні жарко?	мої друзі
9. Кому ви розповідаєте про Африку?	вони
10. Кому подобається футбол?	твій маленький брат
11. Кому подобається ця картина?	Оксана і Максим
12. Кому цікаво вивчати українську мову?	наші земляки

Присвійні займенники (множина) чийм?

мій	мої	моїм	-ім
твій	твої	твоїм	-ім
свій	свої	своїм	-ім
наш	наші	нашим	-им
ваш	ваші	вашим	-ім
їхній	їхні	їхнім	-ім

Числівники

скільки скільком? котрому? (якому?)

один	одному	одній	одним	-ій
два	двом	трьом	чотирьом	-им
п'ять	п'яти	(п'ятьом)	шести (шістьом)	-ом
перший	першому	першій	першим	-ом
другий	другому	другій	другим	-ом

✓ *Запам'ятайте!*

Щоб + інфінітив ..., треба (потрібно) + інфінітив ...

Щоб стати справжнім інженером, треба багато працювати.

Щоб добре скласти іспити, треба серйозно вчитися.

Щоб багато знати, потрібно багато читати.

Вправа 49. Закінчіть речення.

1. Щоб добре знати українську мову, треба... 2. Щоб розв'язати цю задачу, треба... 3. Щоб швидко доїхати до вокзалу, потрібно... 4. Щоб стати інженером, треба... 5. Щоб багато знати, треба... 6. Щоб навчитися плавати, потрібно... 7. Щоб стати лікарем, треба...

✓ *Запам'ятайте!*

Це мій друг, **якому** я дав словник.

який + давальний відмінок

Це мій друг. Який друг? Якому я купив сувенір.

Це мій **друг, якому** я купив сувенір.

Це моя сестра. Яка сестра? Якій я подарував квіти.

Це моя **сестра, якій** я подарував квіти.

Це мої студенти. Які студенти? Яким я викладаю фізику.

Це мої **студенти, яким** я викладаю фізику.

Вправа 50. Складіть та запишіть речення.

Зразок: Це моя сестра. Я подарував їй квіти.
Це моя сестра, **якій** я подарував квіти.

1. Ось мій батько. Я купив йому костюм. 2. Це моя однокурсниця. Я подарував їй словник. 3. Ось його викладач. Він склав йому іспит. 4. Тут вчиться його сестра. Їй виповнилося 19 років. 5. Це мої друзі. Я розповідаю їм про свою країну. 6. Тут живуть мої земляки. Я купив їм свіжі газети. 7. Вона розповіла про свого брата. Він вчиться в аграрному університеті. 8. Я зустрів студента. Він живе в гуртожитку № 3. 9. Учора я бачив студентку. Вона приїхала з Еквадору. 10. Це мої нові друзі. Я обіцяв їм показати наше місто.

Вправа 51. Складіть діалоги.

Зразок: Студент. Друг. Показати місто.
– Хто цей студент?
– Це мій друг.
– Який друг?
– Якому я обіцяв показати місто.

1. Дівчина. Подруга. Показати місто. 2. Викладач. Професор. Написати контрольну роботу. 3. Дівчина. Студентка. Показати бібліотеку. 4. Пані. Вчителька. Принести новий підручник. 5. Чоловік. Директор. Написати заяву.

7.10. Читайте. Порівняйте

який?

Я сьогодні веселий.
Андрій сьогодні веселий.
Юля сьогодні весела.
Учора ми були веселі.
Вони почувають себе добре.
Хворий почуває себе погано.
Хлопчик сумний.

кому?

Мені сьогодні весело.
Андрієві сьогодні весело.
Їй сьогодні весело.
Учора нам було весело.
Їм добре.
Хворому погано.
Хлопчику сумно.

як?

✓ **Запам'ятайте!**

особові займенники + весело, сумно, добре, погано ...

мені   тобі   йому   їй   нам   вам   їм

– Кому сьогодні весело?   – Мені (тобі, йому...) сьогодні весело!

Вправа 52. Замість крапок запишіть потрібні слова.

1. Учора нам було ..., тому що ми багато танцювали і жартували.
2. Студенту ..., тому що він не склав іспит.
3. Мені було ... , тому що я довго не бачив свою родину.
4. Щоб тобі не було ... , треба веселитися.
5. Якщо тобі ... , одягни теплий одяг.
6. Влітку мені буває ... , тому я ношу легкий одяг.
7. Якщо хворому буде ... , викликайте швидку допомогу.
8. Добре тому, хто почуває себе ...
9. Якщо тобі то ... , то ... , в тебе висока температура.
10. Коли буде добре всім людям, тобі теж буде ... .
11. Будьте завжди веселі і вам ніколи не буде ... .

Вправа 53. Прочитайте. Поставте запитання до слів у дужках.

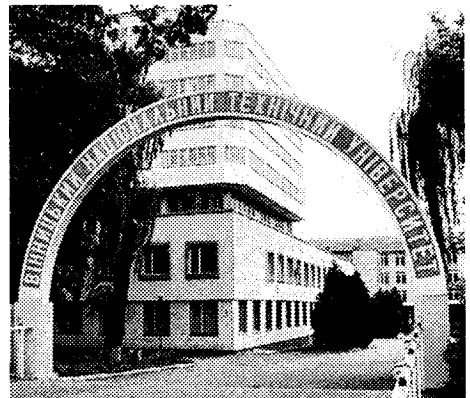
1. Цю книгу (я) дав прочитати (мій друг).
2. Я пообіцяв повернути (він) книгу в суботу.
3. Викладачі не дозволяють (студенти) **марнувати** час: щоб бути справжнім інженером, треба багато працювати.
4. Щоб студенти не стомлювалися, в університеті є спортивний комплекс: він допомагає (студенти) бути здоровими і сильними.
5. Минулого тижня Амаду послав лист (батьки), а вчора вони надіслали йому відповідь.
6. Ірина просила зателефонувати (вона), якщо в тебе буде вільний час.
7. Якщо хочеш, щоб (ти) повірили люди, повір собі сам.
8. Артем знайшов в аудиторії словник.
9. Коли він дізнався, що це словник Світлани, то повернув його (вона).
10. У жовтні 2010 року ми відсвяткували ювілей нашого університету.
11. У 2010 році (Вінницький національний технічний університет) **виповнилося** 50 років.
12. Сьогодні (наш технічний університет) належить 6 навчальних корпусів, 7 гуртожитків, стадіон та багато інших будівель.

7.11.

заважати ≠ допомагати

Голосна музика **заважає мені** працювати.
Мені не подобається, коли **мені заважають**.
Тобі голосна музика **не заважає**?

✓ **Запам'ятайте!**

заважати		КОМУ	
мені	тобі	студентові	студентці
йому	їй	викладачеві	вчительці
нам	вам	друзям	землякам

- **Вибачте, Вам це не заважає?**
- **Вибачте, я Вам не заважаю?**
- **Вибачте, мені це заважає.**

- **Це нікому не заважає.**
- **Ні, не заважаєте.**

Вправа 54. Відповідайте на запитання.

1. – Вам не заважає голосна музика? – **Ні, музика мені не заважає.**
2. – Тобі не заважає погана погода? – ...
3. – Що вам заважає гарно вчитися? – ...
4. – Вибачте, мої речі вам не заважають? – ...
5. – Що вам заважає гарно відпочити? – ...
6. – Вибачте, вам **щось** заважає? – ...

щось ≠ ніщо

Вправа 55. Читайте діалоги. Розмовляйте з друзями.

1. – Це твій друг? – Так, це мій друг. – Скільки йому років? – Йому 19 років.	2. – Це твоя сестра? – Так, це моя молодша сестра. – Скільки їй років? – Їй 20 років.
3. – Це твій дідусь? – Так, мій. – Скільки йому років? – Йому 70 років.	4. – Це твоя бабуся? – Так, моя. – Скільки їй років? – Їй 60 років.

Вправа 56. Читайте текст.

прямий ≠ кривий

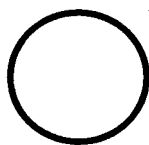
Це аудиторія № 110. Зараз тут іде урок. Тут моя група. Ми вчимо математику. Ось мій стіл. Тут сидимо я і мій друг. Мене звати Андрес, а його Давід. На столі лежить наш підручник. У ньому цікаві вправи та завдання. Ось квадрат і ромб. Це геометричні фігури. Тут **горизонтальна** лінія. Це коротка **пряма** лінія. Ось **коло**. Це геометрична фігура. Тут **крива** лінія. Це рисунок, а це текст. Тут слова і цифри: $7+2 = 9$. Ось формула. А це рівняння. Я читаю і пишу: $a+b = c$ („а” плюс „бе” дорівнює „це”). А це **лінійка** і **циркуль**. Це моя нова лінійка і мій новий циркуль.

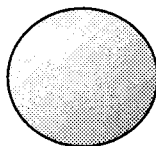
Це **пряма** лінія

Це **крива** лінія

Це **коло**, а це **куля**

формула
$$I = \frac{U}{R}$$

Вправа 57. Слухайте, повторюйте. Пишіть диктант.

Лампа, лист, листопад, ліс, лінія, лінійка, циркуль, **куля**.

Лайнер, льотчик, лялька, люлька, коло, **колесо**.

Прямий, кривий, довгий, короткий, новий, старий.

Олена, Ольга, Олег, Валентин, Алла, Василь. Це Лорена, а це Олена. Це лінія, а це лінійка. Це пряма лінія, а це крива лінія. Тут пряма вулиця, а там крива вулиця. Це мале колесо, а це велике колесо.

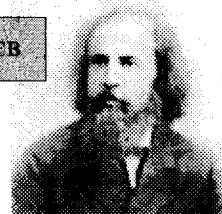
Вправа 58. Складіть діалоги.

Зразок: Ромб, квадрат.

– Це ромб?

– Ні, це квадрат.

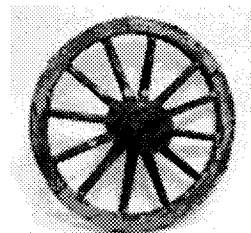
Д. Менделєєв

1. Майдан, вулиця. 2. Аптека, лікарня. 3. Коло, куля. 4. Трамвай, тролейбус. 5. Стілець, крісло. 6. Хімія, фізика. 7. Молоко, кефір. 8. Театр, кінотеатр. 9. Пряма лінія, крива лінія. 10. Аудиторія, лабораторія. 11. Велике місто, мале місто. 12. Короткий проспект, довгий проспект. 13. Комп'ютер, принтер. 14. Малюнок, картина. 15. Слово, формула.

UK	EN	FR	AR	CH
азот	nitrogen	azot	أزوت ي	氮
елемент	element	élément	عنصر	元素
колесо	wheel	roue	دولاب	轮
коло	circle	cercle	دائرة	在...旁边
куля	ball	boule	كرة	球
кривий	curve	courbe	متقوس	弯曲的
лінія	line	ligne	خط	线
молекула	molecule	molécule	جزيء, ذرة	分子
формула	formula	formule	صيغة	公式
хімічний	chemical	chimique	كيميائي	化学的

Люлька...
А яка лінія!

Коло чи колесо?

Вправа 59. Читайте текст.

Сьогодні ми вчимо хімію. Ось підручник. Це „Хімія”. Тут тексти, рисунки і схеми. Тут формули. Ось формула H_2O : Це вода. Вода – це речовина. **H** – це водень (гідрогєн). **O** – це кисень (оксигєн). H_2O – це молекула. Молекула складається з атомів.

Ось таблиця. Тут хімічні елементи. Ось гєлій (He). Гєлій – це хімічний елемент. А це азот (N). Це калій (K), а це літій (Li). Тут бор (B), а там бром (Br). Це фосфор (P), а це титан (Ti).

Ось портрєт. Це Дмитрє Менделєєв. Він учєний. Він автор. Це його таблиця. Ми вивчаємо періодичний закон Менделєєва. Викладач розповідає про хімічні реакції та хімічну рівновагу. Нам цікаво спостєрєгати, як проходять різні хімічні реакції. Ми вчимо хімію.

Вправа 60. Слушайте, повторюйте. Читайте.

учений = вчений

- Хто це? – Це Дмитро Менделєєв. – Хто він? – Він учений.
 – Що це? – Це таблиця. – Яка це таблиця? – Це таблиця Менделєєва.
 – Що це? – Це молекула. – Яка це молекула? – Це молекула води.
 – Що це? – Це хімічний елемент? – Який елемент? – Це гєлій.

Вправа 61. Читайте. Пишіть.

У лікарні

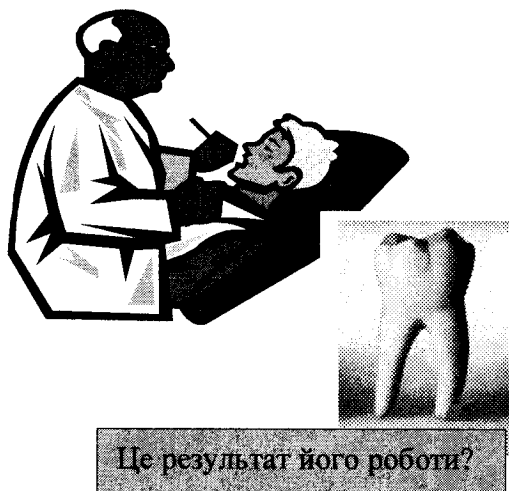
Не бійтеся звернутися до лікаря, якщо у вас щось болить. Якщо ви відчуваєте високу температуру, **викликайте** швидку допомогу за номером 103. Машина приїде швидко, і вам допоможуть!

– **Що у вас болить? – Що трапилося? – Кому потрібна допомога?** Ці запитання ви можете почути у кабінеті лікаря. Лікар-терапевт вас огляне, поставить діагноз і випише рецепт. Медсестра допоможе зробити потрібні процедури. В аптеці ви купите ліки, і скоро будете здорові. Отже, не сумуйте, все буде гаразд! Бажаємо вам здоров'я! Бажаємо ніколи не хворіти!

1. – Куди ти йдеш?	– Я йду до лікарні.
2. – Що трапилося?	– У мене болить зуб.
3. – До якого лікаря ти йдеш?	– Я йду до стоматолога.
4. – Ти хочеш видалити хворий зуб?	– Не знаю. Що порадить лікар.
5. – Бажаю здоров'я!	– Дякую!

Вправа 62. Читайте діалоги.

- Добрий день!
- Доброго дня!
- Це лікарня?
- Так, це лікарня № 3.
- Лікар-стоматолог уже працює?
- Так, звичайно.
- А можна мені записатися?
- Будь ласка. На котру годину?
- На шістнадцяту.
- Добре, приходьте.
- Дякую!
- Прошу!

В аптеці

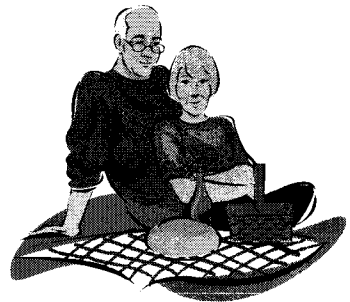
1. – Скажіть, будь ласка, у вас є аспірин?	2. – Скажіть, будь ласка, у вас є краплі в ніс?
– Так, є.	– Так.
– Скільки він коштує?	– Скільки вони коштують?
– Десять гривень.	– 1 гривню 70 копійок.
– Дайте мені, будь ласка.	– Дайте мені, будь ласка.
– Прошу.	– Ось ваші краплі.
– Спасибі!	– Дякую!

UK	EN	FR	AR	CH
аптека	pharmacy	pharmacie	صيدلية	药店
аспірин	aspirin	aspirine	أسبرين	阿司匹林
лікар	doctor	médecin	طبيب	医生
лікарня	hospital	hôpital	مستشفى	医院
ліки	medicine drug	medicament	دواء	药
стоматолог	déntist	stomatologue	طبيب أسنان	牙科诊所
сум	sorrow	tristesse	حزن	忧郁

Вправа 63. Читайте діалоги.

Їмо, щоб жити ...

Сніданок, обід чи вечеря?

- Це Ваш будинок? – Так, я тут живу.

– Це Ваша квартира? – Так.

– Це вітальня? – Так, це наша вітальня.

– Вона простора! – Дякую!

– А це спальня? – Так, тут ми спимо.

– А де балкón? – Ось він, проходите!

– У вас чудовий балкон! – Дякую!

– А це кухня? – Так, це наша кухня. Вона велика.

– Тут є **холодильник**? – Так, ось він.

– А пральна машина? – Так, вона ось.

– Яка площа вашої квартири? – Більше сорока квадратних метрів.

– Чудова квартира! – Дякую!
- Це твоя квартира? – Так, моя.

– Гарна квартира! – Дякую!

– Це твоя кімната? – Так.

– А це ванна? – Ні, тут кухня.

– Велика кухня. Тут газ? – Так, ось **плита́**. А тут кран.
Це **холódна** і **тéпла** вода.

– Тут **комфóрт**! – Дякую.

– А це новий **холодильник**? – Ні, це старий холодильник.

– Тут продукти? – Так. Ось **хліб** і **сі́ль**. Це **бу́лка**, батон і масло. Тут цукор і кава.
А це **олія**. Тут **риба**, а там **картóпля**.

– А де посуд? – Посуд там. Ось велика каструля і нова сковорода. А це тарілки і склянки.
Там ложки і виделки.

– Гарна кухня! – Дякую!

UK	EN	FR	AR	CH
балкон	balcony	balcon	برندة , بلكون	阳台
батон	long loaf	pain long	نوع خبز	长面包
булка	dread roll	pain blanc	نوع خبز	小面包
газ	gas	gaz	غاز	气
дієта	diet	régime	حمية	规定的饮食
картопля	potatoes	pommes de terre	بطاطا	土豆
каструля	saucepan	casserole	طنجرة	锅
комфорт	comfort	confort	تعزية	舒适
машина	car	machine	سيارة	汽车
олія	oil	huile	زيت	油
плита	cooker stove	fourneau	غاز الطبخ	铁板
посуд	dishes	batterie de cuisine	أواني	容器
сковорода	frying-pan	poêle	مقلا	平底锅
чистий	smb. else's	propre	نظيف	干净的

Вправа 64. Прочитайте і запишіть слова, які називають предмети і процеси, характерні для кухні.

Що є на кухні?

...

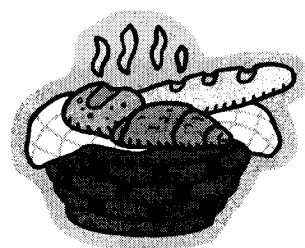
Що можна робити на кухні?

...

Афіша, посуд, валіза, **варити**, виделка, сувенір, готувати, тарілка, склянка, каструля, ложка, малювати, сковорода, склянка, їсти, продукти, батон, булка, **наливати**, спати, хліб, сіль, ніж, ліжко, співати, олія, пальто, пам'ятник, підручник, прапор, танцювати, пляшка, риба, **смажити**, крейда, картопля, фотоапарат, пити, цукор, циркуль, молоко, холодильник, чайник.

Вправа 65. Прочитайте і запам'ятайте.

– Який хліб?	– Хліб свіжий і смачний .
– Яка булка?	– Булка свіжа .
– Які овочі?	– Овочі свіжі .
– Яка сіль?	– Сіль соліна .
– Який цукор?	– Цукор солідкий .
– Який лимон?	– Лимон кислий .
– Який це соус?	– Це гострий соус.
– Яка це приправа?	– Це гостра приправа.
– Який кавун?	– Кавун спілий і солодкий.
– Яке молоко?	– Молоко смачне і свіже .

солоний ≠ солодкий

кислий ≠ солодкий

Вправа 66. Прочитайте текст. Розкажіть де і як ви снідаєте, обідаєте, вечеряєте. Які страви вам подобаються? Що ви любите їсти (пити) на сніданок? Розкажіть про традиційні страви вашої країни.

Смачного!

Вранці я снідаю у гуртожитку. Я п'ю каву і їм бутерброд. Якщо я не встигаю поснідати, то після першого уроку я іду в буфет. Наш буфет починає роботу з дев'ятої години ранку. Тут можна випити склянку чаю або чашку кави, йогурт, різні соки, з'їсти булочку з маком, смачне печиво, шоколад.

Після уроків, тобто о чотирнадцятій годині, я йду в нашу студентську їдальню, щоб смачно і недорого пообідати. Тут завжди є гарячі **страви** і холодні **закуски**. Я люблю український **борщ**, тому я часто замовляю цю першу страву. На друге я беру рис з м'ясом або **гречану кашу** з м'ясним соусом. На десерт можна випити сік чи **компот**, з'їсти свіжі фрукти, **тістечко** або торт. Мені подобається обідати в нашій студентській їдальні.

Вечерю я часто готую сам і запрошую своїх друзів, а друзі запрошують мене. Я вмю готувати **смажену картоплю**, **яєшню**, овочеві салати, варити каву. Інколи ми разом ідемо в кафе, де можна смачно повечеряти і послухати музику.

Я люблю смачно поїсти. Та я пам'ятаю, що ми живемо не для того, щоб їсти, але їмо, щоб жити. Смачного! Будьте здорові!

Вправи для контролю та самостійної роботи

Вправа 67. Запишіть слова у формі множини.

Лампа, лабораторія, молекула, планета, словник, блокнот, літак, вітальня, тролейбус, крісло, телевізор, склянка, бібліотека, викладач, учень, прилад, будинок, майдан, вікно, вулиця, квартира, лінія, колесо, лікар, елемент, піраміда, учитель, формула, холодильник.

Вправа 68. Пишіть.

новий будинок	цьому новому будинку	цим новим будинкам
гарний стадіон	...	...
довга вулиця	...	...
велике озеро	...	...
малий син	...	...
коротка перерва	...	...
пряма лінія	...	...
молода вчителька	...	...
студентська їдальня	...	...

Вправа 69. Пишіть прикметники.

Зразок : Київ – київський

Вінниця, Україна, Камерун, Одеса, Росія, Житомир, Еквадор, Немирів, Китай, Полтава, Львів, Палестина, Пакистан.

Вправа 70. Читайте. Пишіть.

допомагати $\neq$ заважати

готувати / приготувати

1. Зараз я ... домашнє завдання. 2. Ірина вже ... домашнє завдання.
3. Вранці мати ... смачний сніданок. 4. Мати вже ... сніданок, і вся родина снідає.
5. Ти довго будеш ... уроки? 6. Ви вже ... уроки на завтра?

допомагати / допомогти

1. Хто тобі ... перекладати текст? 2. Я ... тобі зробити уроки.
3. Фернандеш часто ... своїм друзям. 4. Ми ... своїм землякам написати контрольну роботу.
5. Ти вже ... своєму другу зробити уроки?

пам'ятати / запам'ятати

1. Ти ... цей вірш? 2. Він добре ... перші уроки. 3. Я завжди ... своїх батьків.
4. Ми вже ... ці слова. 5. Студенти старанно вчать, тому вони добре ... граматику.

Вправа 71. Читайте. Пишіть.

ранок $\neq$ вечір

Зразок : Р...нок. Ранок.

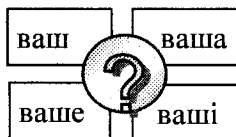
1. Апт...ка. 2. Ко...о. 3. Ол...я. 4. Р...ба. 5. Ж...рнал. 6. Ел...ктрика.
7. Н...вий. 8. Коле...о. 9. Од...н. 10. Підр...чник. 11. Лік...рня. 12. Кв...ти.
13. Ол...вець. 14. Род...на. 15. Ж...нка. 16. Ел...ктрон. 17. Н...ж. 18. К...нус.
19. Одн...на. 20. Лін...я. 21. Л...кар. 22. Стом...толог. 23. Б...тон.
24. Карт...пля. 25. С...ль. 26. Та...ілка. 27. Хл...б. 28. Хол...дильник.

Вправа 72. Прочитайте та запишіть слова в таблицю.

— ' —	— — ' —	— ' — —	— — ' —	— — — ' —
...	...	...	...	...

Великий, довгий, коло, останній, рівняння, жовтий, еліпс, новий, куля, олія, балкон, гарний, техніка, цікавий, хімія, телефон, машина, молоко, технічний, короткий, вітальня, тролейбус, лікарня, прилад, спальня, комфорт, столиця, формула, факультет, колесо, інститут, планета, картопля, вокзал, лінійка, хімічний, факультет.

Вправа 73. Читайте. Запитуйте.

Зразок : Зошит. Друг.
Це зошит вашого друга?

1. Шапка. Земляк. 2. Журнал. Викладач. 3. Діти. Друзі. 4. Місто. Однокурсниця. 5. Книжки. Студентка. 6. Викладачі. Університет. 7. Карта. Країна. 8. Аудиторія. Факультет.

Вправа 74. Диктант. Слушайте, пишiть.

учора = вчора

Це школа. Тут працюють учителі та вчаться учні. Учора ми ходили до цієї школи. Це університет, в якому працюють викладачі та навчаються студенти. Ось бібліотека, в якій ми беремо книги. Тут працюють бібліотекарі. Це аудиторія, в якій вчаться іноземні студенти.

Вправа 75. Читайте.

1. – Хто це? – Це Тарас Шевченко . – Хто він? – Він поет . – Який поет? – Він український поет.	2. – Хто це? – Це Дмитро Менделєєв . – Хто він? – Він учений . – Який учений? – Він російський учений.
3. – Хто це? – Це Ом . – Хто він? – Він учений . – Який учений? – Він фізик .	4. – Хто це? – Це Менделєєв . – Хто він? – Він учений . – Який учений? – Він хімік .

– Який учений?

– Він **український** учений.

– Він **фізик**.

Тарас Шевченко – великий український поет.

Дмитро Менделєєв – великий російський учений.

Георг Ом – великий німецький фізик.

Це **Україна**.

Він **український** поет.

Це український літак.

Це **Росія**.

Він **російський** учений.

Це російський газ.

Це **Німеччина**.

Він **німецький** учений.

Це німецький телефон.

Це **Камерун**.

Він **камерунський** студент.

Це камерунська кава.

Вправа 76. Пишіть речення.

1. Ти купив (я) квиток?
2. Він купив (ти) книгу?
3. Ти подарував (вона) квіти?
4. Вона купила (він) газету?
5. Ви написали (вони) листи?
6. Я написав лист (мій батько).
7. (Моя сестра) подобається ця кухня.
8. Скільки років (твоя мати)?
9. Батько подарував велосипед (мій молодший брат).
10. Ти купив подарунок (своя старша сестра)?
11. (Діти) подобається цей фільм.
12. Ці красиві квіти я подарую (дружина).
13. Я розповів (твої друзі) про Україну.
14. (Наші учні) дуже сподобалася екскурсія.
15. Я показав (вони) свої нові книги.
16. Вона написала (ти) лист в середу.
17. Цю книгу я подарую (твоя молодша сестра).
18. (Мій батько) виповнилося 65 років.
19. (Їхні друзі) подобається наше місто.
20. Завтра я напишу листи (мати), (мої друзі), (мої вчителі) та (твій старший брат).
21. Я обіцяв (мої нові друзі) показати парк, який (вони) дуже подобається.
22. Ми подякували (актори) за цікавий концерт.
23. Він довго розповідав (ми) про свою подорож.
24. Розкажіть (ми), будь ласка, про свою країну.
25. Завтра я принесу (ти) і (твої земляки) нові книги.

Вправа 77. Доповніть діалог.

– Як тебе звати?	– Мене звати Фернандеш.
– ...?	– Я приїхав з Анголи.
– Звідки приїхали твої друзі?	– ...
– ...?	– Я приїхав в Україну в жовтні.
– Скільки тобі років?	– ...
– Скільки років твоєму батькові?	– ...
– Скільки років твоїй сестрі?	– ...
– ...?	– Я вчуся на підготовчому відділенні.
– Як називається твій університет?	– ...
– ...?	– Моя аудиторія на третьому поверсі.
– Яка твоя аудиторія?	– ...
– ...?	– Тут вчаться іноземні студенти.
– Скільки студентів в аудиторії?	– ...
– Скількох студентів сьогодні немає?	– ...
– Хто сидить праворуч?	– ...
– ...?	– Зараз перший урок.
– О котрій годині починається перший урок?	– ...
– Коли закінчується останній урок?	– ...
– Кому ти часто телефонуєш?	– ...
– Кому ти пишеш електронні листи?	– ...
– Кому ти купив сувеніри?	– ...
– Коли ти снідаєш?	– ...
– ...	– Я обідаю в їдальні.
– До кого ти йдеш у неділю?	– ...

ЛІТЕРАТУРА

1. Азарова Л. Є. Практична граматики української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення : навчальний посібник / Азарова Л. Є., Корженко В. Я., Корженко З. П. – Вінниця : ВНТУ, 2004, –294 с.
2. Вінницька В. М. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців / В. М. Вінницька, Н. П. Плющ. – К., 1997.
3. Корженко В. Я. Українська мова для студентів-іноземців підготовчого відділення. Розмовно-фонетичний курс : навчальний посібник / Корженко В. Я., Корженко З. П., Горчинська Л. В. – Вінниця : ВНТУ, 2005, – 238с.
4. Макарова Г. І. та ін. Розмовляйте з нами українською мовою : навч. видання: У 3 ч. / Макарова Г. І., Паламар Л. М., Присяжнюк Н. К. – К. : Вища шк., 1992. – ч.1. Вступний фонетичний курс.
5. Новий англо-український українсько-англійський словник. – Х. : Приватне підприємство “Див”, 2004.
6. Словник французько-український українсько-французький : Посібник для загальноосвіт. шк. та вищ. навч. закладів / Уклад.: В. Б. Бурбело, К. М. Андрашко та ін.; Упоряд. В. Т. Бусел. – Ірпінь : ВТФ “Перун”, 1996.
7. Українсько-китайський словник, складений інститутом лексикографії Хейлунцзянського університету. Видавництво “Шан’у іньшугуань”, Пекін, 1999.
8. Український орфографічний словник / За ред. проф. А. О. Свашенко. – Х. : Прапор, 1997.
9. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови – стереотип. вид. – К. : Наук. думка, 2004.
10. Шарбатов Г. Ш. Русско-арабский учебный словарь. Издание второе стереотипное. / Шарбатов Г. Ш. – М. : “Русский язык”, 1997.

Навчальне видання

Корженко Василь Якович

**УКРАЇНСЬКА МОВА
для іноземців**

Початковий етап

частина друга

Навчальний посібник

Редактор В. Дружиніна
Коректор З. Поліщук

Оригінал-макет підготовлено В. Корженком

Підписано до друку 01.04.2013 р.
Формат 29,7×42½. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 15,48.
Наклад 150 прим. Зам № 2013-040.

Вінницький національний технічний університет,
навчально-методичний відділ ВНТУ.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
ВНТУ, к. 2201.
Тел. (0432) 59-87-36.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.

Віддруковано у Вінницькому національному технічному університеті
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел (0432) 59-87-38.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.